

Skrpucane
rešitve
niso
rešitve

VOJMI TAVCAR

Ko je premier Romano Prodi lani v tem času dejal, da bi bila morebitna kriza, s katero je tedaj grozil Bertinotti, »najbolj nora na svetu«, se je hudo motil. Letos bi namreč bila kriza se bolj nora, nevarnost, da mora vlada odstopiti pa je se večja kot lani.

Pred enim letom je bila vlada prisiljena zahtevati od italijanskih državljanov še dodatno žrtev, ki naj bi omogočila pristop k skupni devizi evro, letos - prvič po dolgi letih ko je bil dosežen cilj evra - finančni zakon ne jemlje, ampak nekaj celo daje (najbrž premalo, a več ni mogoče) prav tistim socialno najbolj ogroženim državljanom, ki jih tajnik SKP Fausto Bertinotti želi zaščititi.

Zakaj je torej sedanjí finančni zakon za Fausta Bertinottija nesprejemljiv? Zakaj grozi z umikom v opozicijo in s krizo? Dejanski razlog ni finančni zakon, ampak je sama identiteta Stranke komunistične prenov, državni proračun pa zgolj pretveza. Bertinotti meni, da je duša SKP antagonistična levica, predsednik Armando Cossutta se bori za drugačno SKP, ki sodeluje z Oljko, čeprav je njen kritični spremljevalec in spodbujevalec.

Teško je napovedati, kdo bo danes prevladal v SKP in kakšne posledice bo imela izbira političnega odbora SKP. Če se bo tehnika prevladala na stran Cossutte, vladne krize ne bo, že z jutrišnjim dnevom se bo začelo parlamentarno soočanje o finančnem zakonu in državnem proračunu. Če pa bodo prevladale Bertinottijeve teze, je vladna kriza najbrž neizbežna. Prodi bo stopil na Kvirinal k predsedniku republike Scalfaru, nato pa bo verjetno moral v parlamentu preveriti, ali ima res večino.

Vprašanje je, kaj potem? Nekateri menijo, da bi moral Prodi sprejeti glasove sredinske sile UDR bivšega predsednika republike Francesca Cossiga, drugi, da bi moral nepreklicno odstopiti. Problem pa dodatno zakomplicira dejstvo, da se bo novembra začelo takojmenovano »belo šestmesečje«, v katerem predsednik republike ne more več razpustiti parlamenta.

V tej nejasnosti in v teh dilemah se zdi jasna ena sama stvar: če zeli Oljka ostati perspektiva za Italijo, ne sme sprejeti nejasnih in skrupulanih rešitev, ki bi zaudarjale po prekuciji. Samo s prozornostjo in doslednostjo bo reformistična levica ohranila zaupanje ljudi, ki so pred dvema leti in pol glasovali za politični zasuk v Italiji.

ITALIJA / NA POLITIČNEM PRIZORIŠČU VSA POZORNOST »DVOBOJU« MED BERTINOTTIJEV IN COSSUTTO

SKP danes odloča ne le o svoji, ampak tudi o usodi Prodijske vlade

Bertinotti zavrača finančni zakon in zaupnico vladi, Cossutta vztraja pri dialogu

RIM - Razdalja med tajnikom in predsednikom SKP ostaja tudi po prvem dnevu razprave v političnem odboru stranke enaka, če ne se večja: Bertinotti vztraja na stališču, da je napačen čas za premik v opozicijo, Cossutta pa svari pred osamitvijo stranke in zmago desnice na morebitnih predcasnih volitvah. Možnost dilaoga z Oljko se je tako skrcila na minimum, čeprav nekateri predstavniki zavezništva se niso obupali. Premier Prodi kaže mirne živce, opozicija pa zahteva njegov odstop.

Na 8. strani

KOSOVO / NAPETOST NE POJENJA

Grožnja NATO učinkuje

Iz Srbije znaki »dobre volje«, čeprav nezadostni

PRISTINA - V Beogradu se zdaj resno boje vojaškega posega NATO v kosovsko krizo. Zato Milosevičev režim skuša dati »znake dobre volje«, čes da se razmere na Kosovu postopoma urejajo. Tako je včeraj prišlo do ustanovitvečasne vlade Kosova, v kateri so tudi predstavniki albanske narodnosti, pa čeprav ne izhajajo iz krogov Ibrahima Rugova. Poleg tega se je srbska vojska demonstrativno umaknila z nekaterih postojank.

A vse kaže, da ti znaki ne

prepričajo mednarodnih političnih krogov. ZDA so se vedno za vojaški poseg, kakor tudi EU, a pod pogojem, da se zanj izreče OZN. Zato bo velikega pomena, kaj bo v prihodnjih dneh povedal generalni tajnik OZN Kofi Annan, ko bo ocenil, če in v kolikšni meri je Beograd doslej spostoval resolucije Varnostnega sveta o kosovski krizi. O zadevi bodo jutri razpravljali zunanji ministri EU v Luksemburgu.

Na 8. strani

Alberto Tomba končal bogato smučarsko kariero

Po dolgem oklevanju je Alberto Tomba včeraj uradno sporočil, da se posloavlja od agonističnega smučanja.

Trikratni olimpijski prvak bo odslej filmski igralec in ambasador Unicefa.

Na 18. strani

Recept držav G7: spodbujanje rasti za zajezeitev krize

WASHINGTON - Velikih sedem se posvetuje ob bolniški postelji svetovnega gospodarstva in ponuja prvi recept: proti krizi s spodbujanjem gospodarske rasti v ZDA in Evropi. Finančni ministri in guvernerji centralnih bank skupine G7 razpravljajo tudi o Clintonovem predlogu za ustanovitev posebnega sklada za pomoč državam v krizi, medtem ko je Japonska predlagala svojo pomoč (30 milijard dolarjev) najbolj prizadetim azijskim gospodarstvom.

Na 8. strani

Vlada potrdila 60 milijard za Trst in 20 za Gorico

TRST - Vlada je ponovno finansirala Sklad za Trst z zneskom 60 milijard lir, 20 milijard pa je namenila Goriski. Postavki so vnesli v finančni zakon in sta torej odvisni od usode celotnega vladnega finančnega dokumenta.

Se posebej razveseljivo je, da so Sklad za Trst spet finansirali in to z nezmanjšanim zneskom, čeprav je zadevni zakon že zapadel pred tremi leti. Sen. Camerini in dosedanjí predsednik Sklada Budin sta pozitivno ocenila vladni sklep.

Na 2. strani

»Light boxes« Davida Byrna

TRST - Včeraj so v muzeju Revoltella odprli razstavo Davida Byrna (f. KROMA), ki je bil doslej znan predvsem kot glasbenik. Tokrat pa se predstavlja predvsem s fotografijo predstavljeno po vzorcu svetlobnih reklamnih napisov.

Na 2. strani

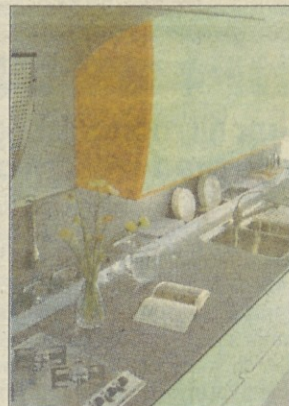
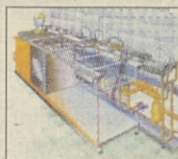

atrio

NACRTOVANJE NOTRANJIH PROSTOROV

TRŽIČ,
Ul. A. Colombo 20
drž. cesta TS-MN
tel. 0481/40540
fax 0481/40929

PROSTOST V KUHINJI
NOVA TEHNOLOGIJA

EDIL - PORFIDI TRENTINA s.n.c.

Skladišče in urad na Proseku
(nasproti avtobusne garaže ACT)
Tel. 040/251044; faks 251145

VSE VRSTE PODOV ZA ZUNANJE POVRŠINE

porfirji • peščenjaki • prane cementne plošče • kamnite kocke in obloge • kamniti robniki • material za pokrivanje streh • strešne opeke iz žgane gline...

VELIKA IZBIRA GRADBENEGA MATERIALA

opeke • železne in lesene konstrukcije • izolacijski materiali • železne PVC cevi • ograje...

Tecnoutensili

- orodje najboljših znamk za profesionalna dela in hobby

- železnina - ključavnice

- stroji za Vaš vrt - motorne žage - sesalci za listje

OPCINE,
Proseška ul. 7
Tel./faks 040/212397

La Combustibile S.R.L.
34018 TRST - DOMJO 38 - Tel. 820331 - 810252

pooblaščen prodajalec goriva

Shell

● diesel goriva

● plinsko olje

za ogrevanje

● motorna olja

● les in premog

za kurjavo

● peči in štedilniki

na drva in premog

VELIKA IZBIRA - IZLOŽBA V NOTRANJOSTI

IDRA

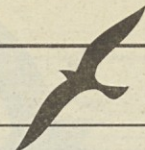
PRODAJA
NA DEBELO
IN DROBNO

- vse za vodovodno inštalaterstvo, ogrevanje, sanitarije
- peči, radiatorji in boilerji
- klimatske naprave
- kopalniško pohištvo in oprema
- hidromasažne kadi
- tuši in armature
- talne in stenske keramične ploščice, porcelanosti, gres
- sanitarije in kopalniški dodatki za nepokretne osebe

TRST - Ul. Valmaura 8 - Ratto della Pileria 39
Tel. 040/826084 - Fax: 040/826085

► Lastno notranje parkirišče

ODPRTO od ponedeljka do petka 8-12 ter 13-18
ob sobotah 8-12

SEN. CAMERINI

Še enkrat 60 milijard lir Skladu za Trst

TRST - Vlada je v finančnem zakonu potrdila postavko za finansiranje Sklada za Trst. Zadevni zakon je sicer že zapadel pred tremi leti, vendar je vlada vseeno namenila 60 milijard lir Skladu, ki prispeva k vrsti pobud za razvoj trzasko pokrajine. Tudi Gorici je vlada spet potrdila posebno finansiranje, in sicer v znesku 20 milijard lir. Vest je sporočil senator Oljke Fulvio Camerini s pripisom, da je »Trst spet doživel cudez.« Senator ugotavlja, da je to uspeh skupnega nastopa s sen. Volčičem pri zakladnem ministrstvu in pri predsedstvu vlade, kjer so tudi deželni svetovalci Oljke posredovali trzasko zahtevo. Med slednjimi je podpredsednik deželne sveta in dosedanj predsednik Sklada za Trst Miloš Budin, ki je sprejel z zadovoljstvom vključitev prispevka 60

milijard lir v finančni zakon, za kar je posredoval v Rimu pred dvema tednoma. Med drugim je predsedstvu vlade predložil dejstvo, da trzaska pokrajina se vedno uživa finansiranje Evropske unije prek sredstev Objektiva 2 za deindustrializirano območje: nerazumljivo bi torej bilo in celo protislovno, ko bi na Trzaskem uživali evropske, ne pa državne prispevke, ugotavlja Miloš Budin.

Komisija za dodelitev sredstev Sklada za Trst, ki ji je v zadnjem obdobju predsedoval prav slovenski politik, je bila obnovljena pred dvema tednoma: sedaj jo sestavljajo trije zastopniki leve sredine (med katerimi Budin), trije desne sredine in en predstavnik Severne lige. Doselej se še niso sestali, da bi izbrali predstavnika, ki bo predstavljal Skladu za Trst.

DEŽELA FJK / VČERAJ V GRADEŽU

Proslavili 30-letnico Deželne ustanove za razvoj kmetijstva

Govorili so predsednik Pinat, odbornik Venier in ravnatelj Pilo

GRADEŽ - V gradeskem avditoriju Biagia Marina so včeraj slovesno proslavili 30-letnico ustanovitve Deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA). Ob tej priložnosti so govorili njen predsednik Bruno Augusto Pinat, deželni odbornik za kmetijstvo Giorgio Romano Venier in glavni ravnatelj ministrstva za kmetijske politike Vincenzo Pilo.

Govorniki so pohvalili ustanovo, ki da je znala učinkovito odigrati svojo vlogo v prid deželnega kmetijstva, in to v nelahkih razmerah hitrega tehnološkega razvoja, pa tudi nenehnega spreminjanja kmetijskih politik v okviru evropskih integracijskih procesov. Omenimo naj le, da je bil pred tremi desetletji glavni problem podpiranje proizvodnje, medtem ko je danes skorajda obraten, se pravi omejevanje proizvodnje oziroma skrb za njeno čim večjo kakovost.

Ravnatelj Pilo je opozoril, da se bodo izzivi na kmetijskem področju v bodoče še povečali, saj se obeta rastoča konkurenca bodisi na evropski kot na svetovni ravni. Kar zadeva evropsko raven, je dovolj da pomislimo, da bo v prihodnjih nekaj letih število članic EU od 15 naraslo na 25 in se več, kar zadeva svetovno raven pa naj omenimo uveljavljanje vse bolj agresivnih konkurentov, kot so npr. Brazilija, Nova Zelandija in Kitajska.

Vse to zahteva, da Deželna ustanova za razvoj kmetijstva v bodoče usmeri svoje napore v korist kakovostne rasti kmetijstva v Furlaniji-Juljski krajini. To konkretno pomeni, da bo morala vlagati več naporov v strokovno izobraževanje in svetovanje kmetovalcev, katerim bo morala nuditi tudi vse boljše strokovne službe, od ekonomskega svetovanja do kemičnih analiz. Govorniki so tudi opozorili na ekološko in kulturno funkcijo, ki jo bo moralo v bodoče opravljati kmetijstvo, še zlasti pri varovanju teritorija v goratih predelih.

VSAKOLETNO ZBOROVANJE

Priznanja slavističnega društva

MURSKA SOBOTA - Z predvčerajšnjimi ekskurzijami v Porabje, Radgoneski kot in po Prekijah se je zaključilo letosnje slavistično zborovanje, ki je potekalo v Murški Soboti od 1. do 3. oktobra. Tega vsakoletnega strokovnega srečanja se je letos, najbrž zaradi oddaljenosti, udeležilo le malo zamejskih slavistov; in prav letos je Slavistično društvo Slovenije izkazalo posebno pozornost naši slavistiki in odlikovalo s častnim članstvom dve raziskovalki s tukajšnjega območja, Lojzko Bratuz z videmske univerze, ki s svojimi objavami razkriva zgodovinsko in literarno umescenost slovenscine na Goriskem, ter Marijo Pirjevec, docentko na Visoki soli za prevajalce v Trstu, ki se posebej ukvarja s pretokom literatur v našem prostoru.

Letosnji strokovno posvetovalni del zborovanja je imel naslov »Razpotja slovenske literarne vede« in je z zanimivimi prispevki odpiral in obravnaval vprašanja stroke in pedagoške prakse. Bogat spretni program je obsegal razstavo in predstavitev zanimivejših publikacij, med njimi Trzasko zapise Marije Pirjevec, udeleženci so si lahko ogledali Pokrajinski muzej in druge znamenitosti Murške Sobote, družabni večer je obogatil folklorni

program. Četrtek pol dne pa je bil namenjen obecnemu zboru društva, na katerem je bil za predsednika ponovno izvoljen prof. dr. Zoltan Jan.

ZAŠČITNI ZAKON / MNENJE SSK

Potrebna ustvarjalna odgovornost manjšine

Masellijsvo besedilo je treba popraviti Najti ustrezne oblike skupnega nastopanja

TRST - S predstavitvijo poenotene besedila poročevalca Domenica Masellija v komisiji za ustavne zadeve poslanske zbornice je minulega 30. septembra formalno stekel parlamentarni postopek za odobritev zakona za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Nekateri znaki kažejo, da bi tokrat lahko slozares, razen če ne bo vsega izjalovila vladna kriza. Zato je nujno, da slovenska manjšina oziroma njeni predstavniki ustrezno sprejmejo izziv, ki ga omenjeni dogodek predstavlja, brez površnega optimizma, pa tudi brez hromečega pesimizma, temveč z ustvarjalno odgovornostjo.

Tako je ocenilo deželno tajništvo Slovenske skupnosti, ko se je v petek, 2. t.m., zbralo na svoji redni mesečni seji v Nabrežini. Tajništvo je obravnavalo tudi druge aspekte sedanega trenutka Slovencev v Italiji ter sprejelo pomembne odločitve o skorajšnjih strankinih kongresih, toda večji del zasedanja je posvetilo problematiki zakonske zaščite. O tem sta uvodoma podrobneje poročala tajnik Martin Breclj in podtajnik Ivo Jevnikar. Med drugim sta govorila o dosedanjih neformalnih stikih s poročevalcem Masellijem, v glavnih obrisih pa sta tudi analizirala besedilo, ki ga je poslanec Maselli pred kratkim vložil v pristojni komisiji poslanske zbornice. Sledila je daljša raprava, v kateri so sodelovali Drago Stoka, Damjan Terpin, Stefan Bukovec, David Grinovero, Drago Legisa in Peter Močnik.

Slovenska skupnost ugotavlja, da se Masellijsvo besedilo v mnogih zadevah drži predloga, ki so ga leta 1993 skupno izdelale najpomembnejše komponente slovenske manjšine v Italiji in ki ga je v tej zakonodajni dobi na pobudo SSK vložil poslanec Union valdotaine Luciano Caveri. Res pa je tudi, da se Masellijsvo besedilo v nekaterih ključnih zadevah odmika od predloga slovenske manjšine.

To velja v prvi vrsti in predvsem za obseg ozemlja, na katerem naj bi se zaščitni zakon izvajal. Slovenska manjšina je namreč predlagala točen seznam občin (navedla jih je natanko 36), medtem ko je Maselli prepuštil zadevo paritetnemu odboru, ki naj bi pri določanju obsega upšteval mnenja

posameznih občin, oziroma predsedniku republike, ki naj bi predlog paritetnega odbora uzakonil z odlokom. Vse kaže, da je poročevalec pri tem upšteval stališče Levih demokratov in Stranke komunistice prenove ki so očitno opustili enotno zahtevo celotne manjšine, naj bo ozemlje natančno določeno v samem zakonskem besedilu. SSK je v neformalnih stikih Masellija že natančno opozorila na negativne posledice, ki jih prinaša opuščanje seznama občin. Njeni nastopi niso bili zaman, saj je poročevalec prvotno predlagal, naj bi obseg ozemlja določal deželni zakon, kar bi bilo prav gotovo še manj ugodno za slovensko manjšino, kot je sedanja verzija. In to ni bila edina izboljšava, ki jo je SSK dosegla.

Sicer pa SSK meni, da bi morali Masellijsvo besedilo popraviti oziroma izboljšati tudi v nekaterih drugih bistvenih zadevah, kot je se zlasti problem zastopnosti slovenske manjšine v izvoljenih telesih. Seveda pa bi bilo nujno, da bi se za te in druge morebitne popravke čim enotneje zavzela celotna manjšina. SSK bo napravila, kar je v njeni moči, da bi do tega res prišlo. V tem smislu predlaga, naj se čim prej aktivira 4-članska strokovna komisija, ki so jo najpomembnejše komponente manjšine že imenovali, in sicer na osnovi izhodišča, ki ga predstavlja skupni zakonski osnutek iz leta 1993.

Dezelno tajništvo SSK je na svoji zadnji seji nadalje poudarilo, da bi morali Slovenci v Italiji obnoviti svoje napore tudi zato, da bi našli ustrežnejše oblike skupnega nastopanja. Kot je bilo že večkrat ugotovljeno, so dosedanje oblike prezevale. SSK namerava zato dati novo pobudo, da bi prišlo čim prej do oblikovanja taksnega skupnega zastopstva, ki bi verno odražalo raznolikost slovenske manjšine in jo hkrati tudi povezovalo na osnovi nacer in metod demokracije.

Dezelno tajništvo SSK je naposled razpravljalo tudi o strankinih kongresih. Na osnovi statuta je sklicalo deželni kongres za 12. in 13. december 1998. Le-ta se bo odvijal na Trzaskem. Seveda pa se bodo morali predtem zvrstiti strankini sekcijski in pokrajinski kongresi, ki jih bodo sklicali pristojni sekcijski in pokrajinski organi.

NOVICE

Umorili mongolskega ministra, ki je pred kratkim obiskal Trst

TRST - V Ulan Batorju, prestolnici oddaljene azijske republike Mongolije, sta neznanca do smrti zabodla tamkajšnjega ministra za infrastrukturo, 36-letnega Sajaasuregijna Zoriga. Kaze, da gre pripisati umor zastopnika demokratske stranke obračunavanju s predstavniki nekdanjega režima. Vest je zanimiva, ker je bil Zorig pred tremi tedni gost svečanosti ob koncu prenove ronskega letališča in je v sedežu tukajšnje Trgovinske zbornice podpisal protokol, s katerim je Mongolija izbrala trzasko kot matično pristanišče za svoje ladjeve.

Publikacija sad sodelovanja med Nediškimi dolinami in Posočjem

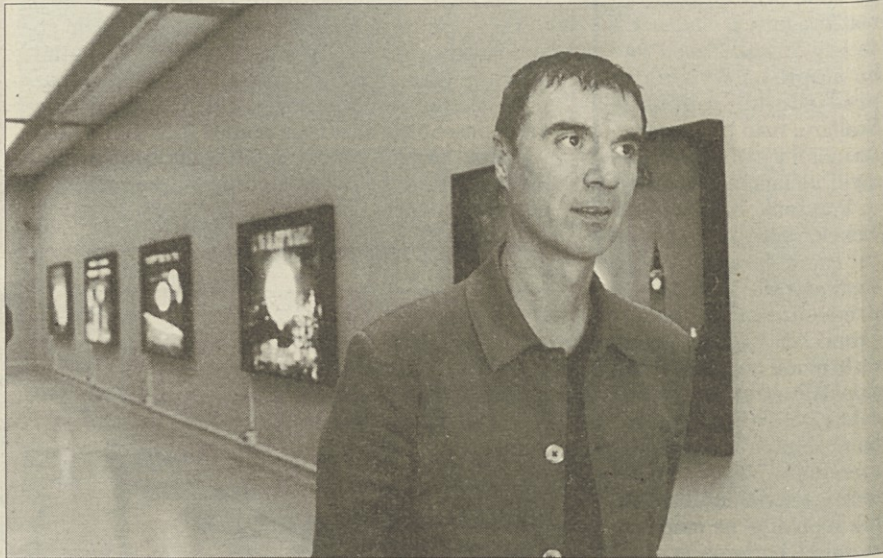
TRST - »Od Nedize v Furlaniji-Juljski krajini do Soče v Sloveniji« je naslov publikacije, ki jo bodo predstavili v sredo dopoldne v sedežu deželne vlade na Trgu Unità. Gre za skupno pobudo Nediške gorske skupnosti in občine Kobarid v sodelovanju z Dezelno ustanovo za turizem in z ministrstvom za gospodarske odnose republike Slovenije. Publikacija bodo predstavili deželni odbornik za turizem in trgovino Sergio Dressi, kobariski zupan Pavel Gregoric, ter predsednik in odbornik za turizem Nediške gorske skupnosti Giuseppe Marinig in Nino Ciccone.

Od srede v Trstu baletni festival

TRST - Gledališče Verdi letos pred abonmajsko operno-baletno sezono organizira Mednarodni baletni festival. V dvorani Triplovih se bodo zvrstili stiri nizi starih predstav, ob sredah, četrtek in sobotah bodo plesne predstave zvečer (zacetek ob 20.30), ob petkih pa popoldne (zacetek ob 17. uri). Najprej se bo trzaskemu občinstvu predstavila skupina Trocks, ki je krajša oznaka za Les ballets Trockadero de Monte Carlo. Gre za zelo svojstveno skupino, v kateri so samo plesalci, ki izvajajo tudi zenske vloge. Za to skupino, ki bo gostovala v Trstu od 7. do 10. oktobra, bo v dvorani Triplovih od 14. do 17. oktobra s predstavo Paradis nastopala Skupina Montalvo-Hervieu, ki prihaja iz plesne so-le Maison de la danse de Lyon. Paradis je nekakšna kontaminacija plesa in videa. V tretji predstavi bo kot solist nastopil znani italijanski baletnik Raffaele Paganini. S plesnim ansambлом gledališča Verdi bo od 21. do 24. oktobra izvajal koreografijo Tuccia Rigana na glasbo slovite Bizetove Carmen. Za zaključek festivala pa so organizatorji povabili skupino Balletto di Toscana, ki bo od 28. do 31. oktobra v Trstu nastopala s predstavo Don Giovanni, emozioni di un mitokoreografa Maura Bigonzettija.

TRST / MUZEJ REVOLTELLA

Odpri razstavo Davida Byrna

TRST - »Ne skušam biti originalen, temveč posnemam tehnike drugih«. David Byrne, med mladimi poznan predvsem kot glasbenik, je novinarjem pred včerajšnjim uradnim odprtjem razstave v muzeju Revoltella z malce samovšečno skromnostjo predstavil svoje zadnje obdobje fotografskega ustvarjanja. Izrecno za trzaski muzej je namreč pripravil dve seriji racunalniško obdelanih in kombiniranih fotografij, »serviranih« po vzorcu svetlobnih reklamnih napisov. »Light boxes«, kot jim sam pravi, se delijo v »sporočilna« dela z napisi v stilu reklamnega oglaševanja in dela z naslikanim denarjem, v glavnem z dolarji. Byrne je ta prvi del razstave označil za zelo ameriškega, se pravi regionalnega (na sliki Byrne med svojimi »reklamnimi« izdelki, f. KROMA).

V drugem prostoru zadnjega nadstropja trzasko muzeja sodobne

umetnosti so razstavljene obdelane fotografije velikega formata. Gre za zvrst, ki se je David Byrne posvečal že dolgo, saj je imel navado, da je na glasbenih turnejah fotografiral. Med razstavljenimi ni nobene fotografije iz Italije, geografsko najbližje je verjetno modro obarvan nerazpoznaven

prizor z Dunaja. Po avtorsko bolj zaznavnih fotografiskih izdelkih pridejo na vrsto lutke iz niza Superego: Yuji Yoshimoto, v New Yorku živeci obrtnik, specialist za reklamo, je po vzorcu splošno poznane Barbie izdelal stiri plastične lutke, ki ponazarjajo stiri custvena stanja Davida Byrne.

Z neprikrito avtoironijo je Byrne dejal, da je ta predel razstavnega prostora njegov tempelj, tak, kakršnega si verjetno vsakdo zeli. Sestavni del razstave, ki so jo včeraj odprli ob številni prisotnosti povabljenec, pa je se domiselno izdelan katalog, ki se tudi zgleduje po reklamnih. **bip**

SEMINARJI ZA ŠOLNIKE

Nov pristop do poučevanja novejšje zgodovine

V zvezi s poukom zgodovine se tudi na naših solah pojavljajo novosti, ki jih uvajajo novi vsedravnici učni načrti z drugačno razporeditvijo snovi: novejšje zgodovini namenijo večji prostor, in sicer celo solsko leto v zadnjem letu solanja, tako na nizjih kot na visjih srednjih solah, pritegnjene pa so tudi osnovne sole.

Tako že poldrugo leto tečejo tudi v Trstu nekatere pobude vsedržavnega projekta »dvajseto stoletje«, pa čeprav bolj v tatišu in predvsem ob zelo pomankljivi finančni in organizacijski osnovi - zato pa (že spet...) ob zavzetem sodelovanju posameznikov.

Po ministrskih navodilih deluje pri vsakem pokrajinskem solskem skrbništvu komisija. V Trstu pa se v teh tednih skupina učiteljev zgodovine različnih sol usposablja za vlogo tutorja.

Seminar za tutorje se je začel že v lanskim poznim pomladu, sedaj se nadaljuje in prav pretekli tork je na popoldnevu, ki je bil namenjen srečanju z različnimi ustanovami, profesor Jože Pirjevec predstavil Narodno in študijsko knjižnico in druge slovenske zamejske in matične institute in arhive.

Prihodnji ponedeljek, 12. oktobra sta najavljeni naslednji predavanja, ko bo tekla beseda o vprašanjih novejšje zgodovine. Italijansko stvarnost bo obravnavala prof. Marina Cattaruzza iz Trsta, o slovenskem zgodovinskega, zlasti v vidiku dilem pouka zgodovine, pa bo predaval prof. Peter Vodopivec z Univerze v Ljubljani. Čeprav je pobuda namenjena tistim solnikom, ki so vključeni v projekt, bo gotovo zanimiva tudi za vse. (Predavanja bosta ob 16. in 17. uri na liceju Galilei).

Marta Ivasic

NAŠI KRAJI / MOČVIRJE V DOLINI MERČEDOL

Gojišče komarjev v središču Opčin

Krajani so že junija podpisali peticijo, naj pristojni dolino sanirajo, a brez učinka

Trzaska občina je pred dobrimi tremi leti uredila kanalizacijo na Opčinah tako, da se deževnica izteka v dolino Mercedol, ki leži v bližini Alpinskih, Narodne in Repentabske ulice. Voda v dolini pa zastaja, tako da je v njej nastalo malo močvirje in hkrati z njim tudi gojišče za komarje in drugo nadležno mrčes.

To seveda predstavlja tudi nevarnost za zdravje krajanov. Letošnjega junija se je celo zgodilo, da je dvoletni otrok imel zaradi pikov komarjev hudo alergično vnetje na obeh, tako da se je moral zateči v bolnišnico po zdravniško pomoč.

Ta dogodek je tako vznemiril krajevne prebivalce, da so nekaj dni potem v velikem številu podpisali peticijo javnim upravam, naj čim prej poskrbijo za dezinfekcijo in sanacijo doline Mercedol. Peticijo so naslovili Ambulanti za javno zdravje in higieno ter v vednost Občini Trst, Ra-

jonskemu svetu za Vzhodni Kras, Odboru za loceno upravljanje jurskih imovnin ter se raznim pristojnim javnim službam.

Podpisnikom peticije sta se junija odgovorila Občina Trst in Trzasko podjetje za zdravstvene storitve. V imenu prve se je oglasil ravnatelj službe za vzdrževanje in razvoj občinskega urbanega omrežja inž. Enrico Cortese. V svojem dopisu je najprej poudaril, da je občinska uprava svoj čas res posegla za ureditev odtoka deževnice, vendar na zahtevo krajanov, in sicer zato, da bi na nek način dokončala delo, ki ga je cestno podjetje ANAS površno napravilo. Cortese je zato pripomnil, da bi se morali podpisniki obrniti pravzaprav na podjetje ANAS, vsekakor pa je izrazil tudi pripravljenost občinske uprave, da se pozanima za ureditev zadeve skupno s krajevnim rajonskim svetom.

V imenu Trzaskega

podjetja za zdravstvene storitve pa se je oglasil odgovorni pri oddelku za preventivo dr. Lucio Petronio. V svojem dopisu je najprej podčrtal, da je malo časa prej posegla služba za javno zdravstvo in higieno ter dezinficirala dolino. Pristavil pa je, da bi morala nujno poseči občinska uprava ter dolino sanirati. Saj!

Vse to se je zgodilo, kot rečeno, junija. Po teh dopisih pa se ni nihče več premaknil, tako da je močvirje v Mercedolu mirno »proizvajalo« komarje in drugo mrčes vse poletje. Krajevni prebivalci so seveda zaradi tega hudo nezadovoljni in že razmišljajo o novih protestnih pobudah. Verjetno pa se tokrat ne bodo omejili na podpisovanje novih peticij. Ze junija so namreč zagrozili, da če ne bodo svojega cilja dosegli zlepa, bodo pa zgrda: konkretno so napovedali, da se bodo obrnili na sodne oblasti.

NOVICE

Razpis nagrade dr. Frane Tončič '98

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič v Trstu razpisuje istoimensko letno nagrado. Nagrada je namenjena visokošolcem slovenske narodnosti, bivajocim v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Nagrada, v znesku dveh milijonov lir, je namenjena diplomski študiji s področja humanističnih ali eksaktnih ved, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila univerzitetni študij v enem od rokov akademskega leta 1996/97. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije od 20. do 31. oktobra 1998 na sedežu Narodne in študijske knjižnice v Trstu, ulica Sv. Franciska 20/I. Prejeta dela bo ocenila komisija, ki ji bo predsedoval prof. Marko Kravos. Podelitev nagrade bo predvidoma prihodnjega februarja. Dan in ura bosta pravčasno objavljena.

106. zborovanje Edinosti

Danes od 11.45 do 12.15 bo v Trstu na sredini trga Zedinjenja Italije 106. redno mesečno protestno zborovanje na javnem prostoru, ki ga prireja družbeno politično društvo Edinost v znak protesta proti več kot polstoletni zamudi pri izoblikovanju izvršilnih predpisov za 6. člen ustave Italijanske republike, kar se tiče slovenske jezikovne manjšine, kakor tudi proti zamudi pri izvajanju točnih določil Posebnega statuta z dne 5. oktobra 1954 (ki bo te dni dopolnila 44 let) in proti 22-letni zamudi pri izvajanju Osimske pogodbe z dne 10. novembra 1975.

Nočna tatvina v zdravstvenih uradih

Prejšnjo noč so neznanci vdrl v urade zdravstvene ustanove v Ul. Nordio. Vlomili so v predal pisalne mize, kjer so našli ključne zelezne blagajne, iz katere so odnesli približno 6 milijonov lir. O zadevi vodijo preiskavo karabinjerji mestnega poveljstva iz Ul. Hermet.

Poučevanje glasbe danes

Ob oz. med jutrišnjima koncertoma v gledališču Rossetti, na katerih bodo mladi slovenski in italijanski poustvarjalci s Trzaskega in Obale izvajali dela sodobnih avtorjev istega območja, bo tudi srečanje o glasbenem pouku. To srečanje, ki se bo predvidoma začelo okrog 19. ure, prireja gibanje Oljke, k sodelovanju pa je povabilo predstavnike trzaskega in videmskega konservatorija, trzasko Glasbene matice, Glasbenih sol v Kopru, Izoli in Piranu in glasbenih sol italijanske skupnosti v Brtonigli, Pulju in na Reki. Za organizatorje sta kot izhodišči razprave pomembni predvsem vzpostavljane vezi med različnimi sola in pa italijanska reforma glasbenega solanja.

Barcolana: ob regati prireditve

Na pobudo trzaskega odborništva za kulturo se bodo v tednu, ki ga označuje priljubljena regata, izvršile različne, prvenstveno glasbene prireditve. Prva bo že jutri zvečer, namenjena je predvsem mlajšim, saj bo v Sportni palaci ob 21. uri nastopila skupina 883. V tork zvečer bo na Trgu Unità (v primeru slabega vremena v Sportni palaci) nastopil Andrea Mingardi z ansamblom Village Big Band, v sredo bo v Luteranski cerkvi pel zbor trzasko policije. Sobotno noč bodo razživele ognjemeti, v nedeljo po regati pa bo velika glasbena prireditev.

Skozi Trst izvozili 200 ukradenih avtomobilov

Policiji je po daljši preiskavi uspelo, da je odkrila tolpo, ki se je ukvarjala z izvažanjem ukradenih avtomobilov na vzhodnoevropska tržišča. V Milanu so aretirali 18 ljudi, ki so osumljeni, da so sodelovali pri kraji vozil, ponarejanju dokumentov in izvažanju vozil skozi Trst: tod naj bi odpeljali prek mejnih prehodov v Slovenijo ali na trajektih v Albanijo več

kot 200 vecinoma luksuznih avtomobilov. Vsi aretiranci so iz Lombardije

Preiskavo so vodili trzaski protimafijski preiskovalci v sodelovanju s 60 agenti prometne policije iz vse dežele, ki so odkrili večje število vozil s ponarejenimi dokumenti. Doslej jim je uspelo, da so vrnili lastnikom 27 ukradenih vozil v skupni vrednosti poldruga milijarde lir.

Violončelist Vasja Legiša jutri v Štivanu

V sodelovanju in s podporo občine Devin-Nabrezina, Dezelnim sedežem RAI in Vladnim komisariatom v Trstu je Združenje in glasbena sola »Punto musicale« priredilo letošnjo že enajsto izvedbo niza glasbenih koncertov z naslovom Note Timave - Note del Timavo.

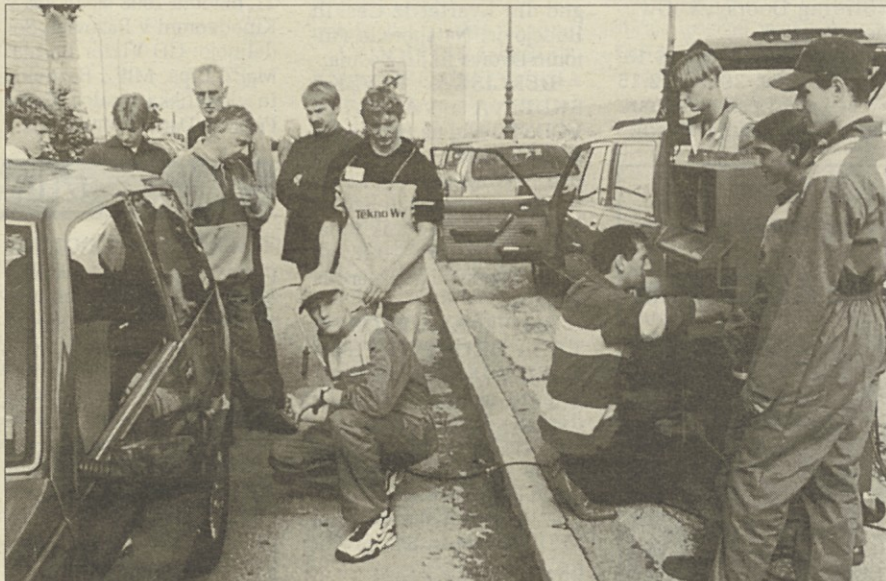
Koncerti, na katerih so letos nastopali predvsem mlajši glasbeniki, so se s tedenskimi

presledki odvijali v stari cerkvi v Štivanu. Zadnji koncert z niza bo na sporedu jutri, ko bo ob 21. uri nastopal priznani violončelist in hkrati domaćin Vasja Legiša. Slednji je po študiju na Glasbeni matici v Trstu z najvišjo oceno diplomiral na konservatoriju v Rovigu, ze vrsto let pa se študijsko izpopolnjuje v večjih glasbenih središčih v Italiji, predvsem pa v Svici in Nemčiji. (gb)

SOLE / NA OSREDNJEM TRGU UNITA'

Mladi proti onesnaženju zraka

Merili stopnjo onesnaženosti in predstavili električno vozilo

Večje število dijakov srednje sole Bergomas se je udeležilo pobude na osrednjem mestnem trgu proti onesnaženju zraka, ki ga povzročajo strupeni izpušni plini vozil. S posebnimi aparaturami so merili stopnjo onesnaženosti izpušnih plinov (na sliki, foto KROMA), da bi tako neposredno pokazali javnosti, koliko strupa moramo vdihovati sredi mestnega prometa. Prav zaradi tega so predsta-

vili alternativna, v prvi vrsti električna vozila. Dijaki so tudi izvedli anketo med publiko, ki je v velikem številu pristopila k tej pobudi: v glavnem so vprašanja merila k ugotavljanju, kako javnost sprejema omejevalne prometne ukrepe.

Pobuda, ki jo je poleg omenjene srednje sole priredil tudi profesionalni izobraževalni zavod Enaip, se bo nadaljevala tudi danes.

OPČINE / GLASBENA SREČANJA

Nastopil bo češki godalni kvartet

Jesenski koncerti bodo namenjeni priznanim poustvarjalcem

Z današnjim koncertom se začena letošnji niz Openških glasbenih srečanj. Organizatorji so se odločili, da bodo nadaljevali po shemi, ki se je lani izkazala za zelo uspešno: jesenski koncerti bodo torej namenjeni priznanim poustvarjalcem. Kot prvi bo v openskem Prosvetnem domu nastopil Jihoceske kvarteto - češki godalni kvartet, ki ga sestavljajo: Vaclav Plasil - violina, Rastislav Frak - violina, Josef Klima - viola ter Josef Zak - celo.

Clani kvarteta delujejo v južnoceskem gledališkem opernem in simfoničnem orkestru iz Ceskih Budejovic. Kvartet je bil ustanovljen leta 1984 in je kmalu začel koncertirati ne samo po celotni tedanji Českoslovaški, ampak tudi po

bivši Sovjetski zvezi, Nemčiji, Bolgariji in v Avstriji. Na domačem Ceskem je kvartet posebej priznan predvsem zato, ker na nastopih izbira iz svojega bogatega repertoarja najraje pretekle in sodobne ceske avtorje. Sodeluje tudi z najrazličnejšimi instrumentalisti in pevci. Naj kot primer omenimo opero v enem dejanju »Errat nunum cantor bonus« Frantiska Xavera Brixija, pri kateri je kvartet nastopil skupaj

s solisti južnoceskega opernega gledališča. Leta 1989 je sestav prejel državno »Nagrado za umetnost«.

Na Opčinah se bo kvartet predstavil najprej z Antoninom Dvorakom in njegovim Kvartetom op. 96 v F duru, Ameriški, nato pas Kvartetom št. 2 sodobnega avtorja Jirija Kosine. Koncert bo v dvorani Prosvetnega doma v nedeljo, 4. t.m., ob 18. uri.

Aljosa Saksida

Publikacija, ki odgovarja na vprašanja o off-shoreju

V torek ob 17. uri bodo v dvorani hotela Excelsior na Nabrezju predstavili knjigo, ki jo je Giorgio Rossetti posvetil različnim in ne vselej dobro poznanim vidikom finančnega centra off-shore. Pri predstavitvi knjige bo sodelovala vrsta trzaskih politikov in izvedencev, da bi odgovorili na bistveno vprašanje: kdaj bo zazivel dolgo pričakovani off-shore, če bo sploh zazivel tudi glede na zadnje zapetljaje?

Kot rečeno, je avtor knjizice z naslovom »Trzaski off-shore: spoznavajmo ga« nekdanji evropski poslanec Giorgio Rossetti, ki je priznan izvedenec za to vprašanje in vodi center Evropski dialogi, ki je izdal knjigo in priredil torkovo srečanje, na katero je vstop prost.

ŠEMPOLAJ / PETJE IN GLASBA ZA OTROKE

Vigred spet na delu

Otroška pevska skupina Vigred iz Sempolaja se bo po dolgih počitnicah z jutrišnjim dnevom spet spravila na delo. V letošnji sezoni se je na povabilo kulturnega društva odzvalo precejšnje število malčkov, zato so odborniki in pevovodkinja Eva Ciuk sklenili, da bo delo v letošnji sezoni potekalo nekoliko drugače kot lani. Otroci, ki obiskujejo vrtec ter 1. in 2. raz-

red osnovne sole, bodo zahajali v pevsko delavnico, kjer bodo s pomočjo igre, petja, igranja na instrumente in gibanja spoznavali osnovne pojme petja in glasbe. Ostali osnovnosolci in srednjesolci pa ne bodo ostali brez dela: čakajo jih prave pevske vaje, kjer bodo urili svoje glasove in prepevali to, kar jim bo največ vsec.

Otroke iz Sempolaja in okolice čaka letos res veliko dela in če je se komu vsec glasba, petje in zabava, se lahko Sempolajcem pridruži jutri, 5. oktobra, od 16. do 17. ure za prvo skupino in od 17. do 18. ure za drugo skupino. Dirigentki Evi Ciuk in malim pevcem želimo dobro delo in veliko uspeha.

E.C.

Društvo slovenskih izobražencev stopa jutri v novo sezono

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu bo jutri, 5. oktobra začelo novo sezono. S predavanji, predstavami knjig in publikacij, razstavami, debatnimi večeri, z nastopom domačinov in gostov prispeva DSI vrsto prireditev, ki predstavljajo utrip slovenske prisotnosti v mestu in so doprinos k bolj razgibanemu kulturnemu življenju manjšine.

Prvi večer bo posvečen razgovoru o letošnji Dragi, ki je - podobno kot tolikokrat v preteklosti - izžvala številne odmeve in polemike. Voditelji pri predavanjih in diskusijah na Dragi 98 Ivo Kerže, Sasa Martelanc, Lučka Susič in Sergij Pahor bodo podali svoja opazanja na uvodni okrogli mizi, nakar bo sledila diskusija. Zacetek ob 20.30.

Sergij Pahor

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
4. oktobra 1998
FRANCISEK

Sonce vzide ob 7.07 in
zatone ob 18.40 - Dolzina
dneva 11.33 - Luna vzide
ob 18.14 in zatone ob 5.00

Jutri, PONEDELJEK,
5. oktobra 1998
FLAVIJA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 18,6 stopinje, zračni tlak 1007,5 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 57-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Umrli so: 32-letna Danja Daneu, 85-letna Germana Bertoni, 88-letni Giovanni Cattunar, 58-letni Mario Dobrigna, 83-letna Maria Bosich.

LEKARNE

Nedelja, 4. oktobra 1998
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baia-monti 50, Milje - Mazzinijev drevored 1, Sesslan.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Oberdan 2 (tel. 040 364928), Sv. Ivan - Trg Gioberti 8 (tel. 040 54393), Milje - Mazzinijev drevored 1 (tel. 040 271124).

Sesslan (tel. 040 208334) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baia-monti 50, Milje - Mazzinijev drevored 1, Sesslan (tel. 040 208334) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. S. Giusto 1 (tel. 040 308982).

Od ponedeljka, 5. do sobote, 10. oktobra 1998
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Cavana 1 (tel. 040 300940), Barkovlje - Miramarski drevored 117 (tel. 040 410928).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE 1998-99

HENRIK IBSEN

HEDDA GABLER

Režija BOJAN JABLANOVEC

Premiera v petek, 9. t. m., ob 20.30 - RED A

PONOVIŠTVE:

v soboto,	10. t. m.,	ob 20.30	RED B
v nedeljo,	11. t. m.,	ob 16.00	RED C
v sredo,	14. t. m.,	ob 20.30	RED D
v četrtek,	15. t. m.,	ob 20.30	RED E
v petek,	16. t. m.,	ob 20.30	RED F

Vpisovanje abonementov vsak delavnik od 10. do 14. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4 - tel. 040 362542.

Boljunec (tel. 040 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Ul. Oriani 2.

Boljunec (tel. 040 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Oriani 2 (tel. 040 764441).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 040 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 040 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 040 573012.

Dežurna zdravstvena služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 040 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 040 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 040 399-1111.

Zora Kofol Bandi

se zahvaljuje
cerkvenim pevkam,
Veselim godcem,
tamburaski skupini,
SKD France Prešeren,
županu občine Dolina
in vsem vaščanom in
prijateljem, ki so se ji
pridružili ob praznovanju
stotega rojstnega dne.

Hvala vsem,
za nepozaben dan!

NAZIONALE 4 - 15.15, 17.40, 20.05, 22.30 »Armageddon« i. Bruce Willis, Liv Tyler.

MIGNON - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »City of Angels«, i. Nicolas Cage, Meg Ryan.

CAPITOL - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Il dottor Dolittle«, i. Eddie Murphy.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Tu ridi«, r. Paolo in Vittorio Taviani, i. Sabrina Ferilli, Antonio Albanese.

PIREDITVE

SKD PRIMORSKO in PD MACKOLJE bosta danes, 4. oktobra 1998 ob 55-letnici požiga vasi postavila spominsko ploščo na Srenjsko hiso v Mackoljah. Spored: ob 15. uri bo sv. masa, na kateri bo pel zbor PD Mackolje, ob 16. uri poklon žrtvam pred spomenikom padlim v NOB, nato povorka do Srenjske hise, kjer bo osrednji del proslave. Sodelujejo mladi člani društva, ki bodo brali prirečevanja o požigu vasi, Pihalni orkester Breg in MePZ Primorsko. Slavnostni govornik bo prof. Aldo Stefancic.

OPENSKA GLASBENA SREČANJA - dane, 4. oktobra ob 18. uri bo v Prosvetnem domu na Opcinah nastopil Jiho Ceske kvarteto - godalni kvartet iz Ceskih Budejovic. Na sporedu Antonin Dvorak in Jiri Kosina.

DEKLISKA PEVSKA SKUPINA VALENTIN VODNIK vabi na prvi samostojni koncertni večer, ki ga pod pokroviteljstvom ZSKD prireja v okviru 120-letnice SKD Valentin Vodnik v petek, 9. oktobra 1998 ob 20.30 v cerkvi Sv. Martina v Dolini.

SLOVENSKA PROSVETA in DRUSTVO FINZGARJEV DOM vabita v soboto, 10. oktobra ob 20. uri v dvorano Finzgarjevega doma na Opcinah, Narodna 89, na ogled komedije F. G. Lorce Lepa cevlarja. Nastopila bo gledališka skupina KPD Planina iz Sel na Korškem.

SKD VIGRED prireja v okviru III. krškega Oktoberskega 3. izvedbo Krškega Muzikfesta - srečanje amaterskih glasbenih skupin domače glasbe, v nedeljo, 11. oktobra ob 16. uri. Vabljeni so amaterski godci, ki igrajo različne instrumente, tudi originalne, le da so v postavi od dua do kvinteta ali večje skupine. Dobrodošli so tudi pevci. Udeleženci se lahko

PD MACKOLJE in KD PRIMORSKO

vabita

OB 55-LETNICI POŽIGA VASI

na

SPOMINSKO SVEČANOST

z odkritjem plošče na Srenjski hiši

danes, 4. oktobra 1998 ob 15. uri v Mackoljah

KD LIPA - Mladinski krožek BAZOVICA

pod pokroviteljstvom ZSKD

SPOMIN NA PADLE

Koncert ob 25-letnici

postavitve spomenika padlim vaščanom

SODELUJEJO:

Godbeno društvo Viktor Parma, Mešani pevski zbor Lipa, Mladinski pevski zbor Bazovica, gledališka igralca Tanja Pečar in Danijel Malalan

V nedeljo, 11. oktobra, ob 18. uri v Kinodvorani v Bazovici

1878 SKD VALENTIN VODNIK 1998

DOLINA

pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev

KONCERTNI VEČER

Dekliške skupine Valentin Vodnik

zborovodja: TATJANA JERCOG

V petek, 9. oktobra 1998, ob 20.30 v cerkvi sv. Martina

SLOVENSKI KLUB

Dušan Jelinčič

BUDOVO OKO

Ob besedah in diaslakah avtorja bo delo predstavila Daria Betocchi, glasbeno kuliso pa bo pripravil Matej Santi.

V torek, 6. t. m., ob 20.30

v Gregorčičevi dvorani (Ul. Sv. Frančiška 20)

Vljudo vabljeni!

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

vabi na

POGOVOR O DRAGI 1998

jutri, 5. oktobra, ob 20.30

v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3

Sodelujejo:

Ivo Kerže, Lučka Susič, Sasa Martelanc in Sergij Pahor

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovalne naslednje crpalke:

AGIP
Ul. Giulia 76
Miramarski drev. 231
Furlanska cesta 5
Ul. F. Severo 2/4
Nabrezje N. Sauro 2/1
Istrska ul. (nasproti pokopališča)
Naselje sv. Sergija - Ul. Forti

SHELL
Largo Giardino 1/4
Sentjakovski trg
Ul. Locchi 3
Trg Duca degli Abruzzi 4/1

ESSO
Trg Foraggi 7
Nabrezje O. Avgusta
Zgonik - drz.c. 202

IP
Trg Valmaura
Miramarski drev. 9
Devin-Nabrezina - drz.c. 14

ERG
Ul. F. Severo 2/7
Nabrezje R. Sauro 14

API
Drev. Campi Elisi (vogal Ul. Meucci)

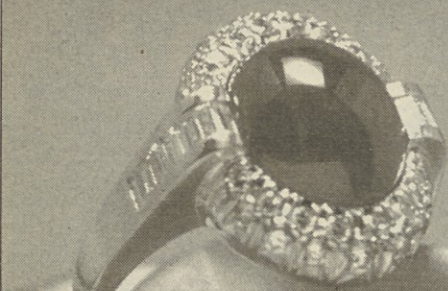
SAMOSTOJNI ACI
Ul. Punta del Forno 4 (Agip)

NOCNE CRPALKE
(self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)

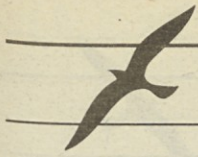
AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

Od leta 1949
Vaša draguljarna

malalan

Općine (Trst) - Narodna ulica, 28 - Tel. 040/211465

OBVESTILA

BARKOVLJANSKA SKUPNOST vabi vse danes, v nedeljo, 4. oktobra t. l. po jutranji masi od 8. ure v procesijo Roznovenčne Matere Božje. Posebno vabljenje nose.

DANES, 4. oktobra ob 18. uri prireja Svecenisko bratstvo sv. Pia X., ki ga je ustanovil Msgr. Lefebvre, v Ul. s. Nicolò 27/a tradicionalno sv. maso v latinscini, ki jo bo daroval Don Florian 'Abrahamovich z Duna. Rožni venec in spoved, tudi v slovenskem jeziku, pol ure pred maso.

KD F. VENTURINI prireja za clane TECAJ ANGLESCINE za zacetnike in za visje stopnje. Interesenti naj se javijo jutri, 5. oktobra ob 18.30 v sedezu drustva.

OTOSKA PEVSKA SKUPINA VIGRED obvesca, da bodo vaje vsak ponedeljek, za prvo skupino (vrtec in 1. in 2. razred osnovne sole) od 16. do 17. ure, za ostale od 17. do 18. ure v drustvenih prostorih v Sempolaju. Prvo srecanje bo jutri, 5. oktobra.

KK ADRIA - ODSEK ZA TELOVADBO sporoca, da se zacne telovadba jutri, 5. oktobra, ob 20.30 v telovadnici Pertini na Melari. Vpisovanje v telovadnici.

PLAVALNI KLUB BOR sporoca, da se bo vadba za neplavalce, osnovno in nadaljevalno solo plavanje zacela v ponedeljek, 5. oktobra ob 15. uri v bazenu na Alturi. Prva vadbena ura rekreativcev pa bo v torek, 29. septembra ob 20. uri. Vpisovanje je možno tudi neposredno pred pricetkom vadbe.

KD SLAVKO SKAMPERLE organizira tecaj standardnih plesov (valzer, tango, foxtroit itd.) pod vodstvom priznanega koreografa iz Ljubljane Urosa Andica. Interesente vabimo, da poklicajo na tel. st. 040-213153 (Tatjana) ali, da se prijavijo na prvi lekcijski, ki bo jutri, 5. oktobra ob 20. uri v drustvenih prostorih.

KRD DOM BRISCKI vabi na rekreacijsko telovadbo, ki bo potekala dvakrat tedensko. Prvo srecanje bo jutri, 5. oktobra 1998 ob 20. uri na sedezu drustva. Informacije na tel. st. 040-327062.

SO TI VSEC Back street boys in si star od 10 do 14 let? Pridi na TECAJ MODERNEGA PLESA, ki ga prireja KD Lonjer-Katinara vsako sredo od 17.30 do 18.30. Info. Jana (tel. 910178) in Tamara (tel. 910387).

MOTORICNA PLESNA SOLA za otroke osnovne in srednje sole v prostorih KD Skala v Gropadi. Prvo srecanje bo v torek, 6. oktobra ob 17. uri (vpis je omejen). Inf. na tel. st. 040-912843 od 8. do 12. ure (Petra).

PROGRAM NACRTNEGA OBLIKOVANJA IN VZDRZEVANJA LEPEGA IN ZDRAVEGA TELESA za gospe in gospodice. Prvo srecanje bo 6. oktobra v prostorih KD Skala v Gropadi ob 19. uri (info. na tel. st. 040-912843 - Petra).

SLOVENSKI KLUB - Dusan Jelincic, Budovo oko. Ob besedah in diastikah avtorja bo delo predstavila Daria Betocchi, glasbeno kuliso pa bo pripravil Matej Santi v torek, 6. t. m. ob 20.30 v Gregorčevi dvorani (Ul. sv. Franciska 20). Vljudo vabljeni!

SKD FRANCE PRESEREN iz Boljunca prireja tecaj avtogenega treninga pod strokovnim vodstvom. Tecaj bo vseboval sedem lekcij, ki bodo potekale enkrat tedensko. Za informacije in vpisovanja poklicite do cetrtka, 8. oktobra na tel. st. 040 228614 od 19. do 20. ure (Sonja).

SKD VIGRED prireja od 8. do 12. oktobra 3. KRASKI OKTOBERFEST pod sotorom v Praprotnu. V cetrtrek, godba Long Zlunk, tekmovanje v zobanju grozdja, ples z ansambлом Dori iz Laskega. V petek, ples z ansambлом Annie Oakley country band, med plesom tekmovanje v zaganju. V soboto, ob 15. uri ex-tempore za otroke in mladino, ples z ansambлом Zamejski kvintet. V nedeljo, od 10. do 11. ure zbiralnice in vpisovanje za pohod Spoznajte znamenitosti nasih vasi, ob 16. uri 3. kraski Muzikfest, ples z ansambлом Gasperji. V ponedeljek nastop plesne skupine Show chance, ples z ansambлом Status symbol.

TPK SIRENA sporoca, da je reprodukcija cupe na ogled v sosednjem klubu SV Barcola-Grignano - organizatorju Barcolane.

ODKRIVAJMO SVOJO TELESNOST (vegetoterapija, bioenergetika, re-birthing) v nedeljo, 11. oktobra bo v dijakem domu Simon Gregorcic, Ul. Monte Santo 84 v Gorici, celodnevna delavnica od 10. do 13.30 in od 15. do 18.30. Delavnico bo vodil dr. Gustavo Mariconda, psiholog in psihoterapevt iz Centra W. Reich v Trevisu (inf. na tel. st. 040-220130 Milena).

SD MLADINA - BALETNI ODSEK sporoca, da je po posvetu s starsi dolocil treninge od 16.30 za prvo in od 17.30 za drugo skupino, dvakrat tedensko, ob torkih in petkih, v osnovni soli A. Sirk v Krizu. Ob navedenih dneh sprejema tudi vpisovanja.

PLESNA SKUPINA VIGRED obvesca, da bodo vaje v novi sezoni ob cetrtkih v drustvenih prostorih v Sempolaju od 16.15 do 17.30. Prvo srecanje v cetrtrek, 15. oktobra.

RADIJSKI ODER obvesca, da lahko kupite ali rezervirate abonma za GLEDALISKI VRTILJAK pri Sv. Ivanu vsak dan od 9. do 17. ure na sedezu Slovenske prosvete v Trstu, Ul. Donizetti 3 ali tudi po telefonu na st. 040-370846.

SKD SLAVEC Ricmanje-Log prireja tudi letos v mesecu novembru kuharski tecaj. Datum vpisovanja in vse potrebne informacije bomo sporočili.

KD IVAN GRBEC - Skedenjska ul. 124 - obvesca, da je vpisovanje za tecaj slovenscine ob ponedeljkih in sredah od 20. do 20.30 v drustvenih prostorih od 14. oktobra 1998. Tecaj je odprt tudi za zacetnike.

TPK SIRENA, Miramar-ski dvorec 32, vabi ob priloznosti 30. regate Barcolane na ogled razstave RIBISTVO SKOZI STOLETJA V TRZASKEM ZALIVU. Urnik: vsak dan od 16. do 20. ure. Razstava, ki jo je pripravil in uredil kap. Bruno Lisjak Volpi, bo odprta do 25. oktobra. Za morebitne informacije poklicite na tel. st. 040-422696.

SKD PRIMOREC Trebce ob skorajšnjem praznovanju 100-letnice zbira fotografije, razglednice, dokumente in listine o delovanju drustva in o vaskih dogodkih za pripravo razstave in priloznostne brosure. Gradivo zbiramo v Ljudskem domu vsako sredo od 19. do 21. ure do konca oktobra 1998. Zagotavljamo vam, da bomo prejeto gradivo varovali na najboljsi nacini in se vam ze vnaprej zahvaljujemo za sodelovanje.

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE razpisuje ABONMA 98/99. Vpisovanje abonentov vsak delavnik od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. st. 040-362542.

SKLAD MITJA CUK obvesca, da je na sedezu Sklada na razpologo logopedinja. Tel. st. 040-212289.

SKLAD MITJA CUK obvesca, da vsak dan potekajo popoldanski dopolnilni pouk in individualne lekcije iz vseh predmetov, na vseh solskih stopnjah. Tel. st. 040-212289.

VZGOJNO-ZAPOSLEVENO SREDISCE MITJA CUK zbira majhne lesene predmete (omarice, police, prucke, stole ipd.) in blago. Informacije na tel. st. 040-212289.

ARHIV SLOVENSKE ZAMEJSKE SKAVTSKE ORGANIZACIJE isce material za razstavo (stare rute, srajce, značke ipd.). Poklicite na tel. st. 040-417829 (Rudi).

OBCINSKA KNJIZNICA V SALEZU je odprta ob ponedeljkih in sredah, od 15. do 19. ure.

ŠOLSKE VESTI

URAD SINDIKATA SLOVENSKE SOLE, Ul. Carducci 8, tel.-fax 040/370301 posluje ob torkih in cetrtkih, od 16. do 17.30.

ČESTITKE

Danes slavita **MARIJA** in **MARIO SKERL 45-letnico poroke**. Cestitamo jima in zelimo se mnogo skupnih srečnih in zdravih let družine Meula, Pellegrini, Pettiroso, Zergol, Bole, Budin, Piras in Zigon.

Danes bosta zvrgoleda od sreče kot pticka na veji **BORIS** in **MAILA**. Da bi njuno petje odmevalo dan za dnem... jima zelijo Elizabeta, Igor, mama, Renzo in Tamara.

BORIS in **MAILA** se v Skednju dobila, da zakonsko zvezo pred Bogom sklenita. Ziveti v dvojje je vedno lepo, imejta se rada in vse lusno bo. To vama zelijo prijatelji iz Skednja.

Danes se porocita **MAILA OZBIC** in **BORIS STOPAR**. Veliko sreče, zdravja in zadovoljstva na novi zivljenjski poti jima vosci **KD Slovan**.

Nono EDI! Vse naj... naj in 65 poljubckov, Valentina in Monika.

Tudi ce se ne zdi, v **Rojanu MARIJA ZUDICH 60 let slavi**. Vse naj, naj in kar si ona zeli ji voscijo hceri **Orietta** in **Giuliana**, sin **Walter**, zet **Mauro**, necakinja **Monica** in **Maurizio**.

Danes v Hrpeljah **ANDREJKA VATOVEC** svoj rojstni dan slavi. Zeliva ti, da bi ostala vedno tako zdrava in nasmejana - teta in stric z Borsta.

ŠOLSKE VESTI

V **MESTNEM SREDISCU** prodam stanovanja ali urade raznih velikosti. Pisite na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro »STANOVANJA«.

POTREBUJETE predujem na posojila za discipline? Posljite pisne ponudbe pod sifro »PREDUJEM« na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 - Trst.

VPELJANO PODJETJE, ki deluje na podroccu ugradnih kuhinjskih aparatov isce prodajalca-usluzbenca za svoj show-room v Trstu. Kandidat mora imeti opravljeni vojski rok; ne sme imeti dopolnjenih 24 let, imeti mora opravljeno trgovsko visjo srednjo solo, obvladati mora slovenski in/ali hrvaski jezik. Tel. st. 040-311485.

LEKCIJE RUSCINE, tolmacenje, strokovne in tehnicne prevode, nudi poklicna prevajalka - nosilka jezika. Tel. st. 040-813161.

NUJNO ISCEMO dobro gospodinjsko pomocnico na Opcinah. Tel. na st. 040-212239 od 20. do 21. ure.

ISCEMO izkuseno oseboje z lastnim prevoznim sredstvom, za zadrugo za ciscenje. Tel. na st. 040-307391 izkljucno od 19.30 do 21. ure.

V **KOLUDROVCI** imam na prodaj se nekaj grozdja. Tel. st. 2296038.

IZVAJAMO vsa gradbena dela ter keramicna in pleskarska dela. Firma SE-GATA, tel. st. 003866633640 ali 0338-3801540.

UGODNO PRODAJ Fiat 500 Suite, letnik '97, rdece barve, 11.000 prevozeih km s klimatizacijo in radiom. Tel. v vecernih urah na st. 040-231685.

ISCEM ljudi, ki jih zanima preventivna medicina. Tel. na st. 040-327171.

30-LETNO dekle z diplomo uciteljica isce delo kot uradnica ali katerokoli drugo resno delo. Tel. st. 040-946393.

OPREMLJENO kuhinjo staro dve leti, dolzina 3 m, prodamo po zelo ugodni ceni. Ogled v Devinu. Tel. st. 040-208592 ali 040-229191.

PRODAM WINDSURF Fantaic Fox Lightwind race 370 s tremi jamborji (2 x 4,20 m in 1 x 4 m) in bumi (spremenljive dolzine), dve jadri North sail (povrsina 5,5 in 4,4 kv.m.), eno jadro UP (Kevlar, 6,4 kv. m.). Kupcu podarim se manjšo desko rocne izdelave (priblizno 3,10 m) in trapez. Cena vsega je 700.000 lir. Tel. ob jutranjih urah ali zvecer na st. 040-212736.

ZADRUGA zaposli zensko in mosko oseboje, z italijanskim drzavljanstvom, za ciscenje uradov. Tel. 040 943294 ali 0335-6776696.

UCENCI COS PINKA TOMAZICA v Trebcah potrebujemo italijansko ctivo. Sprejemamo tudi ze rabljene knjige. Darovalci se lahko glasijo vsak dan od 8.15 do 16.15 na tel. st. 040-214300.

POLO Volkswagen, 1300 GT, avgust '91 v zelo dobrem stanju prodam. Tel. na st. 040-220216 ob uri kosila.

NUDIM NEGO starejsi osebi 24 ur na 24, s 15-dnevno menjavo. Imam ze iskunsje. Tel. na st. 00386-67-31229 od 18. do 20. ure.

PRANJE IN LIKANJE - poceni in hitro - List, Ul. Vena 1 - Opcine, od ponedeljka do sobote.

FOTOKOPIJE - tudi barvne do formata A3 - List, Ul. Vena 1 - Opcine, od ponedeljka do sobote.

FAXI - poslanje in sprejemanje od 8. do 19. ure od ponedeljka do petka, ob sobotah pa od 8. do 12.30. List, Ul. Vena 1 - Opcine.

GOSPA, vesca vseh hsinih del isce zaposlitev enkrat ali dvakrat tedensko dopoldne ali popoldne. Tel. na st. 0038552-662107 od 20. do 22. ure.

ISCEM na Krasu lepo hiso z vrtom. Tel. na st. 040-225396 med urnikom trgovin.

KOVACEVI v Doberdobu imajo spet odprto. Kmecki turizem nudi kot vedno samo domaco proizvodnjo. Za rezervacije tel. 0481-78125.

ZAHVALA

Ob izgubi

Angele Korošec vd. Umek

se iskreno zahvaljujema vsem, ki so z nama socustvovali in pocastili spomin najine drage mame

hci Vilma in sin Guido

Boljunec, 4. oktobra 1998

ZAHVALA

SVOJCI

Celestina Danielia

se zahvaljujejo vsem, ki so socustvovali z njimi. Trst, 4. oktobra 1998

Cristina Vrabec

Ob drugi obletnici smrti se je z ljubeznijo spominjajo

vsi njeni dragi

Gabrovec, 4. oktobra 1998

†
Zapustila nas je naša draga

Danja Daneu

Sinko Marko, mama
Marija, oce Vasilij,
Giorgio, teta Neva, stric
Silvino in ostalo
sorodstvo

Izpostavljena bo v mrtvaski vezi v Ul. Costalunga jutri, v ponedeljek, 5. oktobra od 10. do 12. ure. Zaro bomo pripeljali v cerkvico na Kontovel v cetrtrek, 8. oktobra ob 11.50.

Sledil bo pogreb na kontovelsko pokopalisce.

Kontovel, 4. oktobra 1998

V cvetu mladosti je tiho odšla naša necakinja in sestrica

DANJA

S sinkom Markom, mamu Marijo in ocetom Vasilijem zalujeta

strica Edi in Marjan z družinama

Zalovanju se pridružujejo

Marta, Gilberto,
Giovanni in Cinzia

DANJA,

vedno v našem srcu

Erika in Elviana

ZAHVALA

Ob izgubi našega draga

Romana Grgiča

se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pocastili njegov spomin.

Posebna zahvala zdravniku dr. Marku Jevnikarju in vsem darovalcem cvetja.

SVOJCI

Trst, Padrice Trebce, 4. oktobra 1998

ZAHVALA

Ob izgubi nase drage

Tončke Sosič

vd. Kalc

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami socustvovali.

SVOJCI

Gropada, Skedenj, 4. oktobra 1998

ZAHVALA

SVOJCI

Paole Antoncio por. Paoletti

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se poklonili spominu nase drage

Trst, 4. oktobra 1998

Loterija		3. OKTOBRA 1998				
BARI	63	11	33	8	7	
CAGLIARI	6	77	3	17	25	
FIRENCE	34	53	69	9	82	
GENOVA	70	41	75	56	85	
MILANO	46	85	42	71	55	
NEAPELJ	2	63	79	90	55	
PALERMO	13	56	53	46	83	
RIM	9	87	3	53	84	
TURIN	28	56	89	14	16	
BENETKE	85	40	57	80	48	

Super	JOLLY
Enalotto 2	9 13 34 46 63 85
Nagradni sklad 13.609.852.975 - lir	
Brez dobitnika s 6 tock. - Jackpot =13.000.000.000 - lir	
Brez dobitnika s 5+1 - Jackpot =10.000.000.000 - lir	
32 dobitnikov s 5 tockami 85.061.600 - lir	
3.651 dobitnikov s 4 tockami 745.500 - lir	
153.099 dobitnikov s 3 tockami 17.700 - lir	

nerymode

ženska oblačila

Pričakujemo Vas za Vaše soecane priloznosti

TRST

Largo Barriera Vecchia 16

RACUNALNIKI

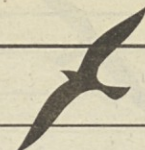
Project PII400-64/4.3 ekran 15" SONY in Win98 od 4.450.000 lir.

Abonmaji, INTERNET

Modemi US Robotics notranji od 249.000 lir.

P&E project

Informacije in narocila: S. Sosic - M. Grilanc Repentaborska, 28 Opcine tel.:040 21 44 72 e-mail: pepproject@spin.it

NOVICE

Avtobus Razsodišča za pravice bolnikov bo jutri v Gorici

Jutri bo v Gorici PIT-BUS, potujoča delegacija Razsodišča za pravice bolnikov, ki si ogleduje več kot 60 zdravstvenih struktur po državi. Med temi je tudi goriska splosna bolnišnica, ki jo bodo obiskali med 9.30 in 11.30, da bi preverili zlasti spoštovanje varnostnih predpisov, roke cakanja na storitve in nasploh spoštovanje pravic bolnikov. Takoj po ogledu bo v knjižnici nekdanje psihiatrične bolnišnice srečanje z vodstvom Zdravstvene ustanove in predstavitev ugotovitev z ogleda. Popoldne od 15. dalje bo avtobus razsodišča na voljo občanom pred ljudskim vrtom, v knjižnici OPP v Ul. V. Veneto pa bo ob 16. uri javno srečanje z občani na temo kvalitete zdravstvene oskrbe.

Prihodnjo soboto poskusno neprekinjeno odprtje trgovin

Bersanijev zakon in v manjši meri nov zakon, ki naj bi ga odobrili deželni svet, bosta kmalu sprostila urnike in druge omejitve glede trgovskih dejavnosti. Tem novostim se skušajo počasi prilagajati tudi goriski trgovci. Združenje Ascom bo zato priredilo prihodnjo soboto, 10. oktobra, poskusno non-stop odprtje trgovin. Vse trgovce vabijo, naj pristopijo k pobudi, ki predvideva neprekinjeno odprtje med 9. in 19.30, s čimer želijo ustreci kupcem, ki bodo tako lahko izkoristili za nakupe tudi opoldanski premor. V uradu Ascom sprejemajo prijave trgovcev, ki nameravajo pristopiti k pobudi, združenje pa bo tudi poskrbelo za potrebna sporočila občin.

Sejem starin na Placuti

Na Placuti bo danes sejem starin namenjen zasebnikom, ki bodo prodajali ali izmenjavali stare predmete z domačih kasc. Občinski odbornik Coana je s tem v zvezi v daljšem sporočilu izrazil namen, da se to sejemske srečanje vsako prvo nedeljo v mesecu ovrednoti in osvoboditi birokratskih spon. Upravljanje bodo zato poverili rjaonskemu svetu za Severno cettir, ki bo skrbel tudi za sejem umetniske obrti v Ascolijevi ulici vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Modni defile in spektakel

Na pobudo nekaterih goriskih trgovin bo danes ob 17. uri v Avditoriju v Ul. Roma modni defile s predstavitev novosti za jesen-zimo tako za ženske kot za otroke. Na prireditvi z brezplačnim vstopom bodo nastopili plesalci skupne iz Starancana, pevec Oscar Marson iz Pordenona in animator Livio Moro, ki bo zabaval otroke. Oblacila bodo predstavile manekenke agencije Altea.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE GORICA

prireja v šolskem letu 1998/99 naslednje tečaje:

- angleščina za poslovno uporabo (80 ur)
- fiskalne novosti za srednja - mala podjetja (65 ur)
- uvod v PC (50 ur)

Vpisovanje in ostale informacije v tajništvu Zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, tel. 0481/81826 vsak dan razen sobote, od 9.00 do 13.00

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE GORICA

Šolsko leto 1998/99

Tečaja, ki ju je odobril Deželni Odbor in ju financirajo:

Evropska komisija
Evropski Socialni Sklad

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo

Avtonomna Dežela Furlanija-Juljska Krajina
Deželno Ravateljstvo za Poklicno usposabljanje

□ **UPRAVLJANJE PODJETJA (730 ur)**
- namenjen brezposelnim absolventom višjih srednjih šol do 25. leta starosti

□ **URADNICA V INFORMATIZIRANEM OKOLJU (650 ur)**
- namenjen brezposelnim ženskam

• obiskovanje in didaktični material sta brezplačna

• predvidena je stipendija

• v sklopu tečajev bo organizirana večtedenska delovna praksa

Vpisovanje in ostale informacije v tajništvu Zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, tel. 0481/81826 vsak dan razen sobote, od 9.00 do 13.00

NOVA GORICA / V KNJIŽNICI F. BEVKA

Zanimiva razprava o zaščiti manjšine

Sodelovali so Jole Namor (Slovenci na Videmskem), Sergij Pahor (SSO) in Rudi Pavšič (SKGZ)

Razprava o zakonskem zaščitnem osnutku, ki so jo predsinoci priredili v novogoriski knjižnici Franceta Bevka, je nudila priložnost za poglobljeno analizo položaja Slovencev v Italiji ter odnosov med matico in zamejstvom.

Ob povezovanju ravnatelja knjižnice Rajka Slokarja so se debatnega večera udeležili trije predstavniki zamejske civilne družbe in sicer Jole Namor za organizacije iz videmske pokrajine, Sergij Pahor, predsednik Sveta slovenskih organizacij, ter predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič.

Znotraj naše skupnosti obstajajo se diferencirani pogledi na zakonsko besedilo poslance Masellija,

obstaja pa tudi volja, da bi se v manjšini našel skupni jezik in da bi dogovorjeno izpostavili želje manjšinske skupnosti. Za Slovence iz videmske pokrajine - je dejala Jole Namor - pomeni to besedilo zgodovinsko priznanje nase skupnosti, ki na ta juridični akt čaka že več kot 130 let. Maselli jev osnutek je pomemben, ker potrjuje solski model, ki so si ga sami izbrali Benečani, in obenem dovoljuje, da se ga lahko razširi na ves videmski teritorij, kjer živijo Slovenci.

Sergij Pahor je bil mnenja, da zakonsko besedilo, ki je vendar sinteza določenih naših hotenj in pogledov, ne nudi tiste injekcije optimizma in perspektivnosti, ki sta po-

trebna in nujna za našo nadaljnjo rast.

Predsednik SKGZ Pavšič je dejal, da zaščitni zakon ne sme biti končni cilj, marveč le sredstvo, da bomo čimprej prišli do zazelenih rezultatov. V prvi vrsti bo od same manjšine odvisno, kakšna bo njena bodočnost in če bo znala ustaviti pogoje, ki so potrebni, da tovrstna problematika ne bo sprožala nove konfliktualnosti in napetosti.

Zamejski gostje so tudi ob vzpodbudi pozornih novogoriskih poslušalcev izpostavili se marsikatero problematiko. Poudarjena je bila potreba po skupnem dogovarjanju in odpravljanju starih medmanjšinskih pregrad in konceptov, ki so za današnjo uporabo zastareli.

RAZSTAVE / NOVA SEZONA V KULTURNEM DOMU

Fotografije Silvana Pittolija

Vizualno sporočanje povezano s čustvenim doživljanjem

»Silvan Pittoli, katerega dejavnost na področju fotografskega izražanja izvira iz sedemdesetih let, je v teh posnetkih uspel povezati z nedvoumno fotografsko spretnostjo vizualno» sporočanje«z namenom, da opazovalca popelje do čustvenega doživljanja in do trenutnega stike ter razmišljanja.« Tako je izzvenela uvodna misel ob predstavitvi fotografske razstave Silvana Pittolija iz Steverjana, ki so jo priredili fotoklub Skupina 75, ZSKD in Galerija Kulturnega doma.

Otvoritvena svečanost je bila prijetno domaća in topla, kar je bil najboljši uvod v novo razstavno sezono Kulturnega doma, kot je poudaril ravnatelj doma Igor Komel. Ugotovil je, da Silvan Pittoli povezuje v

sebi fotografsko tradicijo in predstavljanje domačih umetnikov, kar sta glavni značilnosti razstav v domu. Barbara Rustja je nato prebrala v slovenscini in italijanscini oceno kritičarke Marie Fina Ingaliso o Pittoliju.

Pokrovitelja razstave sta fotografsko združenje FIAF in kmetija Briska vina - Krapez. V imenu fotografskega združenja je pozdravil njegov deželni predstavnik Enzo Galbato. Razstava Silvana Pittolija bo na ogled do 15. t.m.

FILM / GORICA KINEMA

Nova četrtkova filmska sezona Kinoateljeja

Oktobra tudi 13. FVM

Kinoatelje začena novo filmsko sezono Gorica kinema, ki bo tudi letos vsak četrtek ponujala v Kulturnem domu v Gorici zanimivejše nekomercialne filme na tržiscu. Zaceli bodo v četrtek, 8. oktobra, s filmom »Angeli armati«, v originalu »Men with Guns«, Johna Saylesa, ki je trenutno med najbolj priznanimi neodvisnimi ameriskimi režiserji. Film pripoveduje o latinskoameriskem zdravniku, ki postopoma odkriva grozote državljanske vojne. Doktor Fuentes se namreč ni nikoli zanimal za politiko, ponosen pa je, da je sodeloval z mednarodnim projektom, ki naj bi organiziral učinkovito zdravniško pomoč tudi v najrevnejših predelih države. Ko pa odloči, da bo tja po toval, odkrije, da je režim projekt dobesedno utopil v krvi.

Naslednji film, »Patsy Cline«, bo na sporedu 15. oktobra. Režiral ga je avstralski režiser Chris Kennedy, ki je evropskemu občinstvu se skoraj neznan, a se bo verjetno kmalu pridružil skupini priznanih avstralskih režiserjev. »Patsy Cline« je svojevredna pravljica, ki vsebuje tudi elemente road-movieja in celo glasbenega filma. Vodilo zgodbe je namreč želja mladega Ralpa, da bi postal zvezdnik country glasbe. Zapusti torej domačo avstralsko farmo in se peš napoti do letališča, od koder namerava leteti v Združene države. Po poti pa sreča sarmantno Patsy in njenega tipa. Sprva nedolžno prijateljstvo pa Ralpa privede v neslutene težave... Film je v Avstraliji imel velik uspeh, saj je zgodba zanimiva in odlično zgrajena.

V četrtek, 5. novembra, po dvotedenskem premoru, med katerim bo od 22.

do 24. oktobra v Kulturnem domu 13. Film video monitor, bo na sporedu argentinski znanstvenofantastični celovečerec »Moebius«, ki ga je režiral Gustavo R. Monquera, nastal pa je s sodelovanjem profesorjev in studentov filmske sole iz Buenos Airesa. Nenavadno izginotje pod zemskega vlaka st. 86 in vseh potnikov privede mladega topografa do neslutnih odkritij, ki presejajo nase pojme resničnosti in prostora: Film je imel velik uspeh tako doma kot v tujini in je na Dunaju prejel pomembno priznanje na filmskem festivalu Viennale.

V četrtek, 12. novembra, bo na sporedu francosko-egiptovska koprodukcija »Usoda« priznanega režiserja Youssefa Chahina. Film je prejel Zlato palmo na festivalu v Cannesu, pripoveduje pa o arabskem filozofu, ki je živel v 12. stoletju v Kordobi in so ga zaradi svobodomiselnih idej preganjali, njegova dela pa zazgali. Toda se pravočasno so rokopise na skrivaj prepisali in jih tako resili uniceja. Film ni le zgodovinska rekonstrukcija dogodkov, ampak se v njem svojevredno prepletajo pustolovščina, ljubzenska drama, musical in western. Izogiba se moraliziranju in poceni pieteti in poziva k dialogu in strpnosti ter obsoja kakršenkoli fundamentalizem.

Sledili bodo drugi zanimivi filmi, katerih datumov pa sedaj iz tehničnih razlogov se ne morejo najaviti. Ogledali naj bi si tako med drugimi zadnji Rohmerjev film »Conte D'Automne«, nov celovečerec Spikeja Leeja »He got game« in film »My name is Joe«, ki ga je režiral Ken Loach. Vsa predvajanja bodo v veliki dvorani goriskega Kulturnega doma ob četrkih ob 20.45. Filmi so praviloma sinhronizirani v italijanscino. Vstop je dovoljen samo s člansko izkaznico Kinoateljeja za leto 1998. Izkaznica stane 7.000 lir, vstopnina za posamezni film pa 8.000 lir.

OD 22.9. ZA 11 TEDNOV

MASQUINI ARREDAMENTI

RONKE (GO), UL. REDIPUGLIA 242

ZARADI OBNOVE PROGRAMA

PRODA VSE Z IZREDNIMI POPUSTI DO

Primer: Kuhinja Febal

Cena: 13.680.000 - 42% popusta = **6.950.000 neto**

PLAČILA NA OBROKE DO 60 MESECEV!

80%

Trattoria - Gostilna

"LUKA"

*Silvana in Franco
Martina in Roberto
Vas vabijo
na otvoritev
Gostilne "Luka"
danes ob 16. uri*

*Jazbine 16
Tel. 0481/393008*

SOVODNJE / SREČANJE V KULTURNEM DOMU

Zadružna banka v podporo društvom

Predstavnikom 30 društev iz Sovodenj in okolice razdelili 25 milijonov lir prispevkov

Zadružna kreditna banka v Sovodnjah je predsinoci priredila srečanje v sovodenskem Kulturnem domu, na katerem so predstavniki približno tridesetih društev iz občine in sosednjih krajev razdelili prispevke, ki jih vsako leto iz dohodka banke namenijo za kulturne in druge dejavnosti. Navzoče je na srečanju pozdravil predsednik upravnega odbora Miro Hmeljak, ki je podčrtal, da so prispevki izraz pozornosti, ki jo denarni zavod že od vedno namenja domačim društvom. Tokrat so za te dejavnosti namenili 25 milijonov lir, s katerimi pa niso izčrpali letnega zneska za prispevke. Banka namreč sodeluje tudi pri posameznih večjih prireditvah, ki jih prireajo posamezna društva.

Sovodenska zadružna banka praznuje letos 90-letnico obstoja, zato so podarili predstavnikom društev tudi zgodovinsko knjigo, ki je izšla ob priložnosti. Srečanje, ki mu je sledila družabnost, je kulturno oplemenitil nastop pevske skupine Sovodenska dekleta. (foto Bumbaca)

DOBERDOB / SKUPINA CIVILNE ZAŠČITE

Koristno delo prostovoljcev

Uredili so okolje ob vrtcu, sedaj pa delajo na sedežu v Rondolini

Clani prostovoljske skupine civilne zascite v Doberdobu znajo, ko je treba, priskociti na pomoč tudi v "normalnih" okoliscinah. Tako so tik pred zacetkom

pouka prisluhnili prosnji zupana Lavrencica, da bi odstranili nevarno vejevje in drevesa, ki jih je poskovalo neurje, ter uredili prostor za doberdobskim otroškim vrtcem. Na akciji je sodelovalo lepo stevilo clanov, ki so zagotovili, da bodo pomagali urediti tudi območje za srednjo solo in osnovno solo.

Prav včeraj pa so poprijeli za delo na novem sedežu, v nekdanji vojaš-

nici pri Rondolini, kot nam je povedal odgovorni za skupino civilne zascite Damjan Nacini. V stavbi bo poleg civilne zascite predvidoma sedez tudi kakega drugega društva. Ker dela ne manjka, vabijo k sodelovanju vse krajane, zlasti mlajše, tako da bi sedanje članstvo (30 oseb) povečali.

Na sliki: clani civilne zascite med odstranjevanjem vejevja pri vrtcu

»Doberdò« v Doberdobu in Tržiču

Po odmevni predstavitvi v Gorici bosta v prihodnjih dneh se dve predstavitvi italijanskega prevoda romana Prezihovega Voranca Doberdob, ki je izšel pri Goriski Mohorjevi. Delo je prevedel profesor Ezio Martin iz Pinerola, ki ga bo tudi predstavil v sredo, 7. oktobra, ob 20. uri v občinski sejni dvorani v Doberdobu. Z njim bo spregovoril tudi pisatelj Celso Macor.

Naslednjega dne bo ob 18. uri v centru »Casa albergo« v Ul. Crociera 4 v Tržicu srečanje, na katerem bodo poleg Doberdoba predstavili tudi novo izdajo slovenske slovnice za Italijane prof. A. Kacina. Prisotna bosta prof. E. Martin in prof. Marija Kacin.

KINO

GORICA
VITTORIA 1 15.00-17.30-20.00-22.30 »Sei giorni e sette notti«, Harrison Ford.

VITTORIA 3 15.00-17.30-20.00-22.30 »Godzilla«.

CORSO 16.00-18.00-20.00-22.15 »Truman show - In onda senza saperlo«.

TRŽIČ
COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00 »Sliding doors«.

CEDAD
RISTORI 17.30-21.00 »Il signor 15 palle«. F. Nuti.

PRIREDITVE

KSD KRAS DOLPOLJANE vabi na Srečanje z avtorjem. Pogovor z Alodom Ruplom o njegovem osebnem pisanju in o raziskavah v okviru SLORI-ja bo v četrtek, 9. oktobra, ob 20.30 v soli na Palkiscu.

KD JADRO IZ RONK prireja tečaj klekljanja. Srečanja so na sedežu društva v Romjanu vsak torek ob 16. uri. Društvo prireja tudi tečaj slovenscine za odrasle. Prvo srečanje bo 19. oktobra ob 20. uri na sedežu društva. Informacije na tel.: 413084, 776123, 482015 ter v slovenski sekciji ronske občinske knjižnice (tel. 477205).

PARTIZANSKI PIKNIK sekcije VZPI Dol-Jamle bo 25. oktobra, ob 16. uri v prostorih nekdanje OS na Palkiscu. Za veselo glasbo bo poskrbel harmonikas. Prijave sprejemajo Ettore Moro, Ferfolja Jozef in Mario Croselli do 19. oktobra.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici je razstava fotografa Silvana Pittolija iz Steverjana, ki jo prirejata Fotoklub Skupina 75, Kulturni dom in ZSKD, na ogled od 17. oktobra (ob delavnikih): od 9. do 13. ure in od 16. do 18. ure ter med raznimi prireditvami.

V ARS GALERIJ v Kato-liski knjigarni v Gorici razstavlja Annamaria Duca-ton. Ogled ob urnikih knjigarne do 31. oktobra.

ŠOLSKE VESTI

SDZPI prireja v s.l. 1998/99 tečaje: anglescina za poslovno uporabo (80 ur), fiskalne novosti za srednja - mala podjetja (65 ur), uvod v PC (50 ur). Informacije in prijave v tajništvu SDZPI ul. della Croce 3 tel. 0481/81826, vsak delavnik razen sobote od 9. do 13. ure.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV obvešča, da se bodo začele redne pevske vaje zbora upokojencev v ponedeljek, 12. oktobra, ob 19. uri v Kulturnem domu A. Budal v Standrežu. Vabljeni pevci in pevke!

MOSKI PEVSKI ZBOR JEZERO iz Doberdoba obvešča stare in nove člane, da bo prva pevska vaja v torek, 6. oktobra, ob 20. uri.

KD OTON ŽUPANČIĆ prireja jutranjo telovadbo za odrasle. Prvo srečanje v torek, 6. oktobra, ob 9. uri v kulturnem domu A. Budala v Standrežu. Informacije: tel. 537525 ob uri kosila.

ODKRIVAJMO SVOJO TELESNOST (vegetoterapija, bioenergetika, rebirthing) v nedeljo, 11. oktobra bo v Dijaskem domu Simon Gregorčič, Svetogorska ulica 84, celodnevna delavnica od 10. do 13.30 in od 15. do 18.30. Delavnico bo vodil dr. Gustavo Mariconda, psiholog in psihoterapevt iz Centra W. Reich v Trevisu (inf. na tel. 040-220130 Milena).

KD BRISKI GRIC organizira tečaj sprostitelne telovadbe v Domu na Bukovju. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 19. oktobra, ob 20. uri. Prijave in informacije pri Maji (tel. 884187).

SD SOVODNJE prireja rekreacijsko telovadbo za odrasle. Vaje so ob torkih in petkih v občinski telovadnici v Sovodnjah od 21. do 22.30.

DRUŠTVO TRŽIČ organizira od 6. oktobra do 31. maja rekreacijsko telovadbo za odrasle. Vaje bodo ob torkih od 18.30 do 20.00 v centru mesta, v telovadnici osnovne sole v ulici Duca d' Aosta. Informacije na st. 0481/482015 ali 44984.

GODBA »KRAS« IZ DOBERDOBA vpisuje za tečaje pihal, trobil in tolkal. Dijakom nudi brezplačno instrument. Vpisovanje poteka ob ponedeljkih in četrtek od 19.30 dalje v glasilni sobi, ali na tel. st.: (0481) 78077 - 78000.

KD OTON ŽUPANČIĆ prireja tečaj telovadbe za ohranjanje telesnih funkcij. Poleg specifičnih vaj je predvidena tudi uporaba sportnih rekvizitov, vaje pa bodo ob glasbi. Starost ni omejena. Informacije pri Barbari tel. 33122 in Sari tel. 537525.

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE GORICA sporoča, da je urnik servisa SGZ: ob ponedeljkih in sredo od 8. do 16. ure neprekinjeno, ob torkih in četrtek od 8. do 12. ure, ob petkih in sobotah zaprto. Za sestanke izven uradnega urnika je potreben predhodni dogovor.

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH je odprta ob torkih, četrtek in petkih od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih in sredo od 15. do 18. ure.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV prireja 25. oktobra enodnevni izlet v Opatijo skozi predor pod Učko in ob obali. Izletnike bo spremljal harmonikas, običajna tombola in kosilo v Opatiji. Prijave pri poverjenikih in ob sredo na sedežu društva do 11. oktobra.

PRISPEVKI

Silvan in David Cotič ter Pepi Pipan darujejo v počastitev spomina mame in sestre Milene 200 tisoč lir za Kulturno društvo Skala v Gabriju.

V spomin na Vido Cijan por. Padovan darujejo Aldo, Rajka in Dino 150 tisoč lir za dom »Casa di Natale« v Avianu.

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriske občine v tednu od 26. septembra do 2. oktobra 1998.

RODILA STA SE: Adelma Idrizi, Francesco Bressan.

UMRLI SO: 71-letni Stanislao Perazzi, 95-letna Marta Olivo, 99-letna Anna Beltramini, 83-letna Anna Zoff, 90-letna Sara Vittori, 96-letna Verena Cecutta, 74-letni Vergilio Ferfaglia, 62-letni Sergio Zuiani, 86-letna Anna Culot, 74-letna Laura Cauzer, 80-letna Giuseppa Maria D'Autilia, 78-letna Enrica Canciani, 86-letna Eleonora Spessot, 74-letni Remo Altieri, 64-letni Antonio Casagrande, 82-letna Giuseppina Bon, 90-letna Ines Cagliesi, 58-letni Francesco Ceregoli, 70-letni Adalgiso Scabini, 75-letna Liliana Tedeschi, 90-letna Rosalia Di Giorgio, 79-letni Bruno Orzan.

POROČILI SO SE: inženir Mario Marozzi in funkcionarka Valentina Romitelli, električar Stefano Favero in brezposelna Luciana Piculin, uslužbenec Simone Calligaris in uslužbenka Emanuela Venier, podjetniški izobraževalec Boris Gorini in geometer Graziana Scomparin.

OKLICI: oficir Paolo Fanin in uslužbenka Giuliana Colussi.

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne sledeče bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia
MONTESHELL - Trg Municipio
AGIP - Ul. Lungo Isonzo Argentina
IP - Ul. Di Manzano
ESSO - Ul. Trieste
GRADISCE
ESSO - Trg Unità
TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis
MONTESHELL - Drevores S. Marco
IP - Ul. IV. novembra
ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia
SKOCJAN
ESSO - Trg Libertà
STARANCAN
ERG - Trg Repubblica
KRMIN
AGIP - Dreored Venezia Giulia
FARA
ERG - Ul. Gorizia
FOLJAN-SREDIPOLJE
IP - Ul. III Armata
MEDEA
ESSO - Most na Birsi

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 531443.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
CENTRALE, Trg republike 16, tel. 410341.

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE

Abonma za sezono 1998/99

Vpisovanje poteka ob delavnikih od 10. do 13. in od 15.30 do 18. ure

v uradu Kulturnega doma v Gorici
ul. I. Brass 20 - tel. 33288

Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel

in
Kulturni center Lojze Bratuz

KONCERTNA SEZONA 1998/99

Dekliški zbor

CARMINA SLOVENICA - Maribor

Zborovodja **Karina Silec**
Polifonija in ljudska pesem

Velika dvorana Kulturnega centra
Lojze Bratuz - Gorica

Danes, 4. oktobra 1998 ob 17. uri

BCTKB nuova banca di credito di trieste
nova tržaška kreditna banka

z oktobrom tudi v Gorici

Ul. Terza Armata

mejni prehod pri Vrtojbi

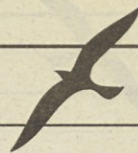
Ul. Stuparich

Ul. Trieste

smer Trst

smer Tržič

ul.terza armata 200
tel.0481/524154

VLADA / PRVI DAN ZASEDANJA POLITIČNEGA ODBORA SKP

Razkol med tajnikom in predsednikom ostaja

Bertinotti za izstop iz večine, Cossutta pa za dialog

RIM - »Politični odbor Komunistične prenovne izraza negativno oceno o finančnem zakonu« in »daje parlamentarnim skupinam mandat, da glasujejo proti in da umaknejo zaupanje vladi«. Tako se začneja zaključni dokument, katerega prvi podpisnik je tajnik SKP Fausto Bertinotti in ki v bistvu ponavlja ugotovitve iz Bertinottijevega uvodnega poročila na dvodnevem zasedanju političnega odbora stranke, ki se bo končalo danes. V dokumentu je zapisano, da Prodi je finančni zakon »danes omogoča odstranitev tistih meja nedoločenosti«, sprico katerih je SKP v julijemskem preverjanju privolila v zaupnico vladi. V vladinem predlogu zasuka preprosto ni, prevladala je diametralno nasprotna linija, je poudarjeno v Bertinottijevem zaključnem dokumentu, ki izraza »nezaupanje v gospodarsko-socialno politiko vlade«, vendar potrjuje tudi

zavzetost SKP za »vsa vprašanja, ki zadevajo demokratični sistem države in za oblikovanje sporazuma o pravosodju v zakon«.

Za opis konca odnosa med vlado in SKP je Bertinotti v svojem poročilu, v katerem ni nikoli omenil marksizma, uporabil celo vrsto izrazov, ki dajejo jasno vedeti, da za dialog ni več možnosti: »vlada je zgradila zid«, »na vseh sestankih med nami ni bilo komunikacije«, »naše zahteve so naleteli na popolno neuporabnost«, »gremo v razdor, ker je bila vlada v opozicijo, v razredni boj, njen cilj pa je »nova masovna komunistična partija«.

Ce so tajnikova politična analiza in razlogi za kritiko finančnega zakona sprejemljiva tudi za predsednika stranke Armanda Cossutta, so njegovi zaključki ravno na-

sprotni: pustiti je treba priprta vrata za dialog z vlado, kajti prehod v opozicijo bi bila »zelo huda napaka«. Ni mogoče sanjati z odprtimi očmi, opozarja Cossutta, imeti je treba smisel za realnost in se zavedati nevarnosti osamitve SKP in zmage desnice na morebitnih predčasnih volitvah. (Od tržaskih članov političnega odbora SKP se v Bertinottijevem stališču razpoznavajo Giorgio Canciani, v Cossuttovem pa Cuffaro in Venier, ki je v včerajšnji razpravi opozoril, da bi se v primeru padca vlade ustavil tudi postopek za sprejem zaščitnega zakona za slovensko manjšino.)

Danes bodo člani političnega odbora glasovali ne le o predvidenih treh (Bertinotti, Cossutta in lider trockistične struje Ferrando) resolucijah, ampak o starih, saj je bil včeraj nepričakovano predstavljena še četrta, ki sintetizira stališča tajnika in predsednika stranke, vendar se tudi oprede-

luje proti negativnemu glasu za finančni zakon.

Prvi dan zasedanja neokomunistične stranke, ki je seveda poželo veliko pozornost medijev, je torej minil brez večjih presenečenj, zato so tudi odmevi taki, kot vse zadnje dni. Premier Prodi je v Bologni dejal, da ni prav nič vznemirjen, ker je svoje sklepe že sprejel, medtem ko je podpredsednik vlade Veltroni zagotovil, da bo slaba vlada po zaupanje v parlament. Opozicija z Berlusconi in Finijem vztraja pri odstopu vlade, ki nima več večine, in pri razpisu predčasnih volitev, medtem ko Bossi napoveduje kot najverjetnejšo novo tehnično vlado.

Predsednik Cinfindustrie Fossa in evropski komisar Monti, ki sta se včeraj udeležila zborovanja mladih industrijcev, pa sta opozorila na škodo, ki bi jo vladna kriza povzročila državi v tem prelomnem trenutku prehoda na evro.

KOSOVO / POSEG NATO ŠE GROZI

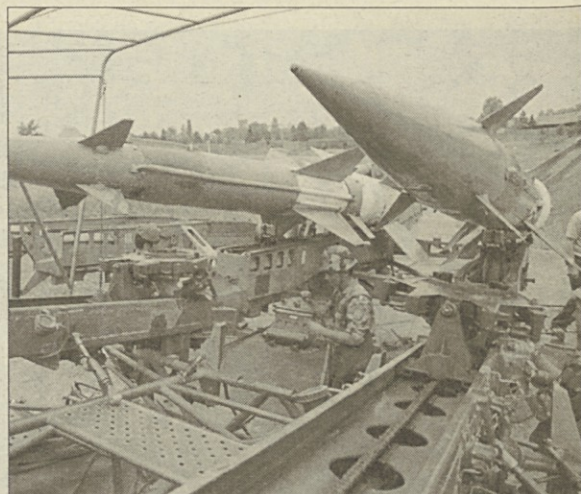
Iz Srbije znaki »dobre volje«

Ustanovili začasno vlado Kosova

PRISTINA - Zoran Andjelković je včeraj oblikoval začasno vlado Kosova, ki naj bi to pokrajino vodila do volitev. Andjelkovića je za predsednika zasedne vlade imenoval minuli ponedeljek srbski parlament, vlada pa šteje 18 ministrov, od tega 7 srbskih, medtem ko so ostali albanske, muslimanske in turške narodnosti in so lojalni režimu v Beogradu.

V vladi ni predstavnikov iz krogov vodje kosovskih Albancev Ibrahima Rugove. Slednji je v tork zavrnil ponudbo o ustanovitvi takšne vlade. Kljub temu pa Beograd skusa predstaviti Andjelkovićevo vlado kot znak dobre volje, da se na Kosovu razmere postopoma normalizirajo. Drug znak v tem smislu naj bi predstavljal umik srbske vojske z nekaterih postojank.

Omenjeni »znaki dobre volje« pa ne pričajo mednarodnih političnih krogov, da je Beograd res opustil svojo po-

Jugoslovansko profiletalsko topništvo na položajih

litiko etničnega čiščenja na Kosovu. Se zlasti ne, ker se se nadaljujejo srbske vojaške akcije, tako da je tudi včeraj prislo do raznih spopadov med njo in albanskimi oboroženimi silami. ZDA se nadalje bolj nagibajo k temu, da bi posegle vojaške sile NATO. Evropska petnašterica je tudi za poseg, a pod pogojem, da se za to izreče OZN. Velikega pomena bo zato, kaj bo o ko-

sovski krizi jutri povedal generalni tajnik OZN Kofi Annan, ko bo ocenil, če in v kolikšni meri je Beograd spostoval resolucije Varnostnega sveta o Kosovu. Annanova negativna ocena bi bila po mnenju ZDA dovolj za vojaški poseg. Stališče EU pa bi morali jutri natančneje opredeliti zunanji ministri držav članic, ki se bodo zbrali v Luksemburgu.

WASHINGTON / RECEPT FINANČNIH MINISTROV G7

Z rastjo proti krizi

WASHINGTON - Finančno krizo v nekaterih delih sveta in nevarnost njene širitve je treba reševati oziroma omejevali s spodbujanjem gospodarske rasti v industrializiranih državah. To je srž recepta, ki so ga napisali finančni ministri in guvernerji centralnih bank sedmih industrijsko najrazvitejših držav sveta (G7), zbrani v Washingtonu za jesensko zasedanje Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke.

Neuradni viri govorijo o treh glavnih ciljih, ki si jih je zastavil svetovni finančni vrh: 1.) spodbujati in pospeševati gospodarsko rast v industrializiranih državah; 2.) prisiliti Japonsko k reformi njenega prezadolženega bančnega sistema in k spodbujanju gospodarske rasti s si-

ritvijo notranjega povprasevanja; 3.) prilagoditi oziroma reformirati mednarodne finančne institucije, da bodo sposobne preprečevanja kriz.

V znak dobre volje je Japonska včeraj znova predlagala svoj prispevek v vrednosti 30 milijard dolarjev za pomoč najbolj prizadetim azijskim gospodarstvom. Projekt, ki so ga zainteresirane države že odobrile, je naletel na ugoden sprejem tudi na G7, ki ga vodita ameriški finančni minister Rubin in predsednik centralne banke ZDA Greenspan, medtem ko italijanski zakladni minister Ciampi ne zastopa - skupaj z guvernerjem Fazio - le svoje države, ampak tudi Mednarodni denarni sklad kot sveže imenovani predsednik njegovega upravnega odbora.

HRVAŠKA / OB OBISKU PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

Stepinac razglašen za blaženega

Slovesnosti v Mariji Bistrici se je udeležilo skoraj pol milijona ljudi

ZAGREB - Papež Janez Pavel II. je včeraj v Mariji Bistrici na Hrvaškem razglasil za blaženega nekdanjega zagrebskega nadškofa in kardinala Alojzija Stepinca. Na slovesnosti se je zbralo skoraj pol milijona vernikov.

Pred obredom je zagrebski nadškof Josip Bozanić na kratko predstavil Stepinčevo življenje. Janez Pavel II. pa je spomnil, da je Stepinac tretji hrvaški blaženec, in poudaril, da gre za eno najsvetlejših oseb katoliške Cerkve in da se v njegovem mučenstvu odraža vsa tragedija hrvaškega naroda v tem stoletju, ki so ga obremenila tri velika zla: fašizem, nacizem in komunizem.

Slovesnosti so se udeležili kardinali in skofje iz

vsega sveta, med temi kardinal slovenskega rodu iz Kanade Alojzij Ambrozic, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode ter tržaski skof Evgen Ravignani. Prisotni so bili tudi hrvaški predsednik Franjo Tuđman, hrvaški državniiki in člani

diplomatskega zbora. Papež je vernike iz Slovenije pozdravil v slovenskem jeziku.

Sinoci je papeža sprejel predsednik Tuđman. Janez Pavel II. bo sklenil svoj tridnevni obisk na Hrvaškem danes z maso v Splitu.

iMac

Se Vam ne zdi, da je bil že skrajni čas, da tudi računalniki postanejo enostavni za uporabo, dostopni in tudi dobro izgledajo?

Predstavljamo Vam računalnik iMac, ki združuje navdušenje nad Internetom z enostavnostjo uporabe računalnikov Macintosh.

Z zelo poenostavljeno priključitvijo in dostopom do Interneta ter izvirno obliko je namenjen predvsem staršem, otrokom, študentom, učiteljem in Internet popotnikom vseh starosti.

Uporabite najnovejšo tehnologijo brez glavobola.

Vse kar potrebujete je električna, telefonska linija in seveda iMac!

2.990.000 lir * z davkom Iva.

Procesor 233 Mhz PowerPC G3™, spomin 32 MB razširljiv do 128 MB SDRAM, 64-bitno vodilo, trdi disk 4 GB, 24X CD-ROM, vgrajen 10/100 BASE-T Ethernet priključek, 2MB SGRAM grafične podpore nadgradljive do 4MB, vgrajeni 15 palčni ekran z ločljivostjo 1024 x 768 pik in 75 Hz, vgrajena stereo zvočnika s SRS zvokom, mikrofoni, modem 56 Kbps, fax 14.4 Kbps.

elcom

Gorica, Corso Italia 149, Tel. 0481/520343

Uradni
prodajalec Apple

Nedeljske teme

P O J O S P I N O V I N A P O V E D I

Globalizacija in manjšine

Novica je padla kot strela z jasnega: ko je v torek popoldne Lionel Jospin nič hudega slutečim socialističnim poslancem v francoski nacionalni skupščini razlagal svoj program reform, nikomur se na misel ni prislo, da bo ministrski predsednik nacerl tudi vprašanje, ki je bilo se pred kratkim tabu tema v vsej francoski politiki. Ko pa je začel Jospin govoriti o tem, da bo morala vlada vzpostaviti pogoje za podpis in ratifikacijo Evropske listine o manjšinskih in deželnihi jezikih, se je v dvorani začelo spogledovanje. Mrmranja sicer tokrat ni bilo, vendar je marsikdo osuplo poslušal izvajanja o pluralizmu jezikov, ki ga mora priznati tudi Francija, in o skupni kulturni dediščini, ki sestavlja nacionalno bogastvo Francije. Obrat za 360 stopinj, ki ga je malokdo pričakoval.

Resnici na ljubo je treba sicer povedati, da je to vprašanje »vroče« že nekaj mesecev, odkar je začel župan bretonskega mesta Quimper in obenem socialistični poslanec Bernard Poignant pisati poročilo o manjšinskihi jezikih v Franciji. Za centralistično državo, kar Francija pač je, je bilo ze to poročilo revolucionarno. Poignant je v njem namreč dokazoval, da priznanje manjšinskihi oziroma deželnihi jezikov ni atentat na državo. »Nas ugled bo večji, če si bomo prizadevali za resnično priznanje kulturne in jezikovne raznolikosti,« je zapisal v dolgem poročilu, v katerem navaja vse manjšinske jezike, njihov izvor in njihovo sedanje stanje.

Poignant je v tem poročilu pravzaprav razgradil steber francoskega centralizma, to je drugi člen ustave, ki določa, da je francoscina uradni jezik Francije. Ta člen je parlament vključil v ustavo o b r a -

tifikaciji maastrichtske pogodbe in prav to je bila osnova za Poignantova izvajanja, po katerih zascita francoskega jezika pred zunanjihi (angleškimi) prodori ni v nasprotju z vrednotenjem deželnihi oziroma manjšinskihi jezikov v Franciji. Sam Poignant v sklepnih mislih poudarja, da opredelitev Francije za Evropo ne sme izključevati priznanja deželnihi jezikov in kultur: iz tega razloga mora francoska vlada podpisati in ratificirati evropsko listino o mansinskihi in deželnihi jezikih. Nadalje Poignant opozarja na nujnost decentralizacije oblasti: potrebe države so bistvene, vendar ne smejo biti razlog za njeno ohromitev. Decentralizacija pa seveda predpostavlja vrednotenje krajevnih kultur. Tretji aspekt, ki ga nacenja Poignant, je potreba po vrednotenju francoskega jezika v svetu, zlasti tam, kjer je ta jezik manjšinski: to vrednotenje bo verodostojnejše, če bo Francija doma utrdila vlogo manjšinskihi jezikov. Prav zaradi vloge francoskega jezika v svetu je treba priznati vsem drugim jezikom primerno dostojanstvo. Zadnji aspekt, ki ga omenja Poignant, pa je izbira za večjezičnost kot osnova za medsebojne odnose v 21. stoletju. Znanje dezelnega jezika poleg francosčine tega ne onemogoča: nasprotno, Poignant navaja trditve strokovnjakov, da je učenje tretjega jezika lažje od učenja drugega j e z i k a .

Otroci pa se v dvojezičnem okolju dveh jezikov naučijo brez težav. Zato je Poignant v poročilu, ki ga je izročil vladi 1. julija letos, svetoval podpis in ratifikacijo evropske listine.

Nihče pa ni pričakoval, da bo Jospin tako hitro reagiral. Vprašanje za Francijo namreč ni novo: v zadnjih dvajsetih letih so številni poslanci, tako z desne kot z leve, predložili osnutkov za zascito manjšin v Franciji. Niti o enem izmed teh parlament ni razpravljaj, kaj sele, da bi katerega odobrili. Reakcije na številne zahteve za sprejem evropske listine so bile ta leta v najboljšem primeru ironične. Sedaj pa prihaja do preskoka, ki ga ni nihče pričakoval, do nove kvalitete, do priznanja manjšinskihi jezikov. Je to res samo francosko vprašanje?

V začetku junija je bilo v Walesu zasedanje o vrednotenju valizanskega jezika. Z dvema zakonoma o jeziku je v Walesu ze dolga leta v teoriji in v praksi uveljavljena dvojezičnost. Od casa do casa pa Valizani poskusijo s svojim jezikom stopnično više. Hudomušno bi lahko rekli, da želijo valizanski napis na mestnih avtobusov pomakniti z desne na levo stran: v Veliki Britaniji je namreč leva stran tista, ki se približa pločniku. Zato so priredili dobro obiskan in zelo kvaliteten simpozij, ki se je končal s sprejemom, na katerem je kot slavnostni govornik nastopil član

Blairove vlade Ron Davies, minister za Wales.

K govorniskemu odru je pristopil suvereno in napovedal je kar nekaj ukrepov v podporo valizanskemu jeziku. Svoj poseg pa je končal z napovedjo, da je »prav danes« vlada sporočila, da bo podpisala evropsko listino o manjšinskihi in deželnihi jezikih.

Ta sklep je bil sprejet tudi kot posledica velikonočnega sporazuma o miru na Severnem Irskem, saj je irščina v Ulstru vključena v seznam zascitenih jezikov. Posebni ukrepi za irščino so bili predvideni ze v samem mirovnem sporazumu, z napovedjo podpis a

listine pa je zelela Velika Britanija vsemu dodati se mednarodni pecat.

Težave, ki jih je imela Nemcija z ratifikacijo listine, so bile res velike. Ker so Nemci pač Nemci in pocenjajo stvari resno (v skladu z načelom, da zakone v Nemciji izvajajo, v Italiji pa interpretirajo...) so v ratifikacijski postopek vključili vse dezele, zapletalo pa se je se zlasti z vprašanjem Romov. Medtem ko z drugimi manjšinami - Luziskimi Srbi, Danci in Frijzci - niso imeli posebnih težav, je namreč problematika Romov razvejana in zadeva tudi dezele, v katerih ni »teritorialnih« manjšin.

Zvezni vladi je tako po dolgi pogajanji uspelo privesti konvencijo do ratifikacije pred zvezni parlament in pred nekaj več kot dvema tednoma, natanko 16. septembra, je nemski veleposlanik v Strasbourg izročil generalnemu sekretarju Sveta Evrope ratifikacijsko listino. Nemcija je prva velika evropska država, ki je ratificirala listino o manjšinskihi in deželnihi jezikih.

Ne gre, kot bi kdo mislil, za podporo tezi, da se

v Evropi utrjuje trilateralala, ki vedri pod nebom stare celine. To je morda celo res, vendar je malo verjetno, da bi bili trije dogodki, ki smo jih navedli, med seboj povezani. Oziroma, če povezave obstajajo, so verjetno naključne, predvsem pa je iz njih v tej fazi zagotovo izvzeta Nemcija.

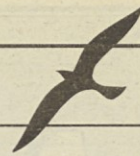
Povezava med Veliko Britanijo in Francijo pa je verjetno samo posledična: Blair je napovedal pristop k listini tudi kot posledico severnoirskega sporazuma. Jospin je morda napovedal podpis listine kot preludij k sporazumu o miru v baskovskih dezelah.

Po severnoirskem sporazumu so se namreč v Spaniji začeli intenzivni premiki in dejstvo, da je ETA enostransko napovedala premirje, do potankosti spominja na severnoirski scenarij, ki se je prav tako začel z enostransko napovedjo premirja. Eden izmed problemov baskovskih dezel pa je tudi stanje baskovske manjšine v Franciji. Mimogrede, jutri bo na obisku v baskovskih dezelah lider severnoirske katoliške stranke Sinn Fein Jerry Adams.

Skratka, globalizacija Evrope je zajela tudi odnos do manjšin. V prihodnjih tednih se obeta zelo intenzivna dejavnost, tako na ravni Sveta Evrope kot tudi v okviru Evropske unije: na dnevnem redu bosta tako preverjanje kot tudi snovanje novih mednarodnih instrumentov za nadziranje stanja v posameznih državah. Z britansko in francosko odločitvijo je to vprašanje zadobilo novo dimenzijo: do nedavnega so ga na evropski ravni postavljali kot nekakšen pogoj državam srednje in vzhodne Evrope za njihovo vključitev v skupno evropsko družino, sedaj pa ga uveljavljajo tudi na svojem ozemlju. To je pravzaprav zgodovinski prestop, ki so ga manjšine dolgo čakale. Upati je, da bo odobrili sadove.

Kaj pa Italija? Zamuja, seveda, kar ne preseneča. Vendar pa se bo na koncu prilagodila »velikim evropskim stram«, kot se je to vedno zgodilo. Kako bo z izvajanjem, pa je seveda drugo vprašanje, ki ga tu ne bomo nacenjali.

..

OBLETNICA

Priprave na 110. obletnico rojstva Lava Čermelja

Prejeli smo
in rade volje objavljamo.

Letos 10. oktobra, bo poteklo 109 let, kar se je rodil v Trstu Lavo Čermelj.

Ob stoletnici rojstva dr. Lavo Čermelja je Stanislav Renko, dolgoletni odgovorni in glavni urednik Primorskega dnevnika predlagal »poimenovati Slovenski raziskovalni institut SLORI v SLORI Lavo Čermelja«. Dovolj je namrec dokazano, da sta po zgledu Čermeljevega skromnega »Manjšinskega instituta« pred vojno (1938) v Ljubljani nastala najprej ljubljanski Institut za narodnostna vprašanja, nato pa se trzaski SLORI.

Naj temu kratkemu zapisu ob tej pomembni stoletnici dodamo še priporočilo, ...da bi trzaska Narodna in študijska knjižnica dolocila posebno Čermeljevo omaro s knjigami, ki jih je nameraval darovati pred smrtjo ... iz svoje osebne knjižnice. Seveda bi bilo nadvse koristno, če bi vodstvu NSK uspelo namesto skromne omare urediti v bodočih večjih prostorih poseben Čermeljev oddelek z vso dragoceno zapuščino tega našega vrhunskega manjšinskega znanstvenika. (Jadranski koledar 1989)

Prihodnje leto bo poteklo 110 let od Čermeljevega rojstva, ko se morda odpira pot vrnitve stavbe Narodnega doma v slovenske roke in bi Narodna in študijska knjižnica domovala v prostorih, kjer je pred dolgimi desetletji delovala Slavjanska citalnica, bi bila naša dolžnost pomisliti pravocasnoma na uresničitev gornjega priporočila.

Dr. Lavo Čermelj je pri nas bolj znan kot narodnoobrambni publicist in poljudno znanstveni pisatelj, manj pa kot slovenski fizik. V boju za pravice Slovencev pod fasističnim jarmom se je odrekel obetavni karieri znanstvenika in je bil v boju za resnico pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Njegova knjiga iz leta 1936 »Life and Death Struggle of a National Minority« (Smrtni boj narodne manjšine) je gotovo soodlocala pri njegovi smrti obsodbi na drugem trzaskem procesu leta 1941. Za Čermelja se je tedaj zavzela tujina, kar je imelo za posledico omilitve sodbe na dosmrtno ječo; prestajal je kazen na otoku Elbi v jeci v Portolongonu odkoder so ga v začetku leta 1944 izpustili in ga zahtevo mednarodnega Rdečega križa. Vrnil se je v Trst in avgusta 1944 odšel v partizane. 15. septembra 1944 je bil izvoljen za podpredsednika v Pokrajinski Narodno osvobodilni odbor (PNOO) za Slovensko Primorje in Trst. Do konca vojne je pri Slovenskem Narodno osvobodilnem odboru (SNOB) pisal referate za mirovno konferenco. Po osvoboditvi je v letih 1945 in 1946 sodeloval na mirovni konferenci kot izvedenec za vprašanja slovenskega Primorja.

Kot poklicen fizik in matematik pa je dr. Čermelj tudi več kot pol stoletja kompetentno seznanjal najširše slovenske kroge, zlasti srednješolsko mladino in vse ljubitelje naravoslovnih ved z nes-

tetimi predavanji, članki, stevilnimi knjigami in z dolgoletnim urejevanjem prve slovenske prirodoznanstvene revije Proteus, o razvoju in dosežkih ekzaktnih znanosti.

Dr. Čermelj se je rodil v Trstu 10. oktobra 1889. Tu je obiskoval sestrazredno nemško osnovno solo in zatem dokoncal nemško gimnazijo z maturo (1909).

Na nemški gimnaziji sta bila slovenscina in italijanscina relativno obvezna predmeta. Vpis je bil prostovoljen, sicer pa sta veljala oba jezika za redna učna predmeta. Čermelj se v prvem razredu ni upal prijaviti k slovenscini, ker se je zavedal, da jezik premalo pozna; vpisal se je sele v sedmem razredu.

Preko profesorja slovenscine, ki je bil poverjenik, se je naročil na knjige Slovenske in Hrvatske Maticе in se tako seznanjal s slovensko književnostjo in njenimi predstavniki.

»Posebno razodetje pa je bilo zame, ko mi je pršla v roke obsežna knjiga Ivana Subica »Elektrika, nje proizvajanje in uporaba«. Bila je to prva monografija domačega avtorja iz področja naravoslovnih ved, ki jo je izdala Slovenska Matica. Ta mi je odprla pogled v svet fizike in pripomogla k temu, da sem se odločil k vpisu na matematiko in fiziko na univerzi.«

Po maturi se je Čermelj sicer vpisal na pravno fakulteto v Pragi, vendar je pri pravu zdržal le eno leto. Leta 1910 se je vpisal na dunajsko filozofsko fakulteto, kjer je stiri leta studiral matematiko in fiziko.

Na univerzi je poslušal infinitezimalni račun pri prof. Wirtingerju in pri prof. Escherichu ter teorijo števil pri prof. Martensu.

Teoretične fizike se je povečini učil pri prof. Friedrichu Hasenöhrlu. Blesteča uvodna predavanja v teoretično fiziko je držal profesor Feliks Ehrenhaft.

Splošno znan po predavanjih iz eksperimentalne fizike je bil prof. Ernst Lecher. Lecher je doktoriral leta 1879 v Innsbrucku in predaval najprej na Dunaju, potem v Innsbrucku, na nemški univerzi v Pragi in spet na Dunaju.

Ko je se predaval v Pragi, je kmalu po odkritju rentgenskih žarkov ob obisku na Dunaju pri prof. Francu Exnerju videl njih fotografijo, katero je Exnerju poslal Röntgen, njegov tovaris iz studentovskih let v Zürichu. Lecher si jih je sposodil in pokazal očetu, izdajatelju dunajskega casopisa. Ze naslednje jutro se je v casopisu pojavil podroben opis novih žarkov pod naslovom »Senzacionalno odkritje«, kjer je bil posebno poudarjen njihov pomen v medicini. V zadnjem letu pred prvo svetovno vojno je bil asistent fizikalnega instituta poznejši Nobelov lavreat Erwin Schrödinger, ki si je za svojo nastopno predavanje izbral temo »Interferenca rentgenskih žarkov«. »Med zahtevano minimalno trojico slusateljev sem bl tudi jaz,« se spominja Čermelj. Pri prof. Leherju je Čermelj delal disertacijo iz eksperimentalne fizike v kateri je preučeval posebne električne tokove, ki se pojavljajo v Bismutu. Malo pred izbruhom prve svetovne vojne je Lavo Čermelj obranil doktorsko disertacijo na dunajski univerzi in si v takratnem središču za fiziko na evropskem kontinentu pridobil naziv doktorja fizike, prvi Slovenec, ki si je v dvajsetem stoletju pridobil ta naziv.

Fizikalni institut dunajske univerze je bil ustanovljen leta 1850. Njegov prvi vodja je postal Christian Doppler. Sledil mu je Andreas von Ettigshausen. Od leta 1865 pa vse do svoje smrti leta 1893 ga je vodil koroski Slovenec Jozef Stefan, ki je v tem obdobju utemeljil »avstrijsko solo fizike«.

Raziskave je Stefan delal na vseh področjih tedanje fizike, v kaloriki je odkril zakon o se-

vanju, na največji elektrotehnični razstavi na svetu je bil vodilna osebnost. Med njegovimi ozjimi sodelavci je bil predvsem Joseph Loschmidt, med njegovimi učenci sta se odlikovala Ludwig Boltzmann in Albert Obermayer. Po njih zaslugi je dunajski fizikalni institut zaslovel preko državnih meja.

Prof. Obermayerja je srečal Čermelj kot student na Dunaju pred prvo svetovno vojno, ko ni vedel, da je bil nekaj Stefanov učenec in njegov prvi biograf. Takrat tudi Boltzmann ni bilo več med živimi. Naredil je samomor leta 1906 v Devinu pri Trstu. Med vzroki samouničenja je bilo nedvomno odločilno pesanje telesnega in duševnega zdravja; k slednjemu pa so pripomogli tudi dolgoletni spori z nasprotniki atomike.

V Stefanovam času zamisli o atomski zgradbi snovi niso vsi, brez pridržkov pritjevali. Dunajski fizikalni institut jo je dosledno zagovarjal, nekateri vplivni znanstveniki, med njimi avstrijski fizik Ernst Mach, pa so ji strastno nasprotovali.

Fizik eksperimentator Franc Exner in fizik teoretik Friedrich Hasenöhrl sta bila na dunajski univerzi učitelja Erwina Schröderja, ki je posebej Hasenöhrla visoko cenil kot genialnega fizika in predhodnika moderne atomike. Ko je Schrödinger leta 1933 dobil Nobelovo nagrado (skupaj s Paulom Diracoom) za »odkritje novih plodnih oblik atomske teorije« je izjavil: »Če ne bi bil Hasenöhrl padel v vojni, bi bil gotovo zdaj na mojem mestu.«

Friedrich Hasenöhrl je bil tudi učitelj našega doktorja Čermelja.

Se danes je nedeljeno priznanje, da je naš rojak Jozef Stefan ustvaril avstrijsko fizikalno solo: v oktobru 1991 je izšel v dunajski Die Presse članek: Joseph Stefan - Ein Slowene begründet die weltherühmte österreichische Schule der Physik (P. Schuster: Jozef Stefan - Slovenec, ki je ustanovil svetovnoznano avstrijsko fizikalno solo), ki je do naših dni vzdrževala visoko splošno raven.

Ko je Čermelj v zimskem semestru 1913/14 pripravljati svojo disertacijo iz fizike v bogati knjižnici I. fizikalnega instituta dunajske univerze, katerega prdstojnik je bil tedaj prof. Ernst Lecher, je tam odkril, da smo imeli Slovenci v drugi polovici 19. stoletja kar tri slovenske fizike na nemških univerzah v Avstriji: Jozefa Stefana na Dunaju, Simona Subica v Gradcu in Ignaca Klemencica v Innsbrucku.

Vsi trije so se, razen kot znanstveniki, uveljavili tudi kot slovenski poljudnoznanstveni pisatelji. Najbolj povezan s svojim narodom je bil do svoje smrti Subic, ki je tudi sestavil prve fizikalne znanstvene razprave v slovenskem jeziku.

Ignac Klemencić je bil Boltzmannov asistent na univerzi v Gradcu. Dosegel je doktorsko diplomu leta 1879 kot Ernst Lecher. Skupaj z izrednim profesorjem Lecherjem sta si delila Baum-

gartnerjevo nagrado za delo na področju radiotehnike. Ko se je izpraznilo mesto rednega profesorja fizike na graski univerzi je Klemencić računal, da bodo stolico poverili njemu. A bil je Slovenec (tega ni nikomur prikrival) in za rednega profesorja v Gradcu je bil imenovan Lecher. Vsaj v delno zadoščenje so ga čez nekaj let imenovali za rednega profesorja fizike v Innsbrucku.

Posebno pozornost je dr. Čermelj posvetil preučevanju življenja in dela »prvega velikega slovenskega fizika, ki trajno zavzema najbolj častno mesto v zgodovini znanosti pri Slovencih, Jozefa Stefana«. Ob stoletnici rojstva je sestavil leta 1935 obsirnejši življenjepis »kot prvi kamen za lepši in tranjejši spomenik temu velikemu sinu svojega naroda«. Knjizica je zagledala dan sele leta 1950. Iz nje, iz moje korespondence z dr. Čermeljem, iz očetove zapuščine, ki mi jo je dal sin Samo Čermelj ter iz knjige Sandija Sitarja: Jozef Stefan, pesnik in fizik (Ljubljana 1993) sem crpala nekatere podatke za ta zapis o J. Stefanu.

V življenjski izbiri med literarnim ustvarjanjem ali znanstvenim iskanjem, ki se je povezovala z dilemo o vztrajanju v koroskem in slovenskem okolju ali življenjem in delom na Dunaju, se je Stefan odločil za fiziko in srednjeevropsko središče.

Le znanstveni svet je ob njegovi smrti razglasil veliko izgubo in zagotovil pokojniku trajen spomin. Slovenski listi in obzorniki so Stefanovo smrt zabeležili le z nekaj besedami.

Le »Slovanski svet«, ki je tedaj izhajal v Trstu, je v daljšem članku izpod peresa Karla Glaserja (literarni zgodovinar, gimnazijski profesor v Trstu v letih 1880-1900) orisal Stefana kot slovenskega pesnika in pisatelja, s pozivom primorski mladini, naj se potruji, da bi tudi iz nje zrastle močje evropskega duha.

Sele leta 1953 smo se Slovenci primerno oddolžili spominu Jozefa Stefana in mu izkazali zasluženost. Naša največja znanstvena raziskovalna ustanova nosi po njem ime »Institut Jozef Stefan«.

Ob 140. letnici Stefanovega rojstva je dr. Čermelj pripravil dopolnjen ponatis Stefanovega življenjepisa. Knjiga je izšla leta 1976 in dr. Čermelj mi je poslal en izvod s posvetilom v spomin. V spremnem pismu (20.3.1977) piše: »Po pošti sem Vam včeraj poslal kopijo knjige o Jozefu Stefanu, ki je izšla v drugi dopolnjeni izdaji. Iz nje lahko razberete »peripetije« z izdajo prvega natisa te knjige. Sprico dogodkov na Koroskem sem se odločil, da priredim drugo izdajo in sem za to pridobil Mladinsko Knjigo in pomoč »Instituta Josipa Stefana«. V njej sem dal dvakrat poudarek na zasluge Jozefa Stefana kot elektrotehnikarja.«

V naslednjem pismu (19.5.1977) javlja: »Medtem pa sem se obvezal, da pripravim se eno izdajo Stefanove knjige za zbirko »Nasi veliki močje«, ki jo izdaja Partizanska založba in urejuje Josip

Vidmar«.

V razgovoru z Dušanom Zeljeznovim ob svoji devetdesetletnici mi je dr. Čermelj zaupal: »Pred izidom je se tretja izdaja moje studije o velikem slovenskem znanstveniku Jozefu Stefanu« (Jadranski koledar 1979).

Izida te studije pa ni več doživel. Umrl je 26. januarja 1980 v Ljubljani.

Ravnokotako ni doživel ponatisa svoje prve knjige »Materija in energija v sodobni fiziki«, s katerim je Slovenska Matica zelela počastiti njegovo devetdesetletnico. Knjiga je izšla v Ljubljani leta 1923. Bila je prva knjiga, ki je Slovincem pripovedovala o začetkih nove fizike. Knjiga je uvajala bralca v osnovne pojme teoretične fizike in ga seznanjala z najbolj kritičnim obdobjem v njenem razvoju, ko so se majali temelji klasične fizike.

Dolgoletni Čermeljev sodelavec pri Proteusu, prof. dr. Anton Peterlin, pobudnik in začetnik razvoja fizike na slovenski univerzi, dobro desetletje vodja Instituta Jozef Stefan, je ob ponatisu knjige Materija in energija takole zaključil spremno besedo: »Naj bo ta ponatis Materije in energije počastitev moža, ki je pred več kot pol stoletja opozoril slovensko javnost na velika dogajanja v fiziki, ki so tako bistveno spremenila naš pogled na svet, da vzbujajo starejše filozofije in logike, osnovane na stari fiziki, bolj nase pomilovanje kot obudovanje. Na žalost mu ni bila dana prilika, da bi bil postal tedaj učitelj na univerzi, kjer bi bil mogel vplivati na mladi rod in mu kazati pot na tako rodovitna fizična raziskovanja. Tako smo se na univerzi v glavnem naučili lepot matematike, ne da bi bili vedeli za njene uporabe, v fiziki smo bili prepusteni samim sebi in močno zastarelim knjigam v knjižnicah.«

Anton Peterlin, Washington, ZDA, ob novem letu 1980.

Bibliografijo Čermeljevih del lahko delimo na narodno manjšinske publikacije (knjige in članke v raznih casopisih in revijah) ter na strokovne in poljudnoznanstvene publikacije iz naravoslovnih ved.

Dr. Čermelj je izdal več kot 80 knjig, vstevši tudi številne knjizne prevode njegovih del...»k tej številki ne stejem knjizne publikacije, ki so izšle bodisi anonimno ali pa pod psevdonimom.«

V Proteusu, ki ga je urejal 23 let, je objavil več kot 700 člankov, največ iz področja tehnike (141), fizike (109), astronomije (70). Po svoji upokojitvi je napisal tri knjige spominov: »Spomini na moja trzaska leta«, »Med prvim in drugim trzaskim procesom« in »Ob trzaskem procesu 1941«.

Mislím, da je gradiva dovolj, da se uredi v Narodni in študijski knjižnici poseben Čermeljev oddelek.

Devana Lavrencić, Rim

Na sliki dr. Lavo Čermelj, arhivski posnetek.

Taborišče v Renicciju

»grobnica mladih Slovencev«

Predlansko poletje, ko je italijanski vsedrjavni tisk zagnal pravcato kampanjo o fojbah, smo večkrat zapisali, da bi morali italijanski novinarji pobrsniti po domači medvojni in vojni zgodovini, pa bi morda dojel vzroke in razloge tragedij po vojni, o katerih so se tako površinsko razpisali. Lani poleti se je ponovilo nekaj podobnega: že spet fojbe, poboji nedolžnih italijanov, genocid.

Politiki so znali dobro izkoristiti tisto vzdušje in ponudili javnosti spravno dejanje s tržaskim srečanjem med predsednikom poslanske zbornice Lucianom Violantejem in predsednikom Nacionalnega zavezništva Gianfrancom Finijem. Med srečanjem je Violante omenil tudi taborišče v Gonarsu. Bilo je prvič, da se visok predstavnik italijanske republike ni ustavil le ob nacistični Rižarni in »slovansko-komunističnih fojbah«, temveč jim kot kraj človeškega trpljenja dodal italijanske fasistične taborišče. »Preskok, na katerega smo dolgo čakali,« smo takrat, sredi marca, zapisali. Zatem pa se ni več nič uradnega zgodilo. Kot da bi bila sprava muha enodnevnica...

V začetku septembra je prišlo v italijanskem tisku vendarle do novosti. Tednik Diario je z naslovom Ducejev lager objavil obsirno reportažo o grozodejstvih v fasističnem taborišču na Rabu. Za njim je o Rabu poročal milanski Corriere della sera. Sicer v nekoliko drugačnih tonih, italijanskega bralca pa je vendarle seznanil z italijanskimi fasističnimi grozodejstvi, o katerih ni dotlej vedel nič, ali skoraj nič.

O tem, kako malo so grozote fasističnih taborišč prisotne v italijanskem zgodovinskem spominu, priča dogodek iz decembra 1990. leta. Takratni predsednik republike Francesco Cossiga je med svojim obiskom v Nemčiji blazeno izjavil, da »Italijani nismo poznali grozot koncentracijskih taborišč.« Predsednik republike očitno ni vedel (ali pa je »pozabil«), kaj so poceli Italijani v letih od 1930 do 1933 v Libiji, ko so pod vodstvom generala Grazianija pobili kakih 50 tisoč domaćinov. Prav tako je spregledal, kar se je desetletje kasneje dogajalo s Slovenci v taborišču na Rabu, o katerem je začelo italijansko časopisje sedaj končno pisati.

Veliko zaslugo za italijansko »odkritje« Raba ima Carlo Spartaco Capogreco, avtor članka v tedniku Diario in ravnatelj fundacije Ferramonti di Tarsia za prijateljstvo med narodi. Ferramonti je majhno naselje v blizini Cosenze v Kalabriji, kjer je med vojno vse do kapitulacije Italije delovalo največje italijansko taborišče za Zide, v katero so leta 1942 in 1943 zaprli tudi veliko Slovencev in Jugoslovancev. Capogreco je izvedel zanj kot student in se je odtlej začel zanimati za vprašanje italijanskih civilnih internacijskih taborišč. Bolj kot je grebel po arhivih in literaturi, bolj se je večalo v njem spoznanje, da je Italija povsem »pozabila« ali skušala »pozabiti« na ta del svoje zgodovine. Kot univerzitetni docent je ugotovil, da mladim ni dana možnost, da bi se seznanili s tistim, kar so

Italijani poceli na Rabu, v Gonarsu, Renicciju in številnih drugih italijanskih krajih. Slednji živijo le se v spominu tistih, ki so jih preživeli, in njihovih svojcev. Kaksna razlika z ameriškim solskim sistemom! V Združenih državah je internacija »ameriških« Japoncev po napadu na Pearl Harbour vključena v programe zgodovine na vseh licejih...

Capogreco se je v zadnjih letih poglobil v raziskovanje fasističnih koncentracijskih taborišč v Italiji in v krajih, ki jih je fasistična vojska zasedla po vstopu v vojno. Nastala je tako knjiga Renicci, un campo di concentramento in riva al Tevere (1942-43) (Renicci, koncentracijsko taborišče na bregu Tibere, 1942-43), ki je izšla pred nekaj meseci kot izdaja fundacije Ferramonti di Tarsia.

Uvodne strani je Capogreco posvetil italijanski zasedbi Slovenije leta 1940, da bi italijanskemu bralcu predstavil zgodovinski okvir fasističnega terorja v naših krajih. Taborišče na Rabu je bil višek tistih grozot na območju Jadrana.

Podrobno jsta nato predstavljena politika in obseg interniranja v fasistični Italiji. Med 1. junijem 1940 in 8. septembrom 1943 sta delovala v Italiji dva sistema taborišč za internacijo italijanskih in tujih civilnih državljanov. Kakih 50 jih je upravljalo notranje ministrstvo, nameščeni pa so bili pretežno v srednji in južni Italiji. Preostalih deset je bilo poverjenih vojaški upravi, zgradili so jih v srednji in severni Italiji od začetka 1942. leta dalje. Poleg tega je delovalo se kakih 70 taborišč za vojne ujetnike.

Na podlagi italijanskih virov je Capogreco ugotovil, da je bila večina zaprtih v italijanskih koncentracijskih taboriščih Slovencev in Hrvatov. »Z njimi so povsod ravnali slabše kot z drugimi italijanskimi ali tujimi interniranci: njihova usoda je bila med najhujšimi tudi po padcu fašizma, za časa Badogliove vlade,« je zapisal avtor.

Fasisti so zgradili koncen-

tracijsko taborišče v Renicciju z namenom, da bi v njem internirali Slovence, ki so jih bili zaprli med napadom na Jugoslavijo. Sprva so jih namescali v Gonarsu, zatem so se odločili, da jih posljejo v bolj oddaljen kraj: v Toskano.

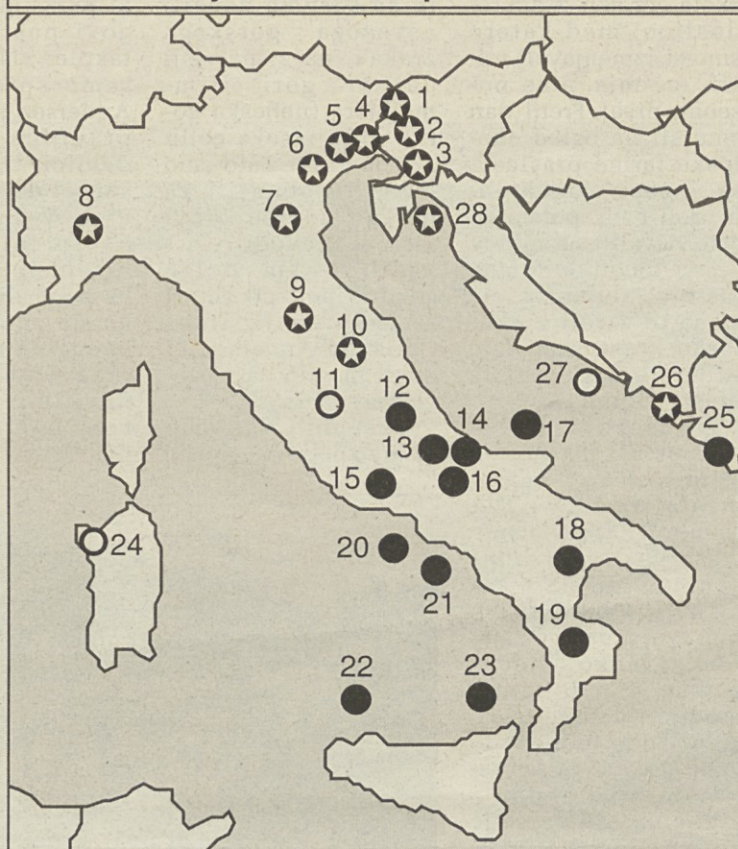
Gradnja se je začela julija 1942. leta. S trojno bodečo žico so obkrožili hrastov gozd na peskatem bregu Tibere. Do oktobra so zgradili le nekaj barak, zato so se morali interniranci braniti pred mrazom v preperelih sotorih. Ležali so na golih tleh, ki so se ob povodnih spremenila v blatno ravnino. Januarja 1943 je se 600 internirancev spalo v sotorih.

Zivljenje v taborišču je bilo ob takih bivanjskih pogojih grozno. Obroki hrane so bili minimalni (vsakemu internirancu je bilo namenjenih 20 gramov riža v topli vodi...). Najbolj lačni so jedli celo zelod, ki je padal s hrastov.

Zaradi tako neznosnih pogojev so začeli interniranci umirati. Novembra 1942 so zabeležili prvo smrt, do januarja je pomrlo že kakih 100 ujetnikov. V najbolj mrzlih dneh (temperatura je padla tudi do minus 10 stopinj) so dnevno umrli 3 do 4 ljudje. Jugoslovanska vlada v izgnanstvu je januarja 1943 izdala dokument, v katerem je bil položaj internirancev v taborišču takole opisan: »Renicci postaja grobnica mladih Slovencev.« Iz uradnih dokumentov izhaja, da je do konca delovanja taborišča umrlo 139 ljudi. Verjetno bi jih bilo še mnogo več, če ne bi internirancem priskocili na pomoč domaćini, ki so se odrekli kosčku kruha, da bi pomagali nesrečnim ujetnikom.

Fasisti so ravnali z jetniki zelo surovo. Slovenci so bili sploh tisti, nad katerimi so se najbolj znašali. A ne samo vojaki. Tudi taboriščni kaplan ni bil nič boljši: sam duhovnik ene od bližnjih vasi, msgr. Gerico Babini, je po vojni za-

Glavna italijanska koncentracijska taborišča za jugoslovanske civilne internirance, ki so delovala od februarja 1942 do septembra 1943

★ Koncentracijska taborišča pod vojaško upravo
○ Delovna taborišča pod vojaško upravo
● Delovna taborišča pod civilno upravo

- 1 Ciginj
- 2 Tribuša
- 3 Kostanjevica
- 4 Poggio 3. Armata
- 5 Gonars
- 6 Monigo
- 7 Chiesanuova
- 8 Cairo Montenotte
- 9 Renicci
- 10 Colfiorito
- 11 Tavernelle
- 12 Tossicia
- 13 Tollo
- 14 Lanciano
- 15 Fraschette
- 16 Casoli
- 17 Tremoli
- 18 Pisticci
- 19 Ferramonti
- 20 Ponza
- 21 Ventotene
- 22 Ustica
- 23 Lipari
- 24 Fertilia
- 25 Mamula
- 26 Privlaka
- 27 Mljet
- 28 Rab

pisal, da so imeli interniranci še dodatno nesrečo, ker jim je bil dodeljen kaplan, ki ni opravil svoje naloge, saj se je predvsem imel za fasista, zatem za Italijana, sele nazadnje pa za katolicana.

Tudi Mussolinijev padec julija 1943 ni prinesel ujetnikom nobene bistvene novosti. Prav nasprotno. Italijanske oblasti so premestile v Renicci slovenske internirance in konfinirance iz drugih taborišč: s Sardinije, z Ustice, s Ponze, s Pisticcija, ker je Badoglioova vlada odredila osvoboditev le italijanskih antifasistov, ki so bili člani sredinskih strank. Za njimi so

bili osvobojeni socialisti, sele nazadnje pa komunisti. Med tistimi, ki so prispeli poleti 1943 v Renicci, sta bila tudi nekdanji slovenski poslanec in poznejši narodni heroj Joze Srebrnič in tržaški komunist Giorgio Jaksetich, ki ga niso izpustili verjetno prav zaradi njegovega »slovanskega« priimka.

Avgusta 1943 je bilo Renicci sploh najbolj obljudeno italijansko koncentracijsko taborišče. Poleg Italijanov in Slovencev so bili v njem zaprti se Albanci, Hrvati, Crnogorci, nekaj pa je bilo tudi Grkov.

Kljub težkim razmeram so si ujetniki organizirali v taborišču družbeno-politično življenje. Ustanovljene so bile komunistične celice in celice Osvobodilne fronte, ustanovljen je bil pevski zbor. Po Mussolinijevemu padcu sta se začeli upanje in zavest zapornikov krepiti. Slovenski ujetniki so začeli krožiti po taborišču s titovskimi na glavi. Novico o kapitulaciji Italije (8. septembra 1943) so zaporniki izvedeli med koncertom jugoslovanskega pevskega zbora. Navdušenje je bilo takrat nepopisno, a tudi napetost med vojaki in zaporniki je narasla. Dan kasneje je internirance tako razgrel govor Vinka Moderndorferja, v katerem je zahteval izpustitev, da so začeli ob petju Internacionala in drugih revolucionarnih pesmi marširati med barakami. Taborišču v Renicciju so bili dnevi steti.

14. septembra se je pojavila pred taboriščem nemška izvidnica. Pescica vojakov je le zaprosila za gorivo, njihov prihod pa je tako prestrašil italijanske vojake, da so - iz bojazni pred morebitno deportacijo v Nemčijo - panic-

no zapustili taborišče in se razbežali. Tako so ostali ujetniki brez strazarjev. Seveda so tudi ujetniki takoj zapustili barake in zbežali, kamor so jih noge tekale. Mnogi so zaprosili za pomoč vašcane bližnjih ljudi, mnogi so se pridružili italijanskim partizanom. Na podvečer je bilo taborišče prazno. A le za kratek čas: kmalu so ga »obiskale« družine iz bližnjih vasi in odnesli vse, kar-so našli v skladiscih in barakah. Po oceni msgr. Giuliana Giglionija, zupnika iz bližnjega kraja Micciani, so odnesli za 30 (takratnih!) milijonov blaga in predmetov.

Po vojni se je nad taboriščem polegel vse večji molk, ki ga je predrla le eksplozija granate (27. julija), v kateri sta dve osebi izgubili življenji, 13 pa jih je bilo ranjenih.

Barake so začele razpadati, zob časa je začel neizprosno brisati kraj trpljenja in smrti. »Italija ni storila nicesar, da bi po vojni obdržala v spominu to stran svoje zgodovine,« je žalostno ugotovil Carlo Spartaco Capogreco. Vse je bilo prepusteno naključju in dobri volji posameznikov. Tako je msgr. Giglioni ob vsakem Dnevu mrtvih vabil jugoslovanskega veleposlanika v Rimu na spominsko svečanost. Veleposlanik se je odzival na vabilo in skupaj z zupanom občine Anghiari, pod katero spada Renicci, sodeloval na pokopališču pri verskem obredu in polaganju vencev na grobove žrtev. Leta 1971 je msgr. Giglioni zapisal: »Vsako leto sem veleposlanika prosil, naj zagotovi družinam žrtev, da počivajo njihovi dragi med dobrimi ljudmi, ki hranijo njihov spomin, kot ce bi bili njihovi sinovi...«

Marjan Kemperle

Carlo Spartaco Capogreco

RENICCI

Un campo di concentramento in riva al Tevere (1942-43)

FONDAZIONE FERRAMONTI

Danska: dežela prijaznih ljudi

Kot zbrani udeleženci tretje srednjesolske odprave na Dansko, so se v soboto, 5. septembra odprle pred mano zlate zavese, za katerimi je tical neverjeten zaklad: dežela prijaznih ljudi. Na kratko povedano je bila to nagrada, ki smo jo iz zamejstva prejele predstavnice učiteljskega - Katja Milčič, znanstvenega liceja - Jadranka Krizman in trgovskega tehničnega zavoda - Tjasa Ruzzier. Drugih 45 srečnih izbrancev pa je prihajalo iz različnih gimnazij Slovenije.

Izlet je bil izredno uspešen in to hvala odlični organizaciji spretnega vodje Igorja Grudna, ki je tudi sam pred 40-imi leti poklicno obiskal te kraje in se nato vpisal na dansko solo Ryfolkenhojskole - t.i. sola za življenje, v kateri se dijaki raznih evropskih držav, ki so zaključili visjo solo in ne vedo kam naj bi se

Yorku in Atenah... v kockasti obliki! Istega dne so nas danski študentje iz Ryfolkenhojskole sprejeli z dobrodoslico, med katero smo si izmenjavali misli, mnenja, a se posebno piva! Tretji dan smo sli na ogled ekološke farne prasicev, ki so naprijazno krulili proti nam, potem ko smo navalili na njihov »rjavi travnik«. Mlada lastnica farne vzreja sama te živali z ekološko hrano, kar daje tudi boljši okus prasičjemu mesu.

Od kmetije smo se premaknili do 200 let stare vasi - v centru mesta Aarhus - Det Gamle By (prevedeno: stara vas), kjer imas občutek, da se je čas ustavil. Vsaka hišica ima svoj muzej, v katerem si lahko ogledas zbirke starih igrac, orodij in staro mlinsko kolo. To je tudi dajalo vtis, kako se je počasi odvijalo tedanje življenje. Zdela se je kot pravljčna vasica, v katero imajo vstop se posebno sladkosned-

takoj navezali stike z danskimi študenti.

Pred promocijo smo zapluli po jezeru Julso in se kasneje naučili »svežega gorskega zraka«, na 2. najvišji danski gori Himmelbjerg (nebeska gora), ki je visoka celih 164 metrov! Zato smo na vrhu občutili zelo močno pomanjkanje kisika! Prehodili smo kakih 8 km dolgo gozdno pot, po kateri se je sprehajal Hans Christian Andersen in dobil navdih za njegove pravljice.

Naslednji dan smo se povzpeli na najvišjo

otroškega prijatelja Hansa Christiana Andersena. Vseč mi je bila duhovita anekdota, ki pravi, da je na njegovi postelji pisalo takole: »Nisem umrl, samo spim!«. H. C. Andersen je tudi avtor pravljice o morski deklici, ki je postala simbol danske prestolnice. V muzeju so se ohranjeni njegovi rokopisi, spalna soba in razne slike, medtem ko sta za muzejem se knjigarna in kinodvorana, kjer predvajajo filme in risanke njegovih najuspešnejših pravljic. Voznja za

odkrivanje Danske se je nato nadaljevala po najdaljšem evropskem mostu - Store Bælt (veliki pas), ki povezuje otok Fyn z otokom Sjælland. Dolg je celih 6.790 metrov.

179 članov) in kraljevski dvor, kateremu naceljujeta kraljica Margareta II. in francoski princ Frederik II. Ta tripartitska locitev je pomemben princip danske demokra-

cije, ki zagotovi ravnotežje med centralnimi demokratičnimi institucijami in družbo. Politicne stranke se delijo na socialne demokrate (levica), konservativce (desnica) in druge manjše stranke.

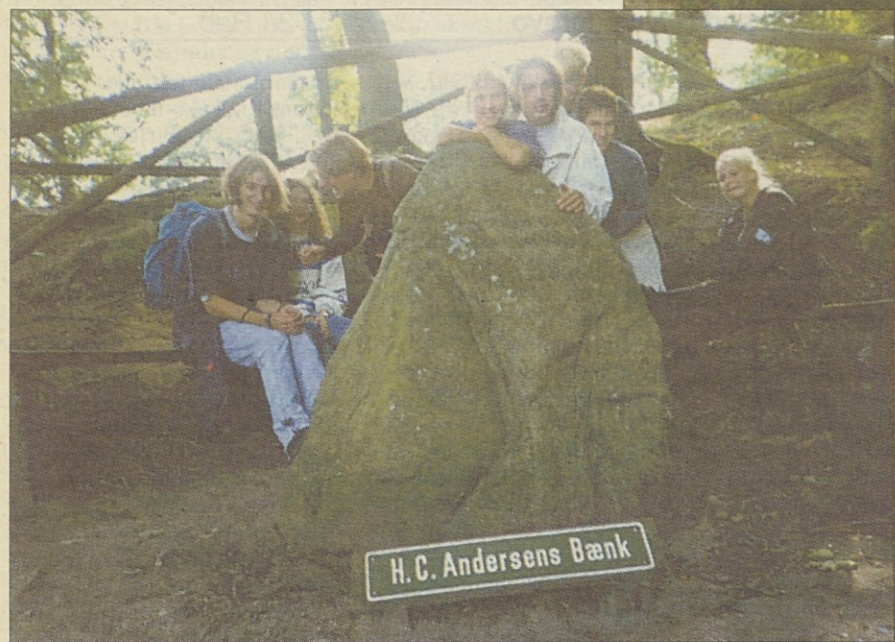
Zvečer smo se od močnega palaca Christiansborga spustili do sanjske ladje piratov, arabskih mosej, skrata stopili smo v Tivoli, svet tisocerih roz, luck in prijetnih vonjev. Tu smo se razdivjali na raznih atrakcijah, uživali romantično atmosfero parka in spili dansko pivo Carlsberg v Hard Rock Cafeju. Naslednji dan smo sli v Borupshojeskoke, kjer smo se srečali z danskimi študenti in z njimi prepevali nekaj angleskih pesmi. Nato smo se z njimi prepeljali do centra Københavna, kjer smo zvedeli marsikaj novega o njihovem načinu življenja. Zvečer smo imeli reprizo slovensko-danskega večera in predstavili ponovno posamezne slovenske regije in njihove zanimivosti.

Sledila je družabnost v veselem vdusju. Sedmi dan je bil posvečen ogledu Norregimnazije, kjer smo razpravljali o razlikah med slovenskim in

danskim načinom sočlanja. Popoldne smo si privosčili shopping po mestu. Predzadnji dan pa smo se zasanjali ob vstopu v Hamletov grad Kronborg, ki stoji ob obali Severnega ledenega morja ze celih 420 let. Poslovili smo se od temacnih podzemnih ječ in ze smo si nabavili listek za trajekt, ki je odplul na Svedsko v mesto Helsingborg. Ni cudno, da so se pred nami sprehajali sami blondinci! Po ogledu mesta smo se poslovili od svedskih tal, pripluli na Dansko in takoj potem z belim robcem zamahali v pozdrav Københavnu, ki smo ga otožno opazovali skozi avtobusne sipe, na katerih so se nenadoma pokazale kot melanholične solze prve kaplje dežja in tako zbrisale se zadnje obrise na mesto tisočih barv.

Tjasa Ruzzier

Na slikah od zgoraj: skupina pred vhodom v Legoland; tipična danska hiša kamen, ob katerem je Andersen iskal navdih za pisanje pravljic; vikinski muzej in skupina na vrhu najvišje danske »gore« Himmelbjerg.

nato usmerili, ucijo gledaliska, filozofije, glasbe in si izmenjujejo mnenja.

S prvim dnevom smo se naužili hladnega danskega zraka in smo na otoku Romo imeli prvi stik s Severnim morjem, v katerega pa smo potocili le kazalce! Zvečer smo si ogledali Ribe - eno najstarejših danskih mestec, s pomočjo starega stražarja mesta, ki nam je z njegovo svetilko odkrival pogled na zgodovino majhnega mesteca. Naslednji dan smo si ogledali vikinski muzej, kjer nas je presenetilo dejstvo, da pač Vikingi niso imeli v resnici rogov na celadah, ampak je to le mitološka izmislihotina. Potolazili so nas s tem, da so nas zapeljali nazaj v otroška leta v magični svet Legolanda. Tam smo se sprehajali po Amsterdamu, New

nezi, saj, kar se tega tice, vam zagotovim, da so danske slasice res pokusnje vredne. Istega dne smo imeli pevske vaje, ker smo se pripravljali na slavnostni večer, ki se je odvijal istega dne v Ryfolkenhojskole. Med nami smo izbrali po enega predstavnika za vsako slovensko regijo (vključno z zamejstvom), da bi jo predstavil. Med vsakim govorom je bil tudi video posnetek in nato smo vsi skupaj zapeli pod vodstvom zborovodje Vrse narodno pesem, ki je bila tipična za določeno regijo. Na koncu predstave smo natocili vsem Dancem sladkega domačega vinca, obdarili smo jih s tradicionalnimi ročnimi izdelki, kot so idrijske cipke, leseni kozolčki in kraski kamniti izdelki. Večer smo preziveli v krasnem vzdušju in smo

dansko goro - Ejerbavneho in se nato vozili do sanjske zelene pokrajine, v kateri so zgradili cudovito solo t.i. Snogfolkenhojskole. To je posebna sola, ki jo je pred 40-imi leti obiskoval nas spremljevalec Igor Gruden. Nato smo »skocili« na otok Fyn do mesteca Odense, kjer smo sli na ogled muzeja našega

Pot nas je vodila končno do milijonskega glavnega mesta København, ki v dancini pomeni »trgovsko pristanisce«. Tu smo videli center danske demokracije - palaco Christiansborg oz. danski palament. 5. junija 1849 je pridobila Danska prvo konstitucijo, kjer je jasno napisana razdelitev na vlado, parlament (ki obsega

Ko se malo podjetje poda na širok internetov ocean

Zakaj bodo vsa podjetja v nekaj letih spoznala svetovni splet in se z njim aktivno ukvarjala? Katere so faze prek katerih podjetje pride v internet? V kolikem času se to lahko zgodi? Na ta vprašanja lahko odgovorimo že danes.

Do prvega stika s spletom pride, ko vedno več odjemalcev ali poslovnih partnerjev sprašuje o možni uporabi elektronske pošte. Končno se direktor podjetja (klical ga bom kar Franc) se odloči, da si nabavi priključek na internet pri krajevnem providerju in si brez nobene poglobljene analize nabavi tudi prvi naslov elektronske pošte. Na vizitkah in na papirju podjetja doda poleg številke telefona in faksa se naslov mailboxa za elektronsko pošto in se tako začne elektronski krizev pot.

V tej fazi vsakdo začne pluti po neizmer- nih straneh spleta, da bi dobil čimveč informacij in si začenja pridobivati izkušnje o načinu, s katerim pride najhitreje do željenih informacij. S priključkom na splet začne Franc opazovati konkurenco, dobiva dan za dnem zanimiva sporočila po elektronski pošti v zvezi s svojo dejavnostjo in je vedno na tekočem v zvezi z davčnimi in zakonski- mi novostmi.

Po nekaj tednih začne že razmišljati o lastnih straneh na spletu. Podjetje ni tako veliko, da bi lahko izučil lastno osebo z vsemi skrivnostmi interneta, zato zaupa realizacijo projekta specializiranemu podjetju. Po več mesecih nesoglasij in nerazumevanja mu končno izdelajo in vnesejo v internetovo mrežo ducat grafično lepo izoblikovanih strani.

Medtem se je Franc nekako že izuril z elektronsko pošto, pokazal je nekatere zanimive strani svojim ozjim sodelavcem, tako da se v firmi priključijo na internet že nekaj ur dnevno. Med drugim si je Franc pripravil daljši seznam obstoječih in možnih klientov, katerim pošilja dvakrat mesečno novice o delovanju in proizvodnji svoje firme.

Minilo je še nekaj mesecev in Franc ponovno prebira, zelo zaskrbljen, elektronska sporočila iz Avstralije in Brazilije, kjer bi druga podjetja hotela prodajati njegove proizvode. Prijatelj mu je večkrat povedal,

da splet ni varen, da za vsakem modemom prežijo elektronski gusarji, hackerji, ki samo čakajo na naivneža, ko vnese v mrežo številko svoje kreditne kartice, s katero potem kupujejo širno po svetu. Kljub temu se je Franc odločil, da se obrne na drugo specializirano podjetje za pripravo posebnih strani za elektronsko trgovanje. V piclih petnajstih dneh je imel že pripravljen svoj katalog z vsemi proizvodi. Dobil je tudi majhen priročnik, kjer je bilo na dolgo razloženo, kaj mora preurediti v notranji organizaciji podjetja.

Nas Franc je v celoti zaupal vsem nasvetom, v nekaj mesecih je skoraj brezplačno izučil svoje uslužbenke (s posebnim državnim zakonom, ki to omogoča), reorganiziral je notranji pretok informacij, posodobil računalniške programe in dobavil stalno telefonsko povezavo na svetovni splet.

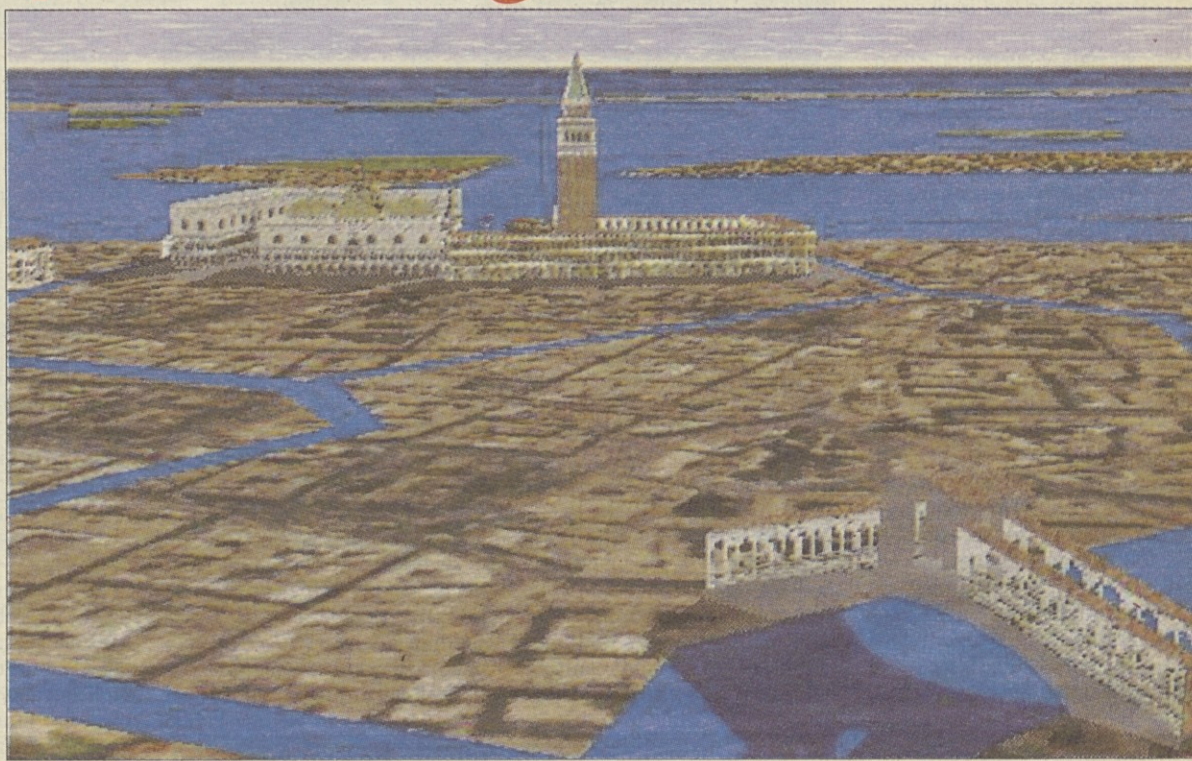
Kaj pa dela danes Franc, leto dni po dobavi prvega naslova elektronske pošte? Večina trguje s tujino, število uslužbencev je naraslo (med drugimi je prišel tudi prijatelj-izvedenec za elektroniko, saj se je njegovo podjetje znaslo v težavah zaradi taiwanske in singapurske konkurence), proizvodnja stalno narasča, moral si je celo nabaviti novo skladišče neke v Ameriki. Kupil je tudi nov prenosni računalnik, s katerim je skoraj stalno povezan (tudi prek mobilnega) na splet in na varen način tudi na glavni računalnik firme. Večina uslužbencev, ki niso v proizvodni verigi, dela kar na domu: stalno spremljajo dogodke na mednarodnih trziscih, iščejo morebitne nove kupce in nove načine marketinga, s katerimi bi bile spletne strani podjetja še bolj obiskane. Knjigovodja pa trikrat na dan (tudi on od doma) preverja račune v bankah in avtorizacije plačil z različnimi kreditnimi in drugimi karticami.

No, malo za malo malo za res, upam, da sem konkretno odgovoril na začetna vprašanja. Če bi to zgodbo napisal pred tremi leti, bi se vsi lepo zakrohotali, dandane pa marsikdo lahko primerja lastne izkušnje s tistimi, ki so doletela nasega podjetnika Franca...

Nasvidenje prihodnjic.

Miran Pecenk

Flight Simulator: najbolj prodana »igra« vseh časov

Poglejmo resnici v oči: najbolj razširjeni programi na naših domačih računalnikih niso programi za pisanje, za vzdrževanje arhivov, za deskanje po internetu ali za karkoli drugega, kar bi lahko bilo koristno in poučno. Ne, računalniki meljejo največ - videoigrice! Računalniških iger je na deset čez ne na stotisoce, in to vseh vrst, od resnega saha do strip pokerja, od divjega streljanja na vse, kar leze in gre, do najrazličnejših simulatorjev.

Zadeva ima tudi svojo pozitivno plat: ker so prav videoigre najbolj nenasitne, kar zadeva tehnične zmogljivosti naše domače masinerije oz. strojne opreme, so prav igre prisilile proizvajalce k nezadržni tekmi za vedno boljše stroje za vedno manjši denar. Če je danes standardni pc opremljen s procesorjem z 266 megahertznim taktom, na obzoru pa so že stroji s 400 MHz, kar je bilo pred

nekaj leti povsem nepojmljivo za domačo uporabo, potem se moramo zahvaliti predvsem konkurenci med proizvajalci računalniških iger, ki terjajo vedno več računalniške zmogljivosti predvsem za vedno boljše grafične predstavitve.

Cepprav je iger ogromno in vseh vrst, ima poseben pomen priljubljeni simulator letenja Flight Simulator. To je bil pred skoraj 15 leti prvi pravi simulator letenja in ne več preposta igrice z letalom; tisti, ki imamo že nekaj sivih las, se se radi spominjamo dni (in noci), ki smo jih preseleli pred ekranom in »letali« po svetu navidezne resničnosti. Takratna verzija se nam danes zdi nedostojno primitivna: oranžna zemlja, sinje nebo, plavo morje, nekaj obrisov za hribe, črne črte za ceste, pa se je vseeno zdelo, da letimo zares!

Od takrat se je svet spremenil in svet raču-

nalništva se je spremenil se posebej, Flight Simulator, za ljubitelje samo FS, pa je se vedno stalnica v vesolju videoiger, tudi ker ni igra, pač pa simulator, ki terja veliko pozornosti in tudi učenja, saj ne dopusca nobenega streljanja ali drugega nasilja. Kakorkoli že, je Flight Simulator najbolj prodana igra vseh časov in - kdo bi si to mislil! - od začetnih ustvarjalcev je igro odkupil Microsoft vsemogočnega Billa Gatesa.

Seveda današnji FS ni več tisti izpred 15 let: zadnja različica, Flight Simulator 98, je pršla na dan pred letom dni kmalu po prejšnji različici, ki so jo z enoletno zamudo imenovali FS 95. Sedanji FS zahteva se kar zmogljiv računalnik, po možnosti z dobro grafično kartico, sicer se stvilo slikic na sekundo dramatično zmanjša. Simulator podpira mrežno igranje, trirazsežni Direct3D, premore nekaj novih letal in helikopter, bolj realistični zvok in celo kopico avantur, nekatera letališča in pokrajine pa so izdelane res zelo prepričljivo.

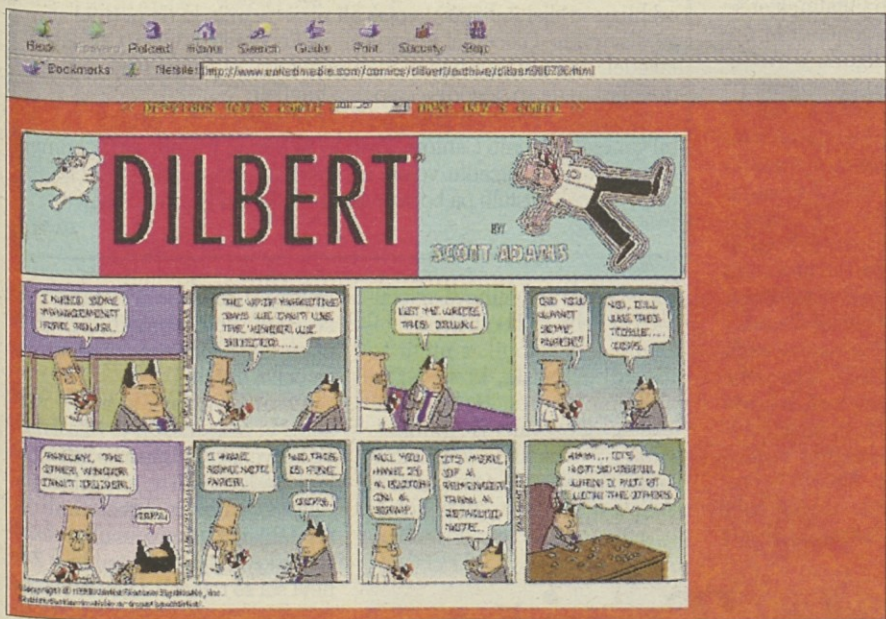
V računalniškem svetu je veliko drugih simulatorjev in konkurenca je zelo ostra: odlična programa sta tudi Pro Pilot in Flight Unlimited, vendar je »stari« FS se vedno daleč pred tekmeči, tudi zaradi izredno razširjenega sistema brezplačnih dodatnih letal, pokrajin, letališč in avantur, ki so na razpolago prek internet in so največkrat delo amaterjev.

Delo profesionalcev, vendar je cena zmerna, pa je dodatni scenarij z

naslovom Venezia. Gre za cede-rom podjetja Lago iz Coma, ki je že znano zaradi programa Schiratti Commander; s katerim je mogoče izdelati lastne scenarije oz. pokrajine, pa tudi zaradi vrste dodatnih pokrajin od Tokia do Dunaja. Omenjeni cede-rom vsebuje pokrajino od Verone do Trsta; se najlepše so izdelane Benetke, ki iz zraka nudijo nekaj izredno lepih razgledov na Trg Sv. Marka ali na most Rialto (na sliki), za pusta pa se celo pojavi lep ognjemet. Zanimiv je tudi polet okrog ameriškega oporišča pri Avianu, kjer večkrat odletijo bojna letala FA18, ki jim ni lahko slediti niti z learjetom. Manj skrbno so izdelana druga mesta, tako da je Trst samo polotok z zarisan sahovnico cest, kot tudi Gorica, po kateri pa se na slovenski strani meje izgubi vsakršni detajl. Vsekakor FS ni priljubljen zato, da bi gledali pokrajino, pač pa za precizno letenje, in priložnost na Lagovem scenariju ne manjka: ronsko letališče sicer nima poslopij, steza in parkirni prostor za letala pa so na pravem mestu in v pravi smeri, letalski stolp odgovarja na pravi frekvenci kot tudi druge elektronske povezave, tako da sta približevanje in pristanek lahko izredno točna. Tudi vse naše območje je lahko razpoznavno, vendar samo, če letimo vsaj 2000 čevljev visoko: obala je prava, na pravem mestu so ceste, zaselki, mostovi na Soci itd.

Bo morda kateri od naših bralcev izdelal še podrobnejši scenarij za naše kraje?

S.P.

Za deskanje po mreži

Glavni ponudniki spletnih priključkov (providerji)

Na Trzaskem:

NE&T <http://www.newtech.it/>

Spin <http://www.spin.it/>

Interware

<http://www.interware.it/>

Interactiva

<http://www.interactiva.it/>

Stellapolare

<http://www.stellapolare.it/>

Wavenet <http://www.wavenet.it/>

Na Goriskem:

Tmedia <http://www.tmedia.it/>

Na Videmskem

Conecta <http://www.conecta.it/>

Ten <http://www.ten.it/>

Nauta <http://www.nauta.com/>

Podjetja na spletu:

Netteler - norveška firma, ena izmed najlepših

<http://www.sol.no/netteler/>

Abc Supermarkts Online - egipčanska veleblagovnica

<http://www.abcsupermarkets.com/>

Benettonova cyberblagovnica

<http://www.mall.it/>

Druge znane italijanske veleblagovnice:

<http://www.mercato.it/>

<http://www.giardino.it/>

Malo za šalo, malo za res:

Trzasko gledališče Verdi

<http://www.teatroverdi-trieste.com/>

Offshore v Trstu

<http://www.valspi.com/Offshore.htm>

Glinščica

<http://www.ts.camcom.it/laprovincia/val-rosandra.htm>

Muzej Guggenheim

<http://www.thais.it/guggenheim/>

Najbolj popularna risanka v Ameriki:

Dilbert (na sliki zgoraj)

<http://www.unitedmedia.com/comics/dilbert/>

Praded računalnika: pisalni stroj

<http://www.typewriter.com/>

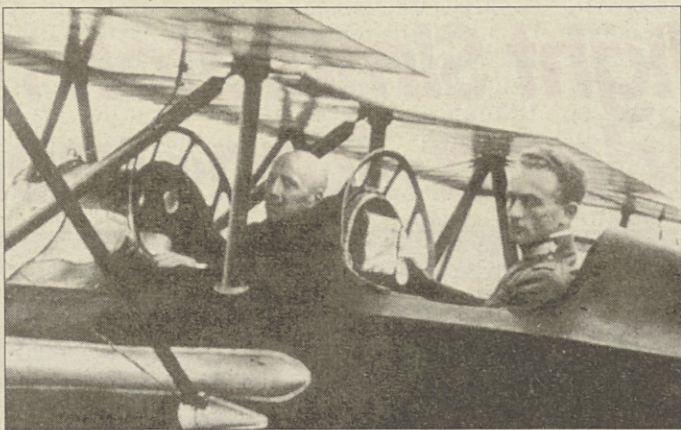
Cevlji na spletu

<http://www.scarpa.it/>

ZGODOVINA

Sedem italijanskih letal avgusta 1918 nad Dunajem

Dobro vemo kaksno vlogo je Gabriele D'Annunzio igral pri nas, takoj po 1. svetovni vojni, ko je pri Ronkah zbral nekaj vojakov in oficirjev ter bivših bojnikov, ter se z njimi z vojskimi in zasebnimi kamioni odpeljal v smeri Reke. Nekaj časa jo je zasedel in tam imel svojo državico. Reka, ki je do konca vojne spadala v ogrsko polovico cesarstva Habsburžanov, naj bi postala vmesna država med Italijo in Državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Italijanska vlada je v to skoraj pristala, nekateri - med njimi tudi D'Annunzio - so si prizadevali, da bi Reka pršla pod Italijo. To se je kasneje tudi zgodilo.

D'Annunzio je v italijanskem in tujem svetu znan tudi kot pesnik in dramaturg, kot casnikar in pisatelj, ter kot moz, ki je vedno hotel izstopati: med vojno kot po njej, v politiki kot v svojem zasebnem zivljenju. V kraju Gardone Riviera ob Gardskem jezeru, kar lahko ugotovimo ob obisku tamkajšnjega muzeja, je na vsakem koraku prisotna njegova cudna in kriceca osebnost. Gabriele D'Annunzio je takoj po 1. vojni zagovarjal ideje - vsaj kar se tice nacionalizma - podobne tistim Benita Mussolinija. Ta pa ni trpel konkurence in, ceprav je d'Annunzia postavil v ospredje, ga je spretno onemogocil v politicnih dejavnostih.

Ko je leta 1915 vojna izbruhnila je D'Annunzio imel ze 52 let. Bil je zelo znan in lastil si je dober del zaslug, da je Italija napovedala vojno Avstriji. V vojsko je sel kot castnik konjenice. To ga ni zadovoljevalo in, ker je imel zaradi svoje casnikarske in literarne dejavnosti veliko poznanstev v visokih politicnih in vojskih krogih, je dosegel premestitev. Dodelili so ga poveljstvu 3. Armade. Lahko se je gibal brez vsake omejitve, sam si je dal ukrojiti posebno uniformo. Na jesen 1917 se je fronta preselila od Posocja globoko v italijansko ozemlje na Piavo. Italijani so potrebovali nekaj, kar bi dvignilo moralo njihove vojske. D'Annunzio je bil spretni propagandist in je zato predlagal, da bi avstroogrsko mornarico napadli v njenem brglogu, v Bakarskem zalivu, tik za Reko. Tri italijanski colni - poveljeval jim je Costanzo Ciano - so na skrivaj vdrl v zaliv in ustrelili nekaj torpedovk v tam na varnem zasidrane avstrijske vojne ladje. D'Annunzio, ki je osebno sodeloval v tem podvi-

gu, je ta dogodek tako reklamiziral in ga povzdignil, da mu je italijansko poveljstvo bilo se bolj hvaležno.

Najbrz najbolj eklatanten podvig pa je bil 9. avgusta 1918 polet italijanske eskadrile na Dunaj. Pobudo zanj je dal sam d'Annunzio ze leto prej, ko je nekaj casa bil na letaliscu La Comina pri Pordenonu (gre za takrat urejeno letaliste nedalec od Aviana, kjer je danes znana letalska baza Nato). Tam so v prvem delu vojne Italijani imeli svojo letalsko bazo. Tam so vzletela italijanska letala namenjena na sosko in tirolsko fronto. S tega letaliska so vzletela tudi tista letala, ki so naredila propagandne polete nad Ljubljano, Celovcem, Zagrebom, Reko, Trstom in na druga mesta dalec za fronto. D'Annunzio je tam dal pobudo tudi za polet na Dunaj, ze v septembru 1917 je skupina letal naredila nad tisoč kilometrov dolgo pot od Pordenona do Milana in Torina. S tem so hoteli dokazati, da zmorejo narediti pot iz Pordenona do Dunaja.

Iz te moke ni bilo kruha, kajti Cadornovo poveljstvo ni dalo potrebnega dovoljenja. Cadorni se je zdel polet na Dunaj prevec tvegana stvar. Po umiku na Piavo so se italijanski letalci umaknili v Padovo, Brescia in druga zasilna letaliska dalec za fronto. Eno taksnih letalisc so uredili tudi pri kraju San Pelagio, juzno od Padove, ob cesti, ki pelje proti Rovigu. D'Annunzio, ki se je gibal med castniki na poveljstvu v Padovi, je cisto po nakljucju izvedel, da se skupina letalcev v San Pelagiu pripravlja na polet na Dunaj. Pohitel je v ta kraj, ugotovil, da so tam castniki, ki so pred Kobaridom bili v bazi La Comina pri Pordenonu. Zahteval je - in dosegel - da bo tudi sam poletel na Dunaj. Hotel se je proslaviti. Nastala je tezava. D'An-

nunzio ni bil pilot, v letalih SVA pa je bil prostor le za eno osebo, t.j. za pilota. D'Annunzio je toliko rogovilil in uporabl svoja svoja visoka poznanstva, ter dosegel, da so v enem letalu naredili nekaj sprememb, t.j. prostor zanj.

Za polet je bil izbran 2. avgust 1918. Letal je bilo stirinajst. Vodja ekspedicije je bil kapetan Masprone. Letala so se vrnila po nekaj urah, kajti v gornji Furlaniji je bilo neurje. Tri letala so se na pristanku poskodovala. V naslednjih dneh se je zgodilo celo nekaj nepricakovanega. "Neznanci" so namerno sabotirali nekaj letal. Po sili razmer je bila edinica zmanjsana. V bazi so sicer imeli se nekaj drugih letal. Dne 8. avgusta so preostala letala ze spet vzletela. Priletela so ze nad Korosko, vreme je bilo tam zelo zlabo. Zato so se letala ponovno vrnila. Nekatera so morala pristata na nepravem kraju. Med temi je bilo tudi letalo poveljnika eskadrile Masproneja, tako da je vodenje letal prevzel kapetan Natale Palli. Piloti bi bili najraje ostali doma, z njimi je soglasalo tudi vrhovno poveljstvo. Piloti so bili vrazjeverni. Ker pa je bilo dvosedežno letalo neposkodovano - v njem je bil prostor za pilota-vojaka - je D'Annunzio telefoniral na desno in levo in od Diaza dosegel, da bo eskadrila sla naslednjega dne na pot.

Naslednjega dne, ob 5.20, je osem letal vzletelo iz letaliska pod Padovo. Preletela so Furlanijo, Korosko, Stajersko, Spodnjo Avstrijo in po nekaj vec kot stitih urah prisl na Dunaj. Nihce jih ni oviral. Kasneje so v avstrijskem poveljstvu povedali, da so opazovalci menili, da gre za podobna letala avstrijske izdelave. Nihce ni pricakoval taksnega italijanskega podviga. Sele ko so letala bila ze tik pred Dunajem so se Avstrijci zavedli, da

so avioni italijanski. To cisto po nakljucju. Nedalec od Wiener Neustadta je eno letalo moralo pristati. Pilot je bil porocnik Giuseppe Sarti, ki je letalo sezgal se preden so ga ujeli avstrijski vojaki-letalci, ki so tja prihiteli iz bliznjega letaliska. Dodajmo, da je pri Wiener Neustadtu bila ze iz let pred vojno sola za avstrijske pilote. V zimskih mesecih so ti piloti vadili na takoiimenovan mirenskem letaliscu pri Gorici.

Dunajcanci so radovedno gledali skupino letal, ki je preletavala mesto. Italijani so razstrosili nekaj tisoč letakov tiskanih v barvah njihove trobojnice, s katerimi so Dunajcane in Avstrijce nasploh pozivali k predaji. Po sicer kratem demonstrativnem poletu nad prestolnico so letala sla v nasprotno smer proti jugozahodu. Preletela so Gradec, Maribor, Ljubljano in Trst, in ob 12.40 pristala na letaliscu San Pelagio. Pot je bila dolga nekaj nad tisoč kilometrov, od teh osemsto nad sovraznikovim ozemljem.

Se isto popoldne je na letaliscu San Pelagio bil dan alarm. Nad nje je priletelo avstrijsko letalo. Namesto bomb so iz njega vrgli le zaboj z nekaj pismi. Napisal jih je porocnik Sarti, ki so ga isto jutro bili zajeli Avstrijci pri Wiener Neustadtu. Avstrijski letalci so Sartija pogovostili in mu dovolili, da je napisal pisma naslovljena svoji družini. Letalo je kar iz Wiener Neustadta poletelo do Padove s to posebno in osebno posiljko. Letalci v prvi svetovni vojni so se obnasali kot kakšni srednjeveški kavalirji in plemici.

Polet italijanskih letal nad Dunaj je imel svoje posledice predvsem propagandnega znaca. Ne samo v Italiji, kjer so cisto razumljivo generali ta dogodek zelo povzdignili. V avstrijskem zaledju so o tem pisali, pa ceprav zelo na kratko, skoraj vsi casopisi, tudi tako, da so vest povzeli iz nevtralnih svicarskih virov. Med drzavljanji Avstrije je prevladalo mnenje, da nasprotnik lahko naredi karkoli hoce in da sta letalska in protiletalska obramba nekaj neobsotojcega. Tudi v fronti na Piavi je dogodek mocno odjeknil. Italijani so vrgli tisoce letakov v avstrijske jarke in zaledje. V raznih jezikih narodov Avstro-Ogrske so vojake obvestali o tem uspelem poletu nad prestolnico. Vojaki so tej propagandni obliki verjeli tudi zaradi tega, ker takrat na fronti

Kdo je ustrelil generala Cantora?

Na zupanstvu v Cortini so v teh poletnih dneh, v spomin na 80-letnico konca 1. svetovne vojne, priredili razstavo o dogajanju med to vojno v tem predelu takratne fronte. Med eksponati je tudi klobuk generala Antonia Cantora, kateremu na cast so takoj po vojni postavili spomenik v sredisču tega pomembnega turistcnega sredisca. Gre za ocitno razliko. Na spomeniku je general Cantore upodobljen z alpinskim klobukom. Tega ni nikdar nosil, pa ceprav je ze prej, tudi v agresiji na Libijo poveljeval alpskim cetam. Cantorejev klobuk, razstavljen na zupanstvu v Cortini, je cilindrske oblike, kakrsnega so ga takrat nosili italijanski castniki in ki je v vojski obveljal do konca dvajsetih let.

Klobuk, ki je sedaj razstavljen v Cortini ima se eno znacilnost. Prisel je iz druzinske zbirke. To je originalni klobuk, ki ga je general imel na glavi tistega 20. julija 1915, ko ga je "neznanec" ustrelil v kraju Fontanafredda na gorovju Tofane. Besedo "neznanec" smo dali med navednice. Uradna verzija takoj po generalovi smrti je bila, da je generala zadela krogla avstrijskega ostrostrelca. Luknja na klobuku je namrec zelo vidna: general je bil zadet v celo in pri prici umrl. Rim in Cadorna sta potrebovala junaka. General, ki je sel opazovati nasprotnika v prve jarke, in ki je bil pri tem ubit, je bil tak junak. To je veljalo se zlasti za generala, ki je bil v manj kot dveh mesecih vojne zelo uspesen, ki je s svojimi edinicami dosegel pomembne uspehe. Po znacaju je bil nemiren, v poveljevanju vehementen in marsikateremu vojaku in oficirju njegovo poveljevanje ni prijalo.

Zakaj vse to pisemo, ko gre za generala, ki se je boril dalec od nasih krajev, pa ceprav je bila fronta v Tirolih tesno povezana s tisto na Kraju in v Posocju?

Ob tej razstavi v Cortini d'Ampezzo se je spet sprozila polemika o tem, kdo je sploh ubil generala Cantoreja. So to bili zares Avstrijci? Je bil njihov ostrostrelec zares tako uspesen, da je italijanskega castnika, ki je iz jarkov hotel z daljnogledom pogledati, kje so avstrijski vojaki, ustrelil v celo iz razdalje vec kot 200 metrov?

V nekaterih italijanskih listih (v rokah imam beneski Il Gazzettino z dne 11. avgusta) so se pojavili clanki z dvomljivimi naslovi. Casnikar objavlja mnenje domacega zgodovinarja Paola Giacomela. Tudi ta dogodek v juliju 1915 je Giacomel podrobno preucil, kot tudi drugo dogajanje med 1. svetovno vojno na Tridentinskem. Prva Giacomelova trditev zavrača tezo o avstrijskem ostrostrelcu. Luknjica v generalovem klobuku kaže, da je krogla bila kalibra 6, 5 mm. To pomeni, trdi Giacomel, da je bila izstreljena iz italijanske puske ali samokresa. Avstrijske puske so namrec uporabljale krogle kalibra 8 milimetrov. Po ljudskih govoricah, naj bi na Cantoreja od blizu streljal italijanski vojak ali nizji castnik, ki da ni trpel stroge discipline. Giacomel je zaslisal veliko starejsih ljudi. Od njih je izvedel, da so bili alpinci v dneh po tistem 20. juliju 1915 zelo zadovoljni in da so dogodku celo nazdravljali.

Italijansko vrhovno poveljstvo pa je potrebovalo junaka. Tak je bil general Antonio Cantore. Zato so ze takrat, v juliju 1915, komaj dva meseca po zacetku vojne, sli v mocno propagandno akcijo in ga povelicali. Ostalo pa bo nepojasnjeno katera je prava resnica.

m.w.

skoraj ni bilo vec njihovega letalstva. Na nebu so neomejeno leteli italijanski avionil, z njimi so bili tudi ameriski, ki so takrat prlsli na pomoč Italijanom. Nekateri obozevalci D'Annunzia v Gorici so kasneje velikokrat menili, da je hotel s tem poletom narejenim 9. avgusta 1918 hotelo pocastiti drugo obletnico italijan-

skega zavzetja Gorice. Motili so se, kajti, koy je ravidno iz prej napisanega je bil polet nacrtovan za nekaj dni prej.

Cesarska drzava je bila v razsulu. V vseh mestih je bila lakota, Slovenski polki so se bili uprli v Radgoni in v Judenburgu, Cehi so mnoczno dezertirali in na italijanski fronti imeli Ceskoslovasko legijo. V Parizu in v Zenevi sta se rojevali ceskoslovaska in jugoslovanska vlada, doma so nekateri politiki in narodni odbori ze delali na tem, da prevzamejo oblast v svoje roke. Nekaj mesecev kasneje se je Avstro-Ogrska zares sesula.

Imena italijanskih pilotov, ki so poleteli na Dunaj, so ostala vskoraj neznana. Zablestel je le Gabriele D'Annunzio, ki je svojo zamisel in svojo - pa ceprav pasivno - prisotnost na poletu znal spretno izkoristiti za svojo nadaljno promocijo. V zavesti vseh, ki so kdajkoli kaj brali o prvi svetovni vojni je to ostal "D'Annunzijevo polet na Dunaj". Podobno je tudi letos, ko so v muzeju letalstva v gradu San Pelagio odprli spominsko razstavo na ta za takratne case izjemen polet.

Marko Waltritsch

Na sliki: s taksnimi letali znemek SVA so Italijani poleteli iz Padove do Dunaja.

Sedemnajst dni od meje do Tržiča

Trg pred pristaniscem v Gradezu ima naslov 26. maja. Tega dne v letu 1915, komaj dva dni po italijanski napovedi vojne Avstroogrski, so majhne italijanske vojne ladje priplule v Gradez. Ene glavnih ulic v Trzicu ima naslov "Via IX Giugno". Italijanske cete so namrec skoraj tri tedne potrebovale, da so prisle v ta kraj pod Krasom. Ze pred italijansko napovedjo vojne so Avstrijci previdno umaknili iz Trzica v Pulj vecino strojev tovarn, predvsem ladjedelnice, in tudi ze splavljene ladje ter seveda delavce. Ze pred vojno napovedjo so Avstrijci prepricali vecino prebivalstva Trzica, Bizjakarije in Spodnje Furlanije, da se umaknejo v zaledje, največ v ze pripravljena taborisca. Najvec ljudi italijanske narodnosti je takrat slo v taborisce Wagna na Stajerskem, na pol poti med Gradcem in Mariborom.

Zakaj so italijanski vojaki prlsli tako

pozno v Trzic, medtem ko so ze v prvih dneh vojne cisto nepricakovano zasedli Kobarid in Brda ter predele v avstrijski Furlaniji na desnem bregu Soce? Kobarid so Italijani zavzeli cisto nepricakovano. Pohod italijanskih cet v Brda in furlansko nizino je bil lahak, kajti Avstrijci so te predele izpraznili ze 24. maja. Ker je vse kazalo, da bo Italija napovedala vojno, so Avstrijci v marcu in aprilu zgradili nekaj utrbi in izkopali jarke na Krasu - nad Trzicem, Ronkami, Foljanom in Zagrajem - ob Soci in v Brdih - od Kalvarije do Oslavja in Sabotina.

Po italijanski napovedi so vrgli v zrak vse mostove na Idriji, Teru in Soci. V zaledju so ostale le posamicne patrolje vojakov, ki so imele nalogo vsaj za nekaj ur zaustaviti italijansko prodiranje. Medtem ko odpora ni bilo na podroccu Brd in gornjega dela Furlanije, ga je

nekaj bilo v spodnji Furlaniji. Morda so se Avstrijci bali, da ne bi Italijani prehitro prlsli prav do Trzica in Stivana in od tam imeli prsto pot do Trsta.

Dejstvo pa je, da so bili Italijani pocasni. Kar nekaj dni so italijanski inzenirci potrebovali, da so zgradili pontonski most cez Soco pri Pierisu. Avstrijci so tam vrgli v zrak oba mostova, cestnega in zelezniškega. Italijanski vojaki so zatem napredovali zelo pocasi. Njihova previdnost je bila upravicena, kajti tik pred Ronkami, tam, kjer je danes dezelno letaliste, je skupina avstrijskih vojakov pripravila zasedo. Streljanja je sicer bilo bolj malo, vendar pa so bili italijanski poveljniki zelo previdni. Sploh niso vedeli koliko nasprotnikov imajo pred seboj.

Potem ko so se ti avstrijski vojaki umaknili, je avstrijsko poveljstvo ukazalo poskodovati tudi namakalni kanal De

Dottori, ki je bil zgrajen od Zagraja do Trzica, zato, da bi z vodo iz Soce namakali polja v Bizjakariji. Zaradi tega so bili nekateri kraji pod vznozjem Krasa nekaj dni poplavljeni. Sele ko je vod izsutila so Italijani napredovali. Grenadirji so prlsli v Trzic 9. junija, sedemnajst dni po zacetku vojne. Zaradi prej omenjenih poplav so italijanski vojaki prlsli v Ronke sele dva dni kasneje, 11. junija.

Italijani so tako prlsli do obronkov Krasa. Avstrijci so bili ze v jarkih. V naslednjih dveh letih so Italijani v Avstrijci (med temi so bili tudi Slovenci, Madzari, Slovaki in vojaki drugih narodnosti) krvaveli na Krasu. Italijanski poveljnik Cadorna in avstrijski Boroevic sta zivela v varnem zaledju, prvi v Vidmu, drugi v Postojni, in posiljala v smrt desetstisoce svojih podrejenih vojakov.

m.w.

OBISK

Živahna dejavnost Slovencev na Švedskem

Med skandinavsko turnejo Trzaskega okteta smo prisli v stik z nekaterimi uglednimi slovenskimi izseljenci, ki delujejo v slovenskih kulturnih društvih in se tudi drugače javno udeležujejo. Med njimi je bil tudi gospod Adi Golcman, poklicni casnikar in vodja redakcije glasila slovenskih kulturnih društev na Švedskem »Nas glas«. Srečanje z njim je bilo žal le priložnostno, ko je prišel na Oktetov koncert v baziliko sv. Sofije in drugi dan na sprejem na slovenskem veleposlanstvu, kjer nam je poklonil nekaj izvodov tega glasila.

Razgovor z njim in z nekaterimi drugimi, posebej pa se prebiranje sestavkov v »Nasem glasu«, me je spodbudilo, da s povzetki iz njih odstrnem tudi za bralce Pri-morskega dnevnika nekaj utrinkov iz življenja slovenskih ljudi, ki so si ustvarili novi dom na evropskem severu. Toliko bolj, ker se mi zdi, da nam je ta del slovenskega zdomstva morda se najmanj poznan, vsekakor manj kot tisti v ZDA in Kanadi, Argentini in Avstraliji, pa čeprav nam je po kilometrski oddaljenosti bližji. Seveda ta zapis ne bo mogel ponuditi niti približno celovitega prikaza o Slovencih na Švedskem, upam pa, da bodo tudi ti drobci nekoliko obogatili naše vedenje o njih.

»Nas glas« in njegovi

»Nas glas« je s svojo letosnjo junijsko 150. številko slavil 25-letnico neprekinjenega izhajanja. Zacel je izhajati v Stockholmu leta 1973 kot glasilo Slovenskega društva v Stockholmu, in od leta 1976 dalje kot skupno glasilo vseh društev. Izhaja vsaka dva meseca v nakladi 600 izvodov. Vodja njegove redakcije je od samega začetka ze omenjeni Adi Golcman. Iz sestavka Rade Pisler »Nas glas in mi« povzemam, da se je z novinarstvom zacel ukvarjati kot student v Ljubljani pri student-skih listih Katedra in Tribuna, da je na Švedsko prišel slučajno in pristal v enem največjih švedskih dnevnikov. Kot sef redakcije skrbi posebej se za reportaže in intervjuje ter piše o slavnih rojakih in o sportu.

Glavna urednica in odgovorni izdajatelj lista je gospa Alja Ofors. Razen za pravno odgovornost skrbi se za otroške strani in »za vse ostalo«. Na Švedsko jo je kot studentko pripeljal zanimanje za esperanto in med esperantisti je nasla tudi svojega moza Stena, ki je potem do svoje smrti sodeloval pri »Nasem glasu« za tehnični del. Med članicami uredniškega odbora je tudi pesnica in pisateljica Mihaela Barisic. Kot dobra poznavalka slovenskega in švedskega slovstva oskrbuje leposlovno rubriko, je pa tudi učiteljica slovenskega jezika. Rado Oman ima na skrbi računalniško vzgojo v redakciji in je tudi pisec zgodovinskih del in avtor dveh knjig: »Slovenija od prazgodovine do da-

našnjih dni« in »Švedska od prazgodovine do današnjih dni«, prevaja v švedski jezik, občasno pa objavlja tudi humoreske. Urednica Rada Pisler oskrbuje poročila o delovanju društev, Pavle Udir pa skrbi za ekonomijo in distribucijo in občasno tudi kaj napiše. Vsi delajo brezplačno.

Sicer pa imajo v »Nasem glasu« poleg intervjujev, leposlovja in zgodovinskih sestavkov, se rubriko o mladino in najmlajše, pisma bralcev ter izbor za zdomce zanimivih vesti iz Slovenije, iz sveta in iz sportnega življenja. Glasilo odlikuje skrbna ureditev, skrb za lepo slovensko besedo in tiskarsko čistost, povrh pa velika domovinska zavest in strpnost.

Slovenska društva

Na zadnji ovojnici vsake nove številke »Nasega glasu« so navedena društva, katerih glasilo je. Vseh je devet in jih povezuje Slovenska zveza s sedežem v Landskroni. Njen predsednik je Ciril Stopar. V tem kraju obstaja tudi Slovensko društvo »Lipa«, katerega predsednik je Avgustin Budja. V samem Stockholmu deluje Slovensko društvo Stockholm, njegov sedanjí predsednik je Kristjan Makar (nas prijazen gostitelj v Stockholmu).

Med najbolj aktivnimi je Slovensko društvo v Köpingu. Njegov predsednik je Alojz Macuh. Zivahno deluje Kulturno društvo »Slovenija« v Olofströmu s predsednikom Cirilom Stoparjem. V Malmöu imajo Slovensko

nikom Brankom Jenkom, v Helsingboru pa deluje Slovensko švedsko društvo Helsingborg, kateremu predseduje Ljudmila Barac.

Po besedah izseljenke Ide Engdahl povzemam, da je najstarejše slovensko društvo na Švedskem društvo »Lipa« iz Landskrona na jugu Švedske. Letos bo praznovalo 30-letnico obstoja. V tem kraju živi kar veliko Slovencev, vsaj polovica vseh prebivalcev pa je priseljencev. Iz razmišljanja predsednika društva v Olofströmu Cirila Stoparja navajam, da naj bi bilo med najbolj aktivnimi društvi tisto v Köpingu, malem me-

iz vrste drugih prispevkov v obeh številkah »Nasega glasu«, ki jih imam na razpolago, razberem, da se skoraj vsa slovenska društva na Švedskem ubadajo z eksistencijskimi vprašanji od finančnih do kadrovske in da obstajajo ponekod v društvenih odborih tudi različna gledanja na način in vsebino delovanja, da pa ob sprotih problemih prevladuje živa zavest, da se bodo slovenski izseljenci na Švedskem lahko ohranili tudi z novimi rodovi le, če bodo njihova društva aktivna, ce bo se živa vez med njimi in matico, kajti brez vsake prisile, ki je na Švedskem ni, asimilacija mladih vendarle deluje in se zazira v narodnostno tkivo. Dejansko to ze zacenjajo cutiti v nekaterih društvih.

Zaskrbljenost starejših

Zanimivo je kaj v tej zvezi pravi prvi predsednik Slovenskega društva v Stockholmu, Viktor Prestor v intervjuju na vprašanje, ce so danes se potrebna slovenska društva na Švedskem:

»Se vedno bi morala igrati vidno vlogo. Vsaka, tudi najmanjša dejavnost, je važna. Slovenija kot samostojna država preživlja otroške bolezni in z njo naša društva. Menim, da je bila Slovenija enotna le v odlodilnih trenutkih v letih 1990-91. Mi, zal, nismo znali v tem času izkoristiti važnih, prelomnih trenutkov. Med nas so se zagozdile razprtije. Mnogo dolgoletnih idej ni nikoli rodilo svojega sadu. Ta prelomni čas je bil le civiliziran režimski prehod, v veliki meri mlačen. Bojim se, da smo izumirajoč narod.«

In kaj bi bilo treba spremeniti?

»Bolje bi se morali zavedati nasega ozadja, nase preteklosti. Preveč je kosanja raznih ideologij. Za boljši jutri bi morali poudariti, da smo potomci naroda z zgodovinsko posebnostjo... Društveno delo moramo vedno graditi na naši kulturni dediscini in željah članov.

Lojze Hribar se v svojih

razmišljanjih spominja zagnanosti prvih slovenskih priseljencev na Švedsko pri samoorganiziranju in ustanavljanju prvih društev na začetku sedemdesetih let in ugotavlja, da nekaterih rojakov, ki so bili vključeni v začetno delo, ni več, eni so se preselili v domovino, drugi pa se izolirali ali asimilirali v večinsko okolje. Prva generacije aktivnih se poslavlja, otroci druge generacije so se več ali manj vključili v švedski način življenja in nimajo več tistega zanimanja za slovenske aktivnosti kot njihovi stari. Poleg tega so njihovi največji problemi studij, stanovanje, delo, brezposelnost, varstvo otrok, ostareli in bolni stari, z eno besedo skrb za preživetje. Ce upoštevamo vse te okoliščine, razmišlja pisec, lahko razumemo, da v naših društvih ne more biti tako kot je bilo nekoč. Zmanjševanje naše skupine in neizprosna asimilacija imata svoj zakon, pravi in zaključuje: »Morda bi v tej situaciji kazalo razmišljati o tem, da mora druga generacija, ki je vključena v švedske sredine, najti skupaj s svojimi švedskimi prijatelji nove oblike združevanja, ki bodo postale most prijateljstva med Slovenijo in Švedsko.«

Ze omenjeni Ciril Stopar pa se v svojem razmišljanju vprašuje, kaksna bo bodočnost slovenskih društev na Švedskem in si odgovarja: »Taksna kakršno si bomo sami ustvarili. Druga in tretja generacija bolj slabo govori in piše slovensko. Ce bomo razumeli njihove jezikovne težave, bodo nekateri morda vseeno pomagali. Glavno sta prijateljstvo in volja do dela.« Najbrž bi lahko potegnili marsikatero vzporednico s stanjem pri nas, kljub vsem bistvenim razlikam med izseljenstvom in zamejstvom.

Slovenski radio je utihnil

Na začetku 80. let so si slovenski izseljenci na Švedskem izborili tedensko enourno oddajo v slovenscini na švedskem radiu in tudi enkrat na teden enourno pouk v

materinscini na solah.

Po 17. letih je letos januarja slovenski glas po radiu, ki se je oglašal vsako soboto ob 17.40, utihnil. Zdaj, ko oddaj ni več, se sprašujejo zakaj se je to zgodilo. Krivdo si pripisujejo samo sebi, ces da so bili do teh oddaj prevec ravnodusni, ceprav so jih poslušali.

V casu, ko so se zavzemali za slovensko uro na švedskem radiu, so predstavniki izseljencev v razgovoru z ministrom za kulturno v Ljubljani predlagali, da bi švedske knjižnice naročile slovenske knjige. To se je uresnicilo, toda ze na drugem srečanju so morali z obzalo-vanjem ugotoviti, da so švedske knjižnice po pregledu stanja ugotovile, da ni bilo zanimanja za izposojevanje slovenskih knjig.

So seveda bile tudi izjeme, a tudi to dejstvo odraza proces postopne asimilacije.

Navezanost na rodno zemljo

Toda mimo teh neprijetnih ugotovitev, je slovenska zavest v mnogih izseljenjskih sredinah se vedno živa, se najbolj tam, kjer so slovenska društva bolj dejavna. Z zavestjo pa je živa tudi navezanost na rodno zemljo. Gospa Marijana Andersson, ki je na Švedsko prišla med prvimi, arhitekt po poklicu, ze desetletja integrirana poklicno v švedske sredine, v katerih si je pridobila ugleden položaj, a je obenem tudi članica slovenskih društev, je takole opredelila svojo navezanost na rodno domovino: »Slovenija je moja ljubezen in moja bolečina. Koliko lepih spominov me veže nanjo in koliko bolečih. Vojsnih let in pomanjkanja se seveda ne spominjam rada, tem raje mi uide misel na studentska leta, planinarstvo, naravo ter kasneje na potovanja v domovino. Vsako leto smo zahajali tja. Najprej družina z mozem, potem vsa družina, zadnja leta pa jaz večinoma sama.«

Podobno pravi tudi ugledna slovenska izseljenka Ida Engdahl, članica združenega odbora Slovenske zveze, profesorica tujih jezikov, predvsem angleščine. Na Švedsko je prišla z družino iz Izole, ko ji je bilo pet let.

»Glede kulturne identitete ne vem kam spadam. Tu sem zrasla in sem se solala. Pocutim se Švedinja, a korenine me iz leta v leto bolj vežejo na Slovenijo. Ob obisku pri-morskih krajev in slovenskih gora se težko vracam nazaj na Švedsko.«

Na vprašanje, kje bi bil njen idealen življenjski prostor, pa brez obotavljanja odgovori: »V Sloveniji! Ljubim gore in te mi vedno dajejo mnogo nove energije. V kakem skromnem prostoru, med alpskimi vrhovi, bi nasla svoj mir in zadovoljstvo.«

Jože Koren

Na slikah: zgoraj sestanek upravnega odbora Slovenske zveze;

levo Viktor Prestor, prvi predsednik stockholmskega slovenskega društva.

društvo »Planika«. Njegov predsednik je Rudolf Belec. V Eskilstuni je Kulturno društvo »Slovenija«. Predseduje mu Franc Preskar. V drugem največjem švedskem mestu Göteborgu deluje Slovensko kulturno društvo »France Prešeren«. Predsednik je Erika Jacobsson. V Halmstadu imajo Slovensko društvo »Ivan Cankar« s predsed-

stu s številno slovensko prisotnostjo, ob njem pa številno drugo najmočnejše društvo »Slovenija« v Olofströmu, da pa so kar lepo aktivna tudi druga društva.

Navedena so društva, ki skupaj izdajajo »Nas glas«. V Stockholmu deluje tudi Švedsko-slovensko društvo, za morebitna druga društva v dveh številkah revije ni navedb.)

BRAZILIJA

Volitve v državi revščine, sekt in divjega kapitalizma

Da Brazilija ni samo nogo-met in samba, vedo posebno dobro tisti, ki tam živijo. Iz nasih zlatih kletk mi veckrat ne upostevamo bede, tako da nas ne tare vest.

V tej ogromni državi s skoraj 170 milijoni prebivalcev bodo danes predsedniške volitve, ki v bistvu ne bodo spremenile niceesar, ker je trenutno stanje ne samo kritično, temveč kar obupno. Kdor bo izvoljen, si bo nakopal skrbi, ki so nepojmljive za naše politike.

Gospodarska kriza, ki je zajela Daljni vzhod, je prizadela tudi Latinsko Ameriko, izrazito dobaviteljico surovin, do katere imajo velike industrijske družbe kolonialen odnos, saj izkoriščajo tamkajšnje ceneno delovno silo. Brazilija seveda ni izjema v Južni Ameriki. Nasprotno! Zaradi velikosti in gospodarske važnosti je os okoli katere se tam vse vrtili.

Močan gospodarski zastoj povzroča zapiranje tovarn, odpustanje odvečne delovne sile ali v najboljšem primeru daljše kolektivne dopuste, ki največkrat obetajo bolj drastične ukrepe.

Tako je avtomobilska hiša Ford pred dnevi ustavila proizvodnjo za 12 dni, začeni z 28. septembrom, ker se je v depojih nabralo okoli 25 tisoč neprodanih avtomobilov, medtem ko tovarna navadno razpolaga z največ 10 tisoč čakajočimi vozili. Tudi druge hiše (VW, Fiat in GM) so znižale proizvodnjo v strahu pred nadaljnjimi dogodki. Primer Forda je bolj stopal pred oči, ker je bila prekinitev izvedena le teden dni pred volitvami. Ukrep bi znal vplivati na volilce v večji meri kot samo številčnost napredno prizadetih.

Sedanji predsednik Fernando Henrique Cardoso (67 let) računa na ponovno izvolitev in sedanja huda kriza igra celo njemu v korist. V zadnjem času ni bilo kakih drastičnih posegov v državne stroške ali novih davščin. Cardoso, ki očitno ne ve več, kako bi ukrepal, je pozval Brazilce k narodni »solidarnosti«. Zabeležen je bil strahovit beg kapitalov, kate-rega so nato delno omilili z finančnimi posegi, ki bodo nujno privedli do močnega razvrednotenja reala (valute, ki je pred stirimi leti zamenjala cruzeiro).

S pozivom k solidarnosti je Cardoso v javnem mnenju pridobil na ugledu in nanj se računa kot na krmarja, ki bi bolje zavaroval ladjo pred potopom.

Javnomnenjske raziskave so mu tri tedne pred volitvami dajale kar 47 odstotkov preferenc, točno dvakrat več kot glavnemu nasprotniku iz levičarske Delavske stranke. Kandidat levice Luiz Inacio Lula da Silva je tedaj razpolagal s 23 odstotki preferenc.

Boj pa nikakor ni ideoloski, saj tudi Cardoso izhaja iz vrst socialistov. Njegovi ukrepi zadnjih let so bili izrečeni pod silo gospodarskih razmer. Za kak korenit preobrat v Braziliji ni pogojev ze zaradi razsežnosti. Tudi vojska, čeprav nima več pretirano važne vloge, je v glavnem podpira inte-

rese visoke burzuazije.

Ni težko sklepati, da je Brazilija ena tistih držav, kjer vlada precejsnja praznina. Mesta so prenaseljena z milijoni, ki živijo v popolni bedi in imajo edine interese v iskanju sredstev za dnevno preživetje. Ogromne površine so po drugi strani last veleposestnikov, ki veckrat delijo milost in pravico po čisto fevdalnih načelih. Zasebne lastnine v nekaterih primerih dosegajo površine majhnih evropskih držav.

Statistike kažejo, da sta v Braziliji kar dve tretjini obdelane zemlje v rokah samo 3 odstotkov prebivalcev. Kar pet milijonov družin se preživlja izključno z priloznostnim dnevnim delom, ali v najboljsem primeru z zacasnim (dokler ne nastopijo veleposestniki ali vojska) kmetovanjem na pozganih površinah Amazonije.

Določene družbene novosti prihajajo v Braziliji prav iz podeželja, ki kaže dobre znake prebujanja.

Sama vlada Cardoso, ob delnem spoštovanju volilnih obljub iz leta 1994 in kasnejšega vladnega programa, je (proti mastnim odškodninam) razlastila veliko veleposestev in pridobljeno zemljo dodelila približno 200 tisoč družinam. Do konca leta (mandat Cardoso poteče 31. decembra) računajo, da bo zemljo na enak način dobilo še 100 tisoč družin.

Pritisk v zvezi z zemljo pa je od vedno tudi spontan in je v teku desetletij terjal že neshetno spopadov med kmeti in veleposestniki in seveda na tisoče mrtvih, posebno v letih vojaške diktature.

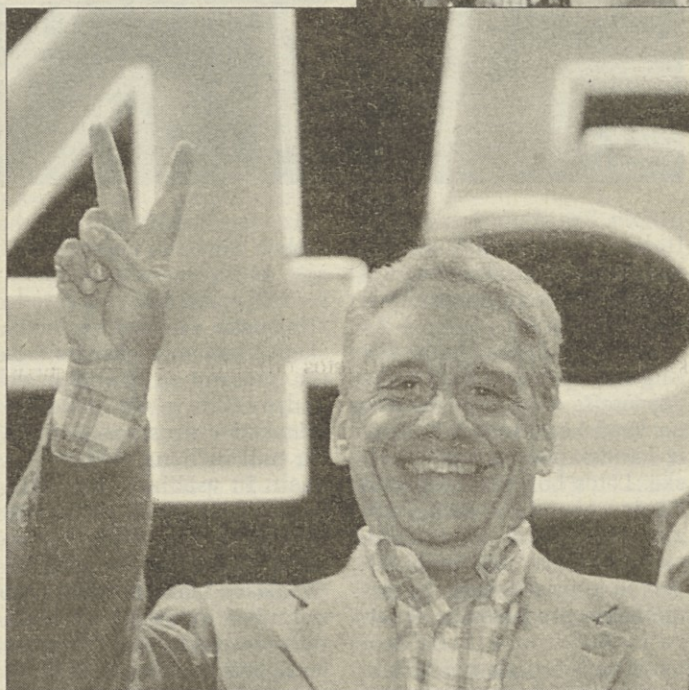
Se v današnjih casih belezi kronika nekaj stotin mrtvih vsako leto v zvezi z zasedanjem zemlje, ki je za veleposestnike nezakonito, za kmete pa sveta pravica. Iz vsega tega se je okoli leta 1985 izcimila organizacija z uradnim nazivom »Movimento dos Trabalhadores rurais sem terra« (Gibanje poljedelskih delavcev brez zemlje), vendar sedaj znano samo kot »Sem Terra« (ali MST). Organizacija šteje sedaj približno pol milijona članov.

Največja akcija gibanja ostaja »nezakonita« zasedba 9.700 hektarjev uporabne zemlje v južni zvezni državi Rio Grande do Sul. Opolnoči 29. oktobra 1985 (datum bo

nekoč verjetno sel med državne praznike) je več stotin družin vdrlo na posestvo Novo Sarandi in pri tem tvegalo skoraj vojaški spopad s policijo in najetimi plačanci. Kmetje so najprej zgradili kolibe iz blata in vejevja in začeli sejati sojo, pšenico in koruzo.

Bilo je več napadov predvsem od plačancev in v dveh letih so bili ubiti najmanj trije kmetje, več pa je bilo ranjenih. Veleposestniki so se posluževali tudi groženj in požigov. Kmetje niso imeli kaj izgubiti in so vztrajali. Na koncu je bilo ob posredovanju vlade zapečateno dejansko stanje.

Ta akcija ni ostala brez posledic. V skoraj 14 letih je gi-

banje »Sem Terra« izvedlo se veliko drugih »nezakonitih« prilastitev in zemljo je dobilo približno 200 tisoč družin. Nadaljnjih 50 tisoč takih družin caka ob robovih raznih posestev na znak za začetek novih akcij.

Retoričen naboj gibanja Sem Terra je izrazito revolucionaren, ker smo v Latinski Ameriki ga lahko imenujemo tudi »guevarističen«. Izvedeno revolucijo pa je bilo treba po znagi tudi obdržati na nogah, stvar, ki marsikje ni uspela prav zaradi nespoštovanja nekaterih osnovnih načel. Voditelji Sem Terra so zadevo utrdili s principom, da pridejo dolžnosti pred pravicami. Konkretno je to pomenilo, da je bilo treba trdo

sti (umetniki, sportniki, zvezdniki) izreka v Braziliji podporo gibanju Sem Terra, so pa tudi taki, ki vidijo v njem ne več samo kmečko gibanje, temveč osnutek politične stranke, ki caka na oblast. Do splošnega spora z veleposestniki se ni prislo, ker ti prejemajo odškodnine od vlade, ni pa izključeno, da se kaj takega ne bo zgodilo.

Ob vedno večji aktivnosti na kmečkem področju se samostojni posegi v Braziliji vrstijo tudi druge, veckrat tudi z izrazito negativnim rezultatom.

Ze pred mnogimi leti so odkrili zlato v zelo revnem in pustinskem severovzhodu. V ta del države se je zgrnilo več desetstisočev obupancev, ki so začeli kopati in iskati zlato. Delali so brez vsakih družbenih pravil in ob izrednem nasilju, saj se je vsaka napaka plačevala z ubojem. Iskalci zlata so v Braziliji znani pod imenom »garimpeiros«.

V tem delu države se je medtem zlata mrzliza ublazila zaradi obubožanja lezišč, zlato pa so nasli globoko v Amazoniji na območjih, ki so uradno dodeljene samostojnemu razvoju različnih plemen domorodcev.

Po zakonih bi moral vsak poseg na teh območjih iti preko privoljenja domacinov. V resnici pa ostajajo protesti domorodcev le na papirju, kajti garimpeirosi navalijo na morebitna lezišča zlata brez

vsakega privoljenja in najveckrat tudi nasilno. So sicer tudi izpostavljeni nevarnostim, navadno pa je osvajalec bolje oborožen kot domacin in predvsem brezobziren, da zanesljive nekaznivosti niti ne omenimo.

Marsikaj pa se krha tudi v verskih zadevah. Katoliška cerkev ima seveda levji delež, kot druge po Latinski Ameriki pa je bila njena visoka hierarhija vedno na strani oblastnih garnitur. Po drugi strani pa se je med čistimi teologi prav v Braziliji pred 30 leti razvila tako imenovana »teologija osvobajanja«, ki je močno disala po »guevarizmu«. Ta teologija je dosegla med nizjo duhovščino veliko podporo in papež jo je med svojimi potovanji že nekajkrat ozigosal.

V zadnjih letih je bila zabelezena stagnacija novih idej, zelo pa so se razvile razne verske skupine, ki se v glavnem naslanjajo na protestantizem. Dve sta razlagi za bohotenje teh verskih skupin ali sekt.

Nekateri opravičujejo bohotenje sekt s potrebo vernikov, da se oddaljijo od uradne Cerkve, ki nudi revezem le retoriko, drugi pa za njihovo rast dolžijo celo uradno Cerkev, ki s podtalnim delovanjem preko razpršenih verskih skupinic preperečuje, da bi ideolosko jasno opredeljena teologija osvobajanja pridobila prevelik razmah med verniki.

Protestantske verske skupnosti so po vsej Braziliji izredno aktivne in številčno v močnem vzponu. Po nevtralnih podatkih naj bi privrženci predstavljali približno 15 odstotkov kristjanov, kar je za tamkajšnje razmere zelo veliko. Na sekte naj bi nadalje odpadlo kakih 5 odstotkov tistih, ki v nekaj verjamejo.

Bruno Krizman

Na slikah:

zgoraj: množica na volilnem zborovanju in sedanji brazilski predsednik Cardoso, ki ima dobre možnosti za ponovno izvolitev;

levo: »Le vkup, vkup uboga gmajna...« kmečki upor v Braziliji: manifestacija MST v prid agrarne reforme.

KMETIJSTVO V BENEŠKI SLOVENIJI

Pristni domači pridelki na špetrskem oktobrskem sejmu

Pogovor z Bepom Specogno, predsednikom zadruga NAPO

Kmetijstvo v Beneški Sloveniji nima velikih možnosti, saj gre, kot je znano, večinoma za gorata področja, kjer so pogoji za kmetovanje izredno težavni. Tu seveda ne pride v poštev nikakršna možnost ekstenzivne izrabe tal, kar na hribovitih pobočjih ni možno.

Temu je treba dodati še človeški faktor, namreč, dejstvo, da so se ljudje iz goratih predelov množično izselili, zato pa so danes površine, ki so bile namenjene kmetijstvu, večinoma zarasle. Vendar to se ne pomeni, da se v Benečiji

znamenje, da ima ta panoga v Benečiji realno možnost razvoja. Med mlajšimi Benecani, ki so se lotili sadjarstva, je tudi Giuseppe (Bepo) Specogna (na sliki levo - foto D.U.), predsednik zadruga NAPO, ki ima polne roke dela s pobiranjem jabolk in pripravo omenjenega sejma v Spetru.

Bepo nam je povedal, da je sejem v Spetru za domače kmetovalce bistvenega pomena in izrazil je upanje, da ga bo možno organizirati vsako leto, tako kot doslej. V prodajnem centru sejma se te dni zbirajo jabolka v velikih količinah. "Jabolka s primerno ceno", zeli podčrtati Bepo, "kajti to so sama jabolka visoke kakovosti. Imamo tudi dobro domačo sorto, imenovano "Seuka", vendar ta sorta nima pravega tržisca in je proizvedemo le toliko, kolikor je po njej povprasevanja".

Bepo razlaga, da so tu posadili sorte, ki so za obstoječe klimatske pogoje najbolj primerne, vendar jih je hkrati možno plasirati na vsak trg, doma in v tujini. To so na primer Golden, Jonagold, Grennysmith in Yearly. Nekoliko manj je nasadov Florine, ki je sicer dobra sorta, odporna proti tipičnim boleznim jabolk.

Zanimivo je vedeti, da daje narava isti sorti v različnih krajih povsem drugačne značilnosti. Jonagold je na primer v Benečiji čudovito barvana, drugod pa ne. "V ravnini jih ravno tako pridelujejo, ampak ne more dobiti toliko barve, ker ni dovolj

temperaturnih skokov, tako kot pri nas. Mi imamo za rejo jabolk podobne pogoje kot Južna Tirolska", pravi Bepo, in napoveduje povečanje zadruga, ki bo v kratkem stela sedem članov proizvajalcev. Zadruga je za razvoj bistvena, kajti pomaga članom pri komercializaciji proizvodov, sciti pa tudi primerno ce-

no, saj imajo jabolka tolikšne kakovosti zahtevno tržisce.

Tako bo v Spetru ves oktober živahno in ni dvoma, da se bo kot vsakic tudi letos odzvalo veliko obiskovalcev, ne le iz okoliskih krajev, pač pa iz vse Furlanije in Trsta, kjer uživa špetrski oktobrski sejem se poseben sloves. (D.U.)

Izlet oljkarjev

Kmetijska zadruga organizira v sodelovanju s Kmečko zvezo ekskurzijo oljkarjev v Marche. Izlet, katerega podroben program bomo se objavili, bo v sredo 22. ter četrtek 23. oktobra. Cena izleta je 200.000 lir in krije prevoz z avtobusom, kosila, večerje, prenočevanje v zajtrkom in razne ogleda. Vpisovanje na sedežu Kmetijske zadruga ali Kmečke zveze.

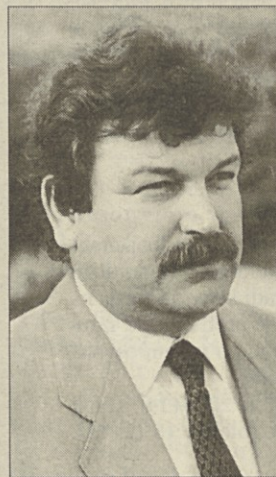
Kongresu evropskega kmetijstva na rob

V Cankarjevem domu v Ljubljani je minuli teden potekal pomemben mednarodni kongres z naslovom »Kongres evropskega kmetijstva«, ki se ga je udeležilo veliko število strokovnjakov iz več evropskih držav.

Tema srečanja je bila zelo aktualna, saj je bila na dnevnem redu številnih razprav kot osrednja točka nastajajoča Evropa, oziroma vloga kmetijstva v procesu tega nastajanja. Če je kmetijstvo ena osnovnih panog za vsako državo posebej, si je lahko predstavljati, kako zahteven je proces usklajevanja in združevanja interesov na evropski ravni. Vse večja integracija držav in evropskega trga pa ne more mimo primarnega sektorja, v zvezi s katerim je bilo v zadnjih letih zabeležiti tudi mnogo razhajanj, kajti položaj kmetijstva je v različnih državah zelo različen.

Vendar so bile razprave ljubljanskega kongresa usmerjene v iskanje možnega evropskega kmetijskega modela, kajti udeleženci so izhajali iz predpostavke, da je za močno združeno Evropo potrebno tudi močno kmetijstvo.

Na kongresu je med razpravo posegel tudi predsednik goriske Kmečke zveze Ivan Humar (na sliki - f. KROMA), ki je prikazal problematiko kmetijstva Slovencev v Italiji. Zaradi težkih naravnih danosti in objektivnih težav, ki so značilne za območja ob meji, se je Hu-

mar zavzel za prodornejšo kmetijsko politiko EU. Ta bi morala predvidevati tudi specifične intervencije za odpravljanje težav obmejnih posestev ter za pospeševanje sodelovanja in integracijskih procesov.

Humar je v ospredje svojega posega postavil potrebo po okrepitevi kmetijskih obratov, pospeševanju proizvodnje visoko kakovostne hrane in ovrednotenju nena- domestljive vloge kmetijstva za varstvo okolja in kulturne dediščine. Kmetijstvo lahko v tem smislu odigra tudi pozitivno vlogo pri reševanju problema brezposelnosti in posledičnega izseljevanja mladih iz teh območij.

Predsednik Kmečke zveze je v svojem izjavljanju tudi podčrtal, da bi učinkovito in razvojno zasnovana kmetijska politika prispevala tudi k utrjevanju položaja avtohtonih narodnih skupnosti ob-

mejnih držav EU in držav, ki v Unijo vstopajo. Bistvena pa pri tem pospešena politika gospodarske integracije obmejnih območij, kar poleg tega zbljuje narode in krepi sožitje ter rast demokratičnih odnosov v Evropi.

Ivan Humar je svoje misli podprl tudi s konkretnimi primeri številnih vinogradnikov goriskih Brd, ki imajo svoja posestva v Italiji in Sloveniji, ki ni se članica Evropske Unije. Italijanska država je te probleme sicer uredila s posebnim sporazumom iz leta 54, njegove pozitivne učinke pa je v dobri meri izničila zakonodaja EU, ki te specifične ni upoštevala. Predsednik Kmečke zveze je vsekakor izrazil zaupanje, da se bodo ta in podobna vprašanja lahko konstruktivno rešila, saj si obmejno prebivalstvo od medsebojnega tesnega sodelovanja obeta lahko le korist.

O problemu obmejnega kmetijstva in dvolastnikov je na kongresu spregovoril tudi predsednik trzaskega pokrajinskega združenja neposrednih obdelovalcev Nevo Radović. Omenil je zakone, ki jih je s tem v zvezi sprejela EU, govoril pa je tudi o videmskem sporazumu. Tudi Radović se je zavzel za ustrezno politiko za obmejno območje, poudaril pa je tudi potrebo po ukrepih na državni in deželni ravni, s katerimi naj bi se rešilo pe-reče vprašanje jusarjev, oziroma agrarnih skupnosti. (d.u.)

Varstvo rastlin v oktobru

V mesecu oktobru je glede varstva največ dela s skropitvenjem sadnega drevja, medtem ko varstvo v zelenjavnem vrtu ni več tako nujno, v vinogradu pa v tem času sploh ne skropimo.

Sadno drevje - Ko je listje skoraj v celoti ali popolnoma odpadlo, skropimo proti raznim boleznim sadnega drevja. Skropitvenje je prav med odpadanjem listov važno, ker tako prizadene mo glive, ki prezimijo predvsem na odpadnih listih. Poglejmo, kako skropimo posamezne vrste.

Peckarji - Jablano in hrusko skropimo proti raku, ki ga povzročajo razne bakterije. Slednje lahko preidejo v rastlino prav preko točke, kjer se listi odlomijo ali veje ali kjer veje obrezujemo. Skropimo tudi proti skropitvi, saj gliva, kot že rečeno, prezimi v odpadnih listih. Vsekakor moramo pred skro-

pljenjem sadeže pobirati. Proti zgoraj navedenima boleznima uporabljamo bakrene pripravke, npr. Rame Caffaro, v odmerku 100 gr. na 10 litrov vode, Cupravit, v odmerku 70-100 gr. na 10 litrov vode ali druge.

Kosčicarji - Na breskvah zatiramo glivične bolezni, kot so breskova kodravost, luknjicavost, monilija in druge. Zelo važno je, da s skropitvom dobro zaščitimo vse dele drevesa, posebno proti breskovi kodravosti, saj je ta bolezen precej razširjena in obstojna. Skropitvenje proti tej bolezni moramo pozneje opraviti tudi v teku zime kot tudi spomladi, tik pred odpiranjem brstov. V ta namen uporabljamo sredstva, ki smo jih svetovali za skropitvenje peckarjev. Bakreni pripravki lahko povzročajo ožige, če je les slabo dozorel. V tem primeru dajemo prednost fungicidom, ki spadajo v

skupino ditiokarbamatov, kot na primer sredstvom na podlagi thiramata, cigar komercialno ime je npr. TMTD-50, v odmerku 60-70 gr. na 10 litrov vode, ali drugim površinskim pripravkom (npr. Dithane).

Luknjicavost sliv, cesenj in višenj prav tako skropimo z omenjenimi bakrenimi ter ostalimi površinskimi pripravki. Skropitvenje kosčicarjev lahko opravimo tudi ko je listje že odpadlo.

Oreh - V oktobru skropimo proti orehovemu ozigu, črni pegavosti in drugim, redkejšimi boleznimi. Proti opisanim boleznim, ki prezimijo v odpadnih listih ali na vejah, skropimo z bakrenimi pripravki ali z ostalimi površinskimi sredstvi, npr. Dithane, Antracol in drugimi.

Oljčni nasad - V tem mesecu se lahko poseben na oljkah pojavi oljčna kozavost. To je glivic-

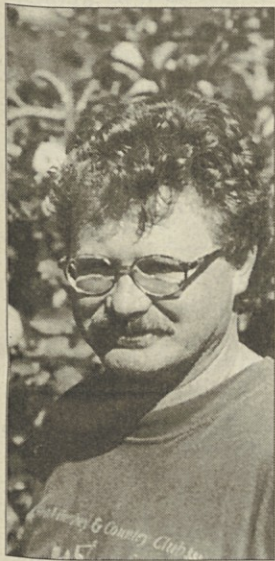
na bolezen, ki se lahko pojavi bodisi pomladi kot jeseni, ali tudi pozimi, če je podnebje poseben mlo in vlažno. Dobri pogoji za njeno razširjenost so vlažno vreme in temperatura med 10 in 20 stopinjami celzija. Bolezen se najraje pojavi na starejših ali slabo obdržanih drevesih. Bolezenski znaki se kažejo na zgornji strani listov, v obliki 10 milimetrov velikih okroglih sivkastih madežev, ki so obrobljeni s črno barvo. Madeži spominjajo na piki v obliki oči, ki jih ima pav na repu: od tod ime pavje oko. Ob napadu boleznih listi kmali porumenejo in odpadejo, ob hujšem napadu pa se lahko posušijo cele veje. Oljčno kozavost zatiramo z bakrenimi pripravki, npr. Rame Caffaro, v odmerku 100 gr. na 10 litrov vode. Proti kozavosti se lahko borimo tudi s pripravki, ki spadajo v

skupino ditiokarbamatov (Dithane, Antracol in drugi), vendar zgleda, da so slednji manj učinkoviti. Z istimi sredstvi branimo oljko pred morebitnimi drugimi glivičnimi boleznimi. Pripravek lahko pomešamo z insekticidom, ki ga uporabljamo za morebitni napad oljne muhe.

Zelenjavni vrt - Nizje temperature v tem mesecu zaustavijo boleznin škodljivce, zato po navadi v naših krajih skropitvenje ni potrebno. Zgoditi pa se lahko, da višje temperature povzročijo pozen napad listnih usi. V tem primeru skropimo s pripravkom s podlego naravnega piretrina (npr. Kenyatox verde). Slednji ima karentno dobo 4 dni za paradiznike, kumarice in grah, 7 dni pa za ostale zelenjadnice in za sadna drevesa. Lahko uporabljamo tudi sintetične piretrine (npr. Deltametrina-2,35, Decis Flow),

s karentno dobo 3 dni in z odmerkom 7-10 gr. na 10 litrov vode. Pri nekatereh zelenjadnicah se lahko v tem času, posebno ob deževnem vremenu, pojavijo glivične bolezni. Pri njihovem zatiranju moramo strogo upoštevati karentno dobo. Ob deževnem vremenu se lahko na zeleni pojavita listna pegavost in rja. V tem primeru moramo iz vrta odstraniti vse dele obolelih rastlin in jih sežgati. V skrajnem primeru zeleno skropimo z bakrenimi pripravki, v odmerku 50 gr. na 10 litrov vode. Na čebuli se lahko pojavijo peronospora, bela gniloba ali čebulna rja: v tem primeru je skropitvenje preventivno. Ker se bolezen siri iz tal je koristno kolobarjenje. Na kapusnicah se lahko pojavi kapusni belin, ki ga zatiramo, kot smo že opisali v prejšnjem mesecu.

dr. Magda Sturman

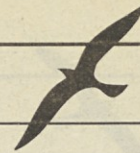
nehce več ne ukvarja s kmetijstvom. Nasprotno, najdejo se tudi mladi ljudje, ki se pogumno lotijo takih kmetijskih dejavnosti, ki se za te kraje izkazujejo kot najbolj primerne.

Kdor zeli izkoristiti jesenske lepe dneve za izlet v Benečijo, ima možnost nabave pristnih domačih pridelkov, ki jih je mogoče dobiti malo vsepovsod, največ pa v okviru Sejma za gorata kmetijstvo, ki ga skupaj organizirata Gorska skupnost Nadiskih dolin in zadruga NAPO, ki združuje nekatere proizvajalce sadja in zelenjave iz teh krajev.

Sejem je organiziran v občini Speter, blizu vhoda v obrtno cono pri kraju Ponte San Quirino. Trajal bo ves mesec oktober in bo odprt vsak dan od 9. do 19. ure, ob nedeljah pa bo v bližnjem sotoru tudi praznik kostanjev z glasbo in kulturnim programom.

Na tem sejmu je možno dobiti vse značilne sezonske pridelke Nadiskih dolin, od res lepih in velikih kostanjev, do sezonske zelenjave več vrst, domačega medu in seveda jabolk, ki jih prodajajo neposredno domači proizvajalci.

Jabolka so so eden tistih sadežev, ki se najbolj uspevajo v klimatskih pogojih Nadiskih dolin, kjer je veliko vlage in kjer utegne ob hudih zimah pritisniti tudi dokajšen mraz. V zadnjih letih je opaziti več novih sadnih nasadov, že večletni uspeh pa je tudi

NOVICE

Genertel danes v pokalu EHF

Trzaski Genertel bo danes opravil krstni nastop v evropskem zveznem pokalu EHF. V sportni palači, s pricetkom ob 18.15, se bo v tekmi šestnajstine finala pomeril s slovaško Bratislavo. Poznavalci napovedujejo, da naloga Trzacanov naj ne bi bila lahka.

Barcolana: 563 vpisov

Teden dni pred regato se je za Jesenski pokal v jadrnanju doslej prijavilo 563 posadk. Vpis je možen tudi danes. Na sedežu RAI pa so predstavili videokaseto o zgodovini Barcolane. Delo sta realizirala SVBG in dnevnik Il Piccolo v sodelovanju z Raiem.

1. SKL: Sezancem za las ni uspel podvig

SEZANA - V 6. krogu 1. slovenske kosarkarske lige sezanskemu Kraskemu zidarju za las ni uspel velik podvig. Sezanci so namreč doma izgubili proti neposornemu favoritu za državni naslov Unionu Olimpiji le s točko razlike 72:73, potem ko se je prvi polčas končal pri vodstvu Ljubljancanov z 39:30. Pri gostiteljih sta bila najboljša strelca Covic (20 točk) in Bacar (14), pri gostih pa Jurković (13) in McDonald (12). Budin je dosegel 7 točk. Ostali izidi: Slovan - Krka 80:86, Pivovarna Laško - Triglav 93:61, Savinjski Hopsi - Maribor Branik 80:52, Loka kava - Postojna 72:71.

Tretji poraz Modene

RIM - V vanprej igrani tekmi italijanske odbojarske A1 lige je evropski prvak Casa Modena v Rimu doživel se tretji zaporedni poraz, zaradi katerega ostaja na dnu lestvice brez točk. Modena je proti Piaggu izgubila s 3:1 (10:15, 15:4, 15:3, 15:7), po prvem osvojenem setu pa je poplnota popustila. Piaggio: Negrão 23 (10+13), V.Grbic 23 (9+14), Tofoli 1 (0+1), Bracci 22 (10+12), Bovolenta 15 (2+13), Sadkin 14 (7+7), Casa Modena: Tagliatti 4 (0+4), Vullo 4 (1+3), Lucchetta 9 (1+8), Kantor 18 (5+13), Giani 15 (3+12), Gato 29 (9+20). Cernicev Conad Ferrara bo danes gostil Macerato.

Doohan s prvega mesta

PHILLIP ISLAND- Svetovni prvak Avstralec Michael Doohan (honda) je dirko za veliko nagrado Avstralije v motociklizmu v kategoriji do 500 kubičnih centimetrov, odvijala se je davi, začel s prvega startnega mesta. Na treningu so mu sledili najhujši konkurent za skupno zmago Italijan Massimiliano Biaggi (Honda), American John Kocinski (Honda) in Novozelanec Simon Crafer (Yamaha). Doohan bi v primeru zmage ze ubranil naslov. Max Biaggi je med treningom padel in se močno udaril v prsni kos ter levo ramo, a bo vseeno nastopil. Avstralski navijaci so ga med treningom glasno izzivzali in mu orazobesali črne zastave s številko 6 (Biaggijev), s čimer so ga hoteli opozoriti na diskvalifikacijo na prejšnji dirki in polemike, ki je je Biaggi takrat sprožil. V četrtlitrskem razredu bodo najbolje startne položaje imeli Italijana Loris Caporossi in Valentino Rossi (oba Aprilia) ter Japonec Shinya Nakano (Yamaha), v najsibkejšem razredu (125 ccm) pa je bil na kvalifikacijskem treningu najhitrejši Italijan Marco Melandri (Honda).

Agassi in Rios v finalu

MUENCHEN - V moskem finalu teniskega Grand slama v Münchnu sta se v finale uvrstila American Andre Agassi in Čilenec Marcelo Rios. American je v polfinalu premagal po zelo izenačenem boju Slovaka Kučero s 7:6, 6:7, 2:6, 7:5, 6:0, Čilenec pa Avstralca Marka Philipoussisa s 7:6, 6:3, 6:4.

BOCEN / TIHI KONEC GLASNE KARIERE

Slovo Tombe

Trikratni olimpijski zmagovalec poslej filmski igralec in ambasador Unicefa - Kontroverzna osebnost: prepirljiv in družaben obenem

BOCEN - Trikratni olimpijski zmagovalec Alberto Tomba je končal svojo sportno pot. Enaintridesetletni italijanski smučarski zvezdnik je to novico javnosti sporočil v Bocnu. »O tej odločitvi sem dolgo premišljeval. Sedaj, ko zapuščam smučarski cirkus, se zahvaljujem vsem prijateljem, ki so mi pomagali do uspehov in zmag,« je njegovo izjavo za italijansko tiskovno agencijo Ansa podala njegova sestra Alesia.

Tomba, ki je zadnjo zmago v svetovnem pokalu in petdeseto v karieri zabeležil 15. marca letos v slalomu na finalu v švicarski Crans Montani, dodaja, da drugih izjav novinarjem ne bo dajal. Tomba je tako končal izredno in hkrati nenavadno kariero, v kateri je osvojil tri olimpijske naslove, vzporedno pa tudi ime eksplozivnega človeka, tako na belih strminah kot tudi drugod. Tihi konec glasne in hrupne kariere.

Tomba se je nenadoma pojavil na smučarski sceni leta 1987, ko je na svetovnem prvenstvu popolnoma nepričakovano osvojil bron. Njegov vstop na smučarsko prizorišče in bitko s smučarskimi koli opisujejo kot boj boksarja, ki prezira in omalovažuje nasprotnika. Zmagovito pot je nadaljeval leta 1988 z osvojitvijo olimpijskega trona, tako v slalomu kot veleslalomu. Leta 1992 je postal prvi alpski smučar, ki je ponovil zmago izpred starih let, in sicer v veleslalomu. Tomba je osvojil se srebrni olimpijski kolajni v slalomu leta 1990-1996. Kljub temu je bil izjemno popularen, njegova slava pa sega daleč v ZDA, kjer ponavadi upostevajo samo svoje šampione. V Italiji je zaslovel vsepovsod, navsezadnje je bil prvi smučar, ki je izhajal iz mestnega okolja in je demantiral trditve, da se lahko dober smučar rodi samo v hribih. »Tomba la Bomba« odhaja v znamenju zmage. Zadnjo tekmo je zmagal marca 1998, slalom na finalu svetovnega pokala. To je bila njegova 50. zmaga v svetovnem pokalu, druga najpomembnejša v njegovi karieri. Olimpijske igre v Naganu so bile zanj veliko razočaranje. Poškodba hrbta med padcem in prevračanjem v vele-

utaje. Družina naj bi utajila za 12 milijonov dolarjev prihodkov v letih 1990-1996. Kljub temu je bil izjemno popularen, njegova slava pa sega daleč v ZDA, kjer ponavadi upostevajo samo svoje šampione. V Italiji je zaslovel vsepovsod, navsezadnje je bil prvi smučar, ki je izhajal iz mestnega okolja in je demantiral trditve, da se lahko dober smučar rodi samo v hribih.

»Tomba la Bomba« odhaja v znamenju zmage. Zadnjo tekmo je zmagal marca 1998, slalom na finalu svetovnega pokala. To je bila njegova 50. zmaga v svetovnem pokalu, druga najpomembnejša v njegovi karieri. Olimpijske igre v Naganu so bile zanj veliko razočaranje. Poškodba hrbta med padcem in prevračanjem v vele-

slalomu je le se vzpodbudila govornice in spekulacije o koncu njegove kariere.

Poslej se bo Tomba posvetil dejavnosti ambasadorja Unicefa, mogoče pa ga bomo na belih strminah kdaj se videli v ekshibicijskih nastopih.

Tomba se hkrati pripravlja na filmski debut. Ze deset dni je kot protagonist zaposlen pri snemanju filma »Alex l'ariete«, v katerem igra agenta posebnih karabinjerskih enot. Ob tej priliki bo torej spet oblekel uniformo, ki je označevala dobršen del njegove mladosti. Brzkone ni potrebno posebej poudariti, da gre za akcijski film!

Tombovi navijaci lahko poslovlino videosporočilo italijanskega šampiona dobija na spletnem naslovu internet: www.alberto.tomba.it.

Uspehi Alberta Tombe

Rojen: 19. decembra 1966, San Lazzaro di Savenna pri Bologni

Višina: 1,82 m

Teža: 92 kg

Smuči: Rossignol

Cevlji: Lange

Največji uspehi:
- **olimpijske igre:** tri zlata odličja (slalom in veleslalom (VSL) 1988 v Calgaryju, VSL 1992 v Albertvillu), dvakrat srebrn (slalom 1992 in 1994 v Lillehammerju)

- **svetovna prvenstva:** dvakrat prvak (slalom in VSL 1996 v Sierr Nevadi), dvakrat tretji (VSL 1987 v Crans Montani in slalom 1997 v Sestrieru)

- **svetovni pokal:** skupni zmagovalec 1994/95, trikrat drugi skupno (1987/88, 1990/91, 1991/92), dvakrat tretji skupno (1988/89, 1993/94), 50 posamičnih zmag v svetovnem pokalu (35 slalom in 15 VSL), stirikrat zmagovalec slalomskega seštevka (1988, 1992, 1994, 1995) in stirikrat v VSL (1988, 1991, 1992, 1995).

KOŠARKA

Deželna ligaša v gosteh

Oba deželna kosarkarska prvoligaša bosta dre- v igrala v gosteh. Pall. Gorizia bo gostoval pri Kinderju. V Bologni ima objektivno malo možnosti za uspeh, zanimivo pa bo videti, ali bo mladi Pecile ponovil dobro igro s prve tekme. Po TV (Raidue ob 19. uri) bo tekma med Benettonom in veronskim Müllerjem. Nekaj več upanj gojijo pri Pall. Trieste na gostovanju pri ekipi Serapide Pozzuoli, vendar jim ne bo uspelo, če bodo igrali tako slabo, kot pretekli teden proti Ragusi. Presenetljive poraza v uvodnem kolu si ni mogoče razložiti samo z zamenjavo med Alibegovićem in Shorterjem, vsekakor pa je dobro, da je American imel se en teden časa, da se bolje vključi v igro tržskega moštva.

NOGOMET / DANES V A LIGI

Udinese gostuje pri vodilnemu

V Firencah se obeta zanimiv boj

FIRENCE - Derbi današnjega kola v italijanski A ligi bo gotovo v Firencah, kjer se bo domače moštvo, ki s polnim številom točk vodi na lestvici, spoprijelo z Udinesejem. Videmska ekipa je s 7 točkami na drugem mestu in je torej tudi v letosnji sezoni začela dokaj zanesljivo. Danes v Firencah si bosta stala nasproti tudi najboljša strelca prvenstva Batistuta in Amoroso, ki sta v teh treh kolih dosegla 5 zadetkov.

Ostali favoriti za končni naslov bodo igrali doma in na papirju proti lažjim nasprotnikom. Inter, ki bo igral se vedno brez poškodovanih Ronalda in R. Baggia, ne bi smel imeti posebnih težav s Perugia. To velja tudi za Juventus proti Piacenzi in za Lazio, ki je doslej krepko razocaral, proti Cagliariju.

Od ostalih srečanj velja omeniti tekmo v Salernu, kjer bo domače moštvo igralo proti Empoliju in bo skušalo osvojiti svojo prvo točko v tem prvenstvu.

DANASNJI SPORED (15.30): Bologna - Parma, Fiorentina - Udinese, Inter - Perugia, Juventus - Piacenza, Lazio - Cagliari, Salernitana - Empoli, Sampdoria - Roma (20.30), Venezia - Milan, Vicenza - Bari.

B liga: za Napoli le točka doma

NEPAELJ - V anticipirani tekmi 5. kola B lige je včeraj Napoli doma spet razocaral. Igral je namreč le 0:0 proti Atalanti.

OSTALI DANASNJI SPORED (15.30): Chievo - Brescia, Cosenza - F. Andria, Cremonese - Verona, Lecce - Torino, Lucchese - Cesena, Monza - Treviso, Pescara - Reggiana, Ravenna - Reggina, Ternana - Genoa.

NOGOMET / TRIESTINA

V pričakovanju okrepitev danes proti San Donaju

Novi trener Triestine Andrea Mandorlini je ze po svojem krstnem nastopu na klopi Triestine dal razumeti, da je moštvo potrebno okrepitev. Vodstvo društva, ki je tudi letos navijačem obljubljalo boj za sam vrh, si je po katastrofalnem prvenstvenem startu zavihalo rokave in se z vso vnemo podalo na jesensko borzo, kjer pa seveda blago ni prvotno. Izjemo v tem pogledu naj bi predstavljal napadalec Bologne Gallicchio, ki je se v tokrek v pokalu UEFA igral proti Sportingu iz Lizbone. Gallicchio na današnjim domači tekmi Triestine proti Sandonaju se ne bo debital, v Trst bo namreč prispel sele jutri, danes pa bo v dresu Bologne proti Parmii sedel na klopi za rezerve. Tako je baje zahteval trener Mazzzone, kar naj bi bil dokaz vec, da gre končno za solidno okrepitev. Triestine je najela tudi mlada igralca Ravenne Casalinija in Melluccija, do torka, ko se bo prestopni rok končal, pa naj bi poskrbela vsaj se za eno okrepitev. Ob tem je Mandorlini ze napovedal, da bo več igralcev ekipi zapustilo, ces da jih je sedaj prevec. Med tistimi, ki so ze odsli, je tudi bivši igralec Primorja Alen Carli, ki bo kariero nadaljeval v oddaljenem Tempio Pausania, to je pri mostvu, ki nastopa v isti skupini kot Triestina.

Danasnji nasprotnik San Donà je v dosedanjih starih kolih dvakrta zmagal, enkrat igral neodločeno, enkrat pa potegnil krajši konec.

Danasnji spored: Faezna - Viterbese, Fano - Mestre, Giorgione - Trento, Gubbio - Castel San Pietro, Maceratese - Barraca Lugo, Rimini - Teramo, Sassuolo - Pesaro, Tempio - Torres, Triestina - San Donà.

CENTER LANZA
Drž. cesta 202
Križišče pri Proseku
Tel. 040/2528005

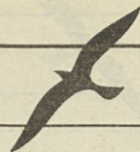
Papi Sport
BAZOVICA
Ul. S. Kosovel 19
(za cerkvijo)
Tel. 040/226913

SEZONSKA
PREDPRODAJA
KOLEKCIJ 1998-'99

Nekaj znamk:

NORTH FACE, COLMAR,
GOLDWIN, FISCHER, STÖCKLI,
TECNICA, NORDICA, LANGE,
ROSSIGNOL

Danes, 4. oktobra smo odprti v Centru Lanza

NAMIZNI TENIS / VČERAJ V ŽENSKI A1 LIGI

Po obetavnem začetku poraz Krasovih deklet

*Naša ekipa tesno izgubila proti Quattro Mori iz Cagliarija
Krstni nastop Nine Milič - Običajne tri točke Wangove*

Kras Generali - Quattro Mori Cagliari 4:5

V. Milic - Avesani 2:0 (21:15, 23:21)

N. Milic - Lisova 0:2 (15:21, 10:21)

Wang - Ding 2:1 (21:9, 18:21, 21:17)

V. Milic - Lisova 1:2 (21:15, 16:21, 17:21)

Wang - Avesani 2:0 (21:15, 21:13)

N. Milic - Ding 0:2 (6:21, 11:21)

Wang - Lisova 2:0 (21:12, 21:11)

V. Milic - Ding 1:2 (21:18, 17:21, 10:21)

N. Milic - Avesani 0:2 (10:21, 9:21)

Po presenetljivem zasku, ko je Kras Generali se lahko upal v tesno zmago, so prvenstvene točke odsle na Sardinijo, ekipi Quattro Mori.

»Ce bi igrala Katja, bi izgubile,« je dejala po tekmi najboljša nasprotnikova igralca, Kitanjka Ding Yan - glavni »krivec« za poraz krasovih prvoligasic. Sinočnje srečanje drugega kroga v Zgoniku je bilo zelo napeto in polno presenečenj. Glede na premoč na papirju med rivalkami, najboljše Krasovo igralko Vanjo Milic (st. 5) in tretjo nasprotnico Francesco Avesani (st. 18) je bilo pričakovati, da bo Vanja z nasprotnico z lahkoto odpravila, a ji je pot do prve točke precej otežkočila. Vanja je bila po tej zmagi se dvakrat postavljena pred trdno preizkušnjo. Ključnega pomena za izid je bila prav njena tekma z novo pridobitvijo Quattro Mori, Rusinjo Olgo Lisovo. Z njo se je morala meriti se v dodatnem setu. Istocasno pa se je tudi Wang v sosednjem ringu borila proti rojankinji Ding prav

tako v tretjem setu. Napeta situacija in atraktivnost izurjenih pingpongasic je spravila na noge številno občinstvo, ki je prislo vzpodbujat svoje ljubljene. Wang je v tem podvigu uspela, Vanji pa se je zmaga izmuznila iz rok. Wang je za tem osvojila še drugi dve točki s precejšnjo lahkoto, Lisova pa se je na lastni koži preprčala, da se zdalec ni dotala prvi dami med tukjani, krasovki Wang Xue Lan. Nina Milic (st. 41, vpisana kot rezerva v A-2 ligi) je zamenjala svojo sestro Katjo. Jasno je, da se ni pripravljena na velike preizkušnje v najvišji ligi. Vseeno je precej dobro igrala proti Rusinji, proti Avesanijevi pa se niti ni mogla kaj prida izkazati (pred tekmo je celo upala,

Debitantka v A1 ligi
Nina Milic

da jo lahko premaga). Ker je na njene rame padla prevelika odgovornost, da bi resila tekmo, kar pa bilo seveda nemogoče, pa tudi nihče ni kaj takega pričakoval od debitantke. Z Avesanijevo sta se namreč pomerili pri rezultatu

4:4, potem, ko je Vanja Milic po zelo dobri igri proti izredno razpoloženi tekmeči Ding Yan (st. 6) v tretjem setu opustila svoje glavno orožje, t.j. napad in podlegla ekspanzivnosti nasprotnice. Škoda, kajti Kras Generali je bil sinoči zelo blizu zmage.

Prvenstvo se bo nadaljevalo čez mesec dni. Kras Generali se bo takrat srečal z novincem Pink Cervino iz Valle d'Aosta. (J.J.)

A2 liga

V tej ligi je pripravila Krasova ženska ekipa lepo prsenečenje, premagala je nevarnega tekmeča iz San Marina, Juvenes s 5:3. Slavilo je tudi Krasovo mostvo v C-1 proti Fincantieriju s 5:1.

Ženska B liga

Kras Activa - Recoaro Agostini Bocen 1:4

ODBOJKA / DEŽELNI POKAL ZA ŽENSKO

Naši ekipe v polfinalu

Il Pozzo - Olympia Kmečka banka 0:3 (1:15, 11:15, 12:15)

OLYMPIA: Corsi 7+2, Bulfoni 2+0, S. Princi 3+3, V. Cernic 8+10, Mitri 2+3, Ditta 7+1, Manià n.v., L. Princi n.v., M. Corsi n.v., Brisco n.v.

Nase odbojkarice so z odlično skupinsko igro in z vrhano mero poztvovalnosti povsem nadigrale mostvo Il Pozzo in so se tako uvrstile v polfinale. Goricanke, ki so že na prvi tekmi premagale sinočnjega nasprotnika s 3:2, so tokrat igrale zelo zanesljivo. V prvem setu so pustile nasprotnice na eni sami točki. In tudi v nadaljevanju so delovale zbrano in povsem zaslužno zmagale.

Za zmago in dobro igro je treba pohvaliti prav vso ekipo, se posebno pohvalo pa si zasluži Vanja Cernic, ki je igrala skoraj brezhibno in je tako izvrstno opravila krstni nastop v vlogi kapetanke.

Caffè Morocco - Nuova Kreditna 2:3 (15:13, 6:15, 15:10, 9:15, 11:15)

NUOVA KREDITNA: Ciocchi, Coretti, Crissani, Fabrizi, Furlan, Gregori, Kalc, Mamillo, Perotot, Prestifilippo.

Po pravi maratonski tekmi, ki je trajala več kot dve uri, je ekipa Nuove Kreditne strla odpor četrtoligasic iz Ločnika in se tako uvrstila v naslednjo fazo deželnega pokala. Za uvrstitev je bilo nasi ekipi potrebnih sicer le 18 točk, zaradi gladke zmage iz prejšnjega kola. In prav zato se je trener Cač odločil za rotacijo svojih igralc. Na igrišče je tako stopila v vsakem setu različna postava, ne glede na rezultat.

Nasa dekleta, ki so nastopila okrnjena, sicer niso zaigrala najbolje. Preveč so podcenjevala svoje nasprotnice, ko pa je bilo jasno, da so že v naslednji fazi, so zaigrala se nekoliko lagodneje. (Inka)

KOŠARKA / TROFEJA NTKB

Tržičani v finalu ugnali jadranovce, borovci četrti, domovci peti

Alloys Italmonfalcone zaslužno prvi

Alloys Italmonfalcone je zaslužno zmagal na tridnevem košarkarskem turnirju za trofejo Nove Trzasko kreditne banke, ki se je sinoči končal v telovadnici doma Ervatti in ki ga je priredilo SZ Jadran. V malem finalu so se borovci trdozivo upirali Don Boscu, naposled pa so morali priznati premoč nasprotnika. Četrto mesto v taki konkurenci je vsekakor spodbudno pred skorajšnjim začetkom prvenstva. Peti so bili domovci, ki so v zelo izenačenem srečanju premagali San Daniele.

FINALE ZA 5. MESTO

Dom Kmečka banka - San Daniele 44:43 (26:26)

DOM: Concetti 4, Corisi 8, Braini 11, Podbersig 3, Cej 2, Kristancich 2, Campannello 6, Dallai, Gruarneri 2, Jarc 4, trener Grbac.

Po izenačenem boju so bili v končnih potezah prisebnejši domovci, ki so sicer s samo točko razlike, toda zaslužno premagali, San Daniele. Ta ekipa je v petek v tekni B skupine izgubila obe srečanja: z Borom Radensko s 44:50, z Italmonfalconejem pa z 49:70.

FINALE ZA 3. MESTO

Don Bosco - Bor Radenska 63:52 (35:24)

BOR: Filipčić 6, Susani 11, Percić 8, Pettiroso 4, Velinsky 6, Barini 4, Kralčić, Simončić, Tomsic 3, Rasman 10.

Don Bosco je bil stalno v vodstvu in je tudi zaslužno zmagal. Borovci pa so mu nudili močan odpor. V drugem polcasu so nasi košarkarji celo zmanjsali

zaostanek na sane tri točke, več pa niso zmogli.

FINALE ZA 1. MESTO

Alloys - Jadran Nuova Kreditna 61:55 (31:21)

JADRAN: Arena 18, CČerne 9, Slavec 4, Franco 4, Rabuer 13, Grbec 2, Hmeljak 5, Valente n.v., Gustin n.v., trener Vatovec.

Mostvo iz Tržica je zelo poletno začelo tekmo in povedlo kar s 14:2. To razliko so nasi košarkarji skozi vso tekmo »lovili« in se večkrat približali nasprotniku. Tržičani pa so vsakic uspeli znova povečati vodstvo in tako tudi zaslužno zmagati.

KONČNI VRSTNI RED

1. Alloys Italmonfalcone, 2. Jadran Nuova Kreditna, 3. Don Bosco, 4. Bor Radenska, 5. Dom Kmečka banka, 6. San Daniele. (Kaf)

Na sliki: posnetek s tekme Dom - Don Bosco.

domači šport

Danes

Nedelja, 4. oktobra 1998

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

15.30 na Proseku: Primorje - Monfalcone, 15.30 v Cedadu: Cividalese - Zarja/Gaja; 15.30 v Koprivnem: Capriva - Vesna

1. AMATERSKA LIGA

15.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Isonzo San Pier; 15.30 v Trstu, Ul. Sanzio: Edile Adriatica - Juventina

2. AMATERSKA LIGA

15.30 v Dolini: Breg - Medea; 15.30 v Starancanu: Staranzano - Mladost; 15.30 v Trebcah: Primorec - Villanova

3. AMATERSKA LIGA

10.30 v Bazovici: Zarja/Gaja B - Union; 15.30 v Baggnaria Arsi: Castions - Primorje B; 15.30 v Vremljanu: Vermeigliano - Kras; 15.30 na Opcinah, Ul. Conconello: Montebello Don Bosco - Breg B

NARASČAJNIKI

10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Aris San Polo; 10.30 na Proseku: Primorje - Muggia

NAJMLAJSI

12.00 v Trstu, Sv. Sergij: Roianese - Zarja/Gaja

ZACETNIKI

10.30 v Stadnrežu: Juventina - Sanrocchese

NAMIZNI TENIS

MOSKA C1 LIGA

10.00 v Trstu, Ul. Reiss: Fincantieri Ts - Kras

MOSKA C2 LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras - Sakura A

KOSARKA

KADETI

11.00 v Pordenonu, sportna palaca: Amici del Basket - Kontovel Nuova Edile; 18.00 v Vidmu, Ul. Marangoni: UBC Latte Carso - Bor Friulexport

SPORTNI RIBOLOV

TRNKARJENJE S COLNA

8.00 v Barkovljah, na sedezu TPK Sirena: deželne kvalifikacije

KOŠARKA / DANES ZAČETEK DRŽAVNEGA PRVENSTVA ZA KADETE

V zahtevno prvenstvo se tako borovci kot Kontovelci podajaja optimistično razpoloženi

Kontovel z izkušeno peterko, pri Boru vključili lanske deželne podprvaka med naraščajniki

Danes se bo pričelo prvo košarkarsko prvenstvo. V boj za točke se bodo spustili kadeti Bora Friulexport in Kontovela La Nuova Edile. Državno prvenstvo bo najbrž tudi letos prav tako zahtevno kot v prejšnji sezoni, tako da bo bodisi za borovce bodisi za Kontovelce naloga težka in naporna. Precej nasprotnikov je sicer znanih že iz prejšnjih let, kljub temu pa je težko napovedovati morebitne protagoniste oziroma favorite prvenstva. Glede nasih gre omeniti, da so pri Kontovelu ekipo zaupali Walterju Vatovcu, kateremu bo pomagal Giorgio Zerial. Vsi igralci imajo že izkušnje v državnem kadetskem prvenstvu, tako da lahko fizično in tehnično

no solidna ekipa cilja na uspešno sezono.

Tudi pri Boru si obetajo dobro uvrstitev, ceprav je postava mlajša in manj izkušena na deželnem nivoju. Potrjenemu trenerju Luciu Martiniju bo pomagal Tino Corsi, petim starejšim igralcem, ki so bili že lani kadeti, pa se je pridružila skupina perspektivnih fantov letnikov '83 in '84, ki so v pretekli sezoni osvojili naslov deželnega podprvaka v prvenstvu naraščajnikov.

vu naraščajnikov.

V prvem kolu bosta obe nasi ekipi zaposleni v gosteh. Kontovelci bodo ob 11. uri igrali v Pordenonu, Borovci pa ob 18. uri v Vidmu. 1. KOLO: UBC Lattecarso Videm - Bor Friulexport, Amici del Basket Pordenone - Kontovel La Nuova Edile, Pall. Gorizia - Pall. Trieste, Spillimbergo - Don Bosco, Chiarbola - Internuggia, Fiumicello - Italmonfalcone, Santa Maria - Portogruaro. (N.S.)

Kontovel

La Nuova Edile

KONTOVEL: Matej Budin, Denis Doglia, Matija Gregori, Andrej Hrovatin, Vasilij Kocjancic, Alen Semec, Igor Sibelja, Danjel Sustersic, Davide Umari, Tomas Zagar (vsi 1982), Tomaž Nabergoj in Jure Rogelja (oba 1983).

TRENER: Walter Vatovec, PO-MOŽNI TRENER: Giorgio Zerial.

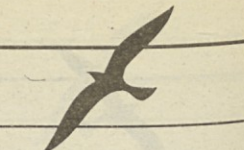
Bor Friulexport

BOR: Riccardo Gaburro, Davide Kermec, Emanuel Lovriha, Bostjan Romano, Niko Stokelj (vsi 1982), Daniel Rudzina, Alex Milosevic, Julij Premru, Ivan Sunjerga (vsi 1983), Iztok Floridan, Mitja Jevnikar, Diego Posar (vsi 1984).

TRENER: Lucio Martini, PO-MOŽNI TRENER: Tino Corsi.

Posnetek z enega od lanskil derbijev

PROMOCIJSKA LIGA / DANES V 3. KOLU

MLADINCI

Obvestila

Primorje doma proti Monfalconeju Zarja/Gaja in Vesna v gosteh

V 1. AL Sovodenjci igrajo doma proti Isonzu SP, Štadnrežci pa v Trstu

PROMOCIJSKA LIGA Capriva - Vesna

Krizani bodo gostovali v Koprivnem pri enajsterici, ki je letos precej obnovila svoje vrste, čeprav je lani dobro končala prvenstvo (4. mesto, 46 točk). Na trenerski klopi sedi letos Scarel, predsednik kluba pa je župnik Ugo Bastiani. Pred začetkom prvenstva so mnogi tožili, da je v ekipi morda preveč starejših nogometašev. Župnik pa je takoj odvrnil, da nogomet ne živi le od rezultatov, temveč je tudi instrument za vzgojo in prijateljstvo med starejšo in mlajšo generacijo. V prvi tekmi je Capriva izgubila doma z ekipo Muggie, zato racuna tokrat vsaj na točko, da bi ne spet razočarala svojih navijačev.

Z neodločenim izidom bi se verjetno zadovoljili tudi Krizani, ki so se brez zmage. Obakrat so namreč remizirali. Tudi tokrat, kot sicer v prejšnjih dveh kolid, bo imel trener Nonis težave s postavo. Danes pa mogoče se toliko več, saj je Iaconciov izključen, Pellaschier poskodoval, Sambaldi pa je v tem tednu imel prometno nesrečo. Vrnili pa se bo vsekakor Cok, ki je predsedel kazni izključitve, že od prve minute pa je po vsej verjetnosti na igrišču tudi novi nakup Marino Monte. To je 18-letni napadalec, ki prihaja iz vrst Opicine.

SODNIK: Leopoldo Schettino iz Pordenona.

Civdalese - Zarja/Gaja

Združena vzhodnokraska enajsterica bo verjetno v Ceda-du naletela na močan odpor domače enajsterice, ki je že v nedeljo v Krizu pokazala, da je lahko neugoden nasprotnik za vsako ekipo, čeprav je v ligi novinec. Civdalese je prvenstvo začel z domaćim porazom proti

kotirani Palmanovi, v nedeljo pa je proti Vesni iztržil točko. Glavna hiba ekipe iz Cedada je napad, saj doslej se ni dala gola.

Z organizirano in pazljivo igro pa »modro-rumeni« bi ne smeli imeti večjih težav in smo zato prepričani, da bo združena vzhodnokraska enajsterica nadaljevala s serijo pozitivnih nastopov. Po dveh neodločenih rezultatih navijaci upajo le na nekaj več od ene same točke - t.j. na letošnje prvo prvenstveno zmago. Trener Tul ne bi smel imeti večjih težav s postavo. Na razpolago bo sicer imel branilca Bostnerja, ki prejšnjo nedeljo ni igral zaradi izključitve, in Ispira, ki je prebolel poškodbo iz prvega prvenstvenega kola.

SODNIK: Andrea Grazioli iz Maiana.

Primorje - Monfalcone

Na Proseku gostuje eden izmed glavnih favoritov za končno zmago, ki pa je doslej precej razočaral. Ekipa iz Tržica, ki ji je lani za las ušlo napredovanje, je letos precej okrepila svoje vrste. Na trenersko klop je poklicala Gallino, dosedanjí rezultati niso najboljši. V prvem kolu se je proti tržaški Ponziani morala zadovoljiti z neodločenim izidom, v nedeljo pa je doma nepriznako izgubila z 0:1 proti novincu lige - Latte Carsu. Gostje prošeke enajsterice torej letos se niso dosegli gola.

V taboru Primorja seveda upajo, da bo Monfalcone tudi to nedeljo ostal brez zadetka. Sicer pa bi se »rdeče-rumeni« sprijaznili tudi z delitvijo točk, zavedajo se namreč, da Tržicani ciljajo na zmago. Le tako bi namreč čimprej osvojili vrh lestvice. Glede postave, menimo, da bo moral trener Bidussi

nekoliko okrepiti obrambo, zato je res škoda, da ne bo imel na razpolago Crocettija, ki se je v prejšnjem kolu poškodoval. Na sredini igrišča pa ne bo izključenega Petra Stoke. Po starih kolid izključitve bo spet na razpolago vratar Babich, ki bo verjetno sedel na rezervni klopi, saj je Spadaro doslej solidno opravil svojo nalogo.

SODNIK: Stefano Concu iz Cervinjana.

(Bruno Rupel)

1. AMATERSKA LIGA

Sovodnje - Isonzo San Pier

Po nerodnem spodrsrlaju v Trstu proti San Giovanniju bo danes Sovodnje igralo s prvim na lestvici Isonzom San Pier. Nasa ekipa bo igrala s popolno postavo, razne Polesella, ki je diskavificiran za dve koli, in Ladija Tomsica, ki je delovno zaposlen v ZDA.

Sovodenjci so med tednom

nastopili v Doberdobu na turnirju E. Petejan in tudi osvojili prvo mesto. To pa je spodbudno za današnji nastop, se posebno po nesrečnem nmedeljskem porazu v Trstu, ki si ga Sovodenjci nikakor niso zaslužili.

»Kot sem že večkrat dejal za vas dnevnik in sedaj ponavljam, zelo pomembno je, da igramo od prve minute zelo zbrano in brez popuščanj. V tem prvenstvu drago plačas vsako napako. To se nam je tudi zgodilo v nedeljo, ko smo si proti San Giovanniju zaslužili najmanj točko. zato takih napak ne smemo več ponoviti,« je dejal odgovorni za sovojenjsko ekipo Gianni Marson.

SODNIK: Daniele De Cecco iz Vidma.

Edile Adriatica - Juventina

Tudi tokrat bo Juventina igrala v zelo okrnjeni postavi, kar je, zal, že konstanta za standreško mostvo. Tudi tokrat bo manjkalo kar precej standardnih igralcev: Federici je zbolel, poskodovali pa so Calandra, Ballaben in Macuzzi. Vprašljiv je tudi nastop Gambina in Trampusa, ki se nista povsem okrevala. Res je, da bodo Standrežci igrali proti zadnjemu na lestvici in zato naj bi bil nasprotnik »lahek«. Po drugi strani pa bodo Tržicani dali vse od sebe, da osvojijo prve točke v letošnjem prvenstvu in tako zapustijo nevhalezno mesto na lestvici.

V Juventininem taboru pa so vseeno optimistično razpoloženi in pričakujejo, da bodo, po nedeljskem lepem domaćem uspehu, osvojili vsaj eno točko.

SODNIK: Gianfranco Lo Monaco iz Vidma.

Na sliki: Aljoša Ostrouska (Primorje)

Igrala le kriška Vesna

Vesna - Costalunga 1:1 (1:1)

VESNIN STRELEC: Biagini v 13. min.

VESNA: Gruden, Polh, Ravalico, Blasina, Biagini, Germani, Milo (Scherbi), Grando, Martincich (Sustersic), Urdih, Iaconcich.

Kriški nogometaši so uspešno opravili svoj krstni nastop v tem prvenstvu. Proti močni Costalungi so namreč, kljub okrnjeni postavi, iztržili dragoceno točko in bi lahko celo zmagali, če bi bili nekoliko prisebnejši v drugem polcasu. V tem delu so bili boljši od gostov, ustvarili so si veliko število priložnosti za gol, bili pa so neprisebni pri streljanju na nasprotnikova vrata.

Tekma se je odločila v prvem polcasu, ko sta ekipi dali vsak po en gol. Povedli so gostje v 10. minuti, toda Krizani so takoj reagirali in z Biaginijem tudi stanje izenacili. Srečanje je bilo nato izenačeno do konca polcasa, toda izid je ostal nespremenjen. V drugem polcasu so gostitelji imeli več od igre, toda svojo premoč niso izkoistili. V glavnem pa je neodločen izid pravično placilo za obe mostvi.

Pro Romans - Zarja/Gaja

Tekmo v Romansu med domćim mostvom in Zarjo/Gajo niso igrali zaradi izredno težkega igrišča, saj je bilo igrišče Pro Romana bolj podobno bazenu kot nogometnemu pravokotniku.

3. AMATERSKA LIGA / LETOS KAR ŠTIRI MOŠTVA NAŠIH DRUŠTEV

Na pot z različnimi pričakovanji

Letos bodo v 3. amaterski ligi, ki se pričena danes, igrale štiri nase ekipe (lani tri). Po 28 letih (zadnjič je igralo v sezoni 70/71) se je prijavilo z »B« ekipo tudi Primorje, ki bo igralo v F skupini, Breg »B«, Kras in Zarja/Gaja »B« pa kot lani v skupini G.

Omeniti moramo, da rezultati »B« ekip ne pridejo v postev za lestvico, kot tudi ne za nasprotnika, kljub temu, da so izidi, doseženi na igrišču, objavljeni v uradnem obvestilu nogometne zveze.

Doslej si je napredovanje praviloma zagotovilo sedem prvovrscenih ekip v posameznih skupinah, letos pa predstavljajo novost play-off, v katerem bodo sodelovale ekipe od drugega do petega mesta na končni lestvici posameznih skupin. Drugovrscena igra s petovrsceno, tretjevrscena pa s četrtovrsceno, morebitna odločilna tekma bo na nevtralnem igrišču. Zmagovalke teh dvobojev igrajo med sabo, tista, ki zmaga gre v finalni del tekmovanja play-offa.

BREG B

Edvin Bevk (predsednik): »Ekipa je v bistvu kot rezervno mostvo za člansko ekipo, ki igra v 2. AL. Lani se je dobro odrezala, nekateri nogometaši so imeli možnost, da so igrali tudi v višji ligi. Mislim, da bo tako tudi letos. Pomen rezultatov je relativen, saj osvojene točke ne pri-

dejo v postev za končno lestvico. Zato upam, da bo ekipa predvajala lepo igro in dala marsikatero zadoščenje navijačem. Ekipo so zapustili Bolcato, Dagri, Rocchetti, Marion in Martini. Novost pa predstavljajo Merkuza (Chiarbola), Pines Caveron (Montebello), Armani (Portuale) in Sila (San Vito).

Vrtar: Stefano Gregori (73). **Branilci:** Andrea Babudri (73), Mauro Braico (72), Francesco Fiorido (77), Mauro Luisa (71), Daniele Merkuza (77), Marko Ota (72), Mitja Rapotec (67). **Vezni igralci:** Corrado Armani (74), Massimo Camassa (71), Ivan Curzolo (74), Mauro Marussi (73), Ludovico Pines Caveron (72). **Napadalci:** Davide Assesti (78), Andrea Blau (70), Riccardo Delise (78), Diego Karis (74), Dorian Paoli (67), Riccardo Russo (73), Fabrizio Sila (73). **Trener:** Dino Tommasi (potrjen).

KRAS

Domenico Cratone (predsednik): »Sestavili smo dobro, kompetitivno, nekoliko bolj izkušeno, predvsem pa pomlajeno ekipo, zato upam, da se bomo dobro odrezali, čeprav se zavedam, da bo prvenstvo precej naporno. Letos predstavljajo novost play-offi, zato bo konkurenca še hujša. Prav gotovo so med favoriti vse štiri furlanske enajsterice in tržaški CUS. Po

odhodu Coccola, Marchesija, Modola, Paoluzzija, Brneta, Gombaca in Silvagnia smo si zagotovili vratarja Loiga, ki je igral hokej v vrstah Triestine, Rizzitellija in Bratovicha (Ponziana), Fratepietra in Floridana (Roianese), Dagrija (Costalunga) in Vascotta (S. Luigi).

Vrtarji: Andrea Loigo (75), Pietro Nardin (75), Walter Rebez (68), Diego Scignar (78). **Branilci:** Giuliano Angelini (68), Patrick Bastianelli (76), Alex Bratovich (80), Maurizio Bratovich (76), Corrado Fratepietro (70), Marco Rizzitelli (78), Alen Scignar (73). **Vezni igralci:** Stefano Brce (74), Diego Chies (74), Luca Dagri (76), Alessio Mauro (74), Stefano Norbedo (71), Stojan Suc (70), Luca Vascotto (76).

Napadalci: Bruno Coccoluto (63), Mauro Floridan (65), Andrea Mosca (76), Giulio Rebetz (71), Vasilij Vodopivec (75). **Trener:** Fabio Cellie (potrjen).

ZARJA GAJA B

Martin Gregori (spremljevalec): »Po lanskem povprečnem prvenstvu racunamo letos na visoko uvrstitev, ker smo precej ojačili ekipo. Veliko nogometašev nas je zapustilo, nekaj mladih pa bo igralo v mladinskih vrstah ali pa v članski ekipi. Dobili smo nekaj novih in sicer Pahorja (S. Marco), Devetaka in Argentina (Mladost), Gombaca (Kras), Umeka

(Primorje), Pitacca (Primorec). Na trenerski klopi bo letos sedel Castro, ki je lani vodil člansko ekipo Brega po odstopu Trona. Domače tekme bomo igrali na bazoviskem pravokotniku od nedeljah ob 10.30. Kar se tice favoritov mislim, da bo boj precej oster, vsekakor mislim, da bodo goriske enajsterice precej nevarne. Pred prvenstvom smo odigrali nekaj prijateljskih tekem, vendar boj za točke je drugačen in to se nam bo morda poznalo na začetku.«

Vrtarji: Robert Cocevari (69), Damijan Gregori (80), Tomaz Metlika (80), Marko Zagar (65). **Branilci:** Saša Carli (75), Danjel Crissani (72), Aleksander Devetak (73), Aleksander Leban (67), Marko Metlika (72), Ivan Pahor (73), Fabjan Peric (74), Marjan Rencelj (72). **Vezni igralci:** Massimiliano Argentin (74), Ravel Gombac (73), Danjel Gregori (76), Aleksander Kalc (67), Michele Kalc (74), Peter Milkovic (80), Paolo Pitacco (68), Alessandro Tome (63). **Napadalci:** Fabio Cocevari (77), Edvin Milkovic (68), Igor Tomasetic (71), Roberto Umek (74). **Trener:** Maurizio Castro (nov).

PRIMORJE B

Dario Kante (predsednik): »Skupina mlajših nogometašev, ki ni našla mesta v promocijski ligi, je želela igrati in zato smo ustregli njihovim željam. Društ-

vo je že na prvem srečanju z nogometaši poudarilo, da v prvi vrsti zahteva resnost na treningih in tekmah. S primernim sportnim pristopom tudi rezultatov ne bo manjkalo, kljub temu, da so posredne važnosti. S tem, da smo tem igralcem omogočili igranje, smo obogatili svojo dejavnost in jih obenem obrdžali v našem krogu. Upajmo, da bodo nekateri, ob koncu aktivnega igranja, prevzeli vodilna mesta v odboru društva. Kljub temu, da nima ekipa posebnih ambicij, sem prepričan, da so nam fantje hvaležni za izkazano zaupanje in bodo to dokazali na igrišču.«

Vrtarji: Aleksander Franza (74), Luca Murri (78), Fabio Valente (75). **Branilci:** Zarko Bukavec (79), Marco Ferfoggia (76), Daniel Gherbassi (75), Maximilian Gherbassi (71), Eric Luksa (77), Begon Ivan Palaskov (80), Martin Puntar (74), Tomaz Tenze (72). **Vezni igralci:** Massimo Bianco (77), Marco Husu (76), Marco Natalicchio (74), Marco Praselli (74), Erik Sardoc (74), Stefano Savi (74), Alessandro Stefancic (70), Martin Turk (78), Alessandro Umek (69), Cristian Zangari (76).

Napadalci: Mitja Emili (75), Andrea Franzot (78), Cristian Miliani (79), Adriano Ostrouska (76), Pier Filippo Slocovich (78), Amedeo Taucer (73). **Trener:** Luigi Franzot.

Bruno Rupel

MILJE - REKREACIJA telovadba za odrasle se bo začela v sredo, 14. oktobra ob 17.30 v mali telovadnici italijanske srednje sole Nazario Sauro. Informacije na tel. st. 040-271862 (Vesna).

SKD VIGRED prireja v okviru 3. kraskega Oktoberfesta, ki bo v Praprothu od 8. do 12. oktobra, 3. pohod Spoznajte znamenitosti naših vasi. Zbiralnice in vpisovanje od 10. do 11. ure.

ODBOJKARSKA SEKCIJA SD BREG obvešča, da se bodo začeli treningi za minivolley v torek, 13. oktobra ob 17.00 v občinski telovadnici v Dolini. Urnik treningov: ob torkih od 17.00 do 18.30; ob četrkih od 16.30 do 18.00. Za informacije tel: 228664 (od 17.30 do 18.30) Daniela.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR obvešča, da so treningi miniodbojke ob ponedeljkih in sredo od 18. do 19.30. Vpis je možen na treningu.

SZ SLOGA sporoča fantom letnikov 1986/87, ki bi radi igrali odbojko, da so se začeli redni treningi ob torkih, četrkih in petkih od 16.15 do 18. ure v telovadnici v Repnu. Odhod kombija izpred openske srednje sole ob 16. uri.

SPDT - Smučarski odsek obvešča člane in interese, da potekajo rekreacijski treningi vsako sredo ob 20.30 v telovadnici sole Codermaz v Trstu. Vse informacije na telefonski številki 040-55180 ob večernih urah.

SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA organizira ZACETNISKI TECAJ KOTALKANJA za otroke od 4. leta dalje. Teca je bo odvijal na kotalkaliscu na Repentabrski ulici (Pikelc) ob torkih in četrkih od 16.30 do 17.30. Prvi mesec tečaja je brezplačen. Prijavite se lahko direktno ob istih urah na kotalkaliscu skozi celo leto. Informacije dobite na tel. st. 0347-8733929.

PLAVALNI KLUB BOR sporoča, da se bo vadba za neplavalce, osnovno in nadaljevalno solo plavanje začela jutri, 5. oktobra ob 15. uri v bazenu na Alturi. Vpisovanje je možno tudi neposredno pred pričetkom vadbe.

SK DEVIN kolesarski odsek obvešča, da se sprejemajo vpisovanja za treninge vsak torek od 20.30 dalje na sezezu v Cerovljah. Informacije daje tajništvo ob večernih urah na tel. 2916004.

SD KONTOVEL priredi tečaj otroške telovadbe za letnik 1992 in mlajše ob torkih (od 16.30 do 17.30) in četrkih (od 17.30 do 18.30) v telovadnici na Kontovelu. Za informacije tel. st. 040-229470 od 12. do 14. in od 19. do 21. ure.

SHINKAI KARATE KLUB obvešča člane in interese, da so se pričeli treningi v telovadnici Silvestri v Ul. s. Nazario na Proseku. Informacije na tel. st. 040-327342 ali 0338-7281332.

SD MLADINA - BALETNI ODESEK sporoča, da po posvetu s starši določi treninge od 16.30 za prvo in od 17.30 za drugo skupino, dvakrat tedensko, v torkih in petkih, v osnovni soli A. Sirk v Krizu. Ob navedenih dneih se sprejema tudi vpisovanje.

SPDG IN JK KRASKI KRTI vabijo danes, 4. oktobra na 3. Prijateljsko srečanje na Krasu, pri jamarskem domu na Vrhu. Ob 9.30 voznja z gorskimi kolesi po kraskih strminah, ob 13. uri poligon za predsolske in solske otroke ter za večno mlade. Na sporedu tudi voden obisk jame Kraljice Krasa. Družabnost pri jamarskem do domu.

Sodobna glasba med Trstom in Koprom

Dvakratno glasbeno povezovanje med Trstom in Koprom: tudi tako bi lahko podnaslovili zanimiv in neobičajen glasbeni dogodek, ki bo zazivel jutri v trzaskem gledališču Miela. Trzaski in koprski glasbeni poustvarjalci slovenske in italijanske narodnosti bodo namreč izvajali skladbe sodobnih trzaskih in koprskih avtorjev, prav tako obeh narodnosti. Z vidika glasbene zvrsti pa se jutrišnji dogodek deli v popoldanski del, posvečen zborovski glasbi, in v večernega, na katerem bodo izvajali instrumentalno glasbo. Povedati je se treba, da bodo nekatere skladbe krstno izvedene, druge, predvsem slovenskih avtorjev, pa bodo prvic odigrane v Trstu.

Zborovski del koncerta se bo začel ob 18. uri. Prvi se bo občinstvu predstavil Otroški zbor Glasbene sole iz Isole, ki ga vodi Kristina Babič. Nato bosta nastopila se otroški zbor I Piccoli cantori della città di Trieste, ki ga vodi Maria Susovsky in zbor Montasio, ki ga vodi Valentina Longo. V popoldanskem delu pa bo-

do nastopile se mlade pianistke Ivona Kruljac, Helena Gradina, Maja Pešić in Uršula in Veronika Koren, gojenke Centra za glasbeno vzgojo iz Kopra. Večerni koncert se bo začel ob 20.30, na njem pa bodo kot solisti nastopili Marko Feri (kitara, na sliki), Annalisa

Clemente (violina), Silvia Di Marino (flavta), Irina Cavaion (violina) in Nusa Umer (klavir), Paolo Canarella (viola) in Massimo Favento (violoncelo), predstavil pa se bo tudi godalni sestav. Jutrišnjo prireditev si je zamislila in jo organizirala Silvia Di Marino.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Jesenska simfonična sezona

Danes, 4. oktobra ob 18. uri (red B), koncert orkestra Verdi. Dirigent Lothar Zagrošek.

V petek, 9. oktobra ob 20.30 (red A) in v nedeljo, 11. oktobra ob 18. uri (red B), koncert orkestra in zbora gledališča Verdi. Dirigent Julian Kovatchev.

V petek, 16. oktobra ob 20.30 (red A) in v nedeljo, 18. oktobra ob 18. uri (red B), koncert orkestra Verdi. Dirigent John Neschling.

V petek, 23. oktobra ob 20.30 (red A) in v nedeljo, 25. oktobra ob 18. uri, koncert orkestra Verdi. Dirigent Wolfgang Bozic.

Trg zedinjene Italije

Danes, 4. oktobra ob 16.30, bo imela koncert občinska godba iz Segusina (TV).

Katedrala sv. Justa - glasbeni september

Jutri, 5. oktobra, orgelski koncert, ki ga bo izvajal Beppino delle Vedove.

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Bivše konjušnice miramarskega gradu

Do 8. novembra je na ogled razstava Poti sveta - Berlin, Dunaj, Praga, Budimpešta, Trst. Zidovski intelektualci in evropska kultura od 1880 do 1930. Urnik: do 24. oktobra je razstava odprta vsak dan od 9. do 18.45, od 25. oktobra do 8. novembra pa vsak dan od 9. do 16.45.

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad ob 8. do 18. ure).

Postna palaca na Trgu Vittorio Veneto: odprt je poštni in telegrafski muzej. Ogled je možen vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9. do 13. ure (zaprto ob praznikih). Za vodene obiske lahko poklicete na tel. (040) 4195148 od 9. do 14. ure.

Lipanjepuntin artecontemporanea (Ul. Diaz 4): do 10. oktobra se nadaljuje razstava, katere protagonisti so, barvane, pakirane, digitalne in tridimenzionalne rože »Nothing But... Flowers«. Urnik razstave: od 11. do 13. in od 17. do 20. ure. Ob ponedeljkih zaprto. Web: www.copeco/lipuarte.

Muzej Sartorio: do 8. novembra je na ogled razstava Židovske družine v Trstu 1814 - 1914. Urnik: vsak dan (razen ob ponedeljkih) od 9. do 19. ure (v obdobju prireditve Muzeji zvečer je razstava odprta do poznega). Od 6. do 11. oktobra (za Barcolano) bo razstava odprta od 9. do 22. ure.

Muzej Itala Sveva (Trg Hortis 4): do 8. novembra je odprta razstava o odnosu Sveva do judovstva. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. ure.

Naravoslovni muzej (Trg Hortis 4): vse do 8. novembra bo na ogled razstava Kraški premogovniki židovskih družin. Razstava je odprta vsak dan, razen ob ponedeljkih, in sicer od 8.30 do 13.30, od 6. do 11. oktobra (za Barcolano) pa bo tudi popoldne od 16. do 22. ure.

Muzej Revoltella: v okviru projekta Salom Trst so razstavili umetniška dela trzaskih slikarjev židovskega rodu. Razstava bo odprta do 8. novembra, ob delavnikih od 10. do 13. in od 15. do 19, ob nedeljah in

Gledališče Miela

Jutri, 5. oktobra Glasba 20. stoletja med Trstom in Koprom; ob 18. uri zborovski koncert, ob 20.30 instrumentalna glasba.

V četrtek, 15. oktobra bo ob spremstvu orkestra Kocani nastopil Vinicio Capossella.

Sportna palaca

Jutri, 5. oktobra nastopa skupina 883.

OPČINE

Openska glasbena srečanja

Danes, 4. oktobra ob 18. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah nastopil »Jiho Ceske kvarteto« godalni kvartet iz Ceskih Budejovic. Na sporedu Antonin Dvorak in Jiri Kosina.

ŠTIVAN

Jutri, v ponedeljek, 5. oktobra se bo v stari štivanski cerkvi zaključil niz letošnjih koncertov Note Timave z nastopom slovenskega zamejskega violončelista Vasje Legise. Začetek ob 21. uri, vstop je prost.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuz

Danes, 4. oktobra ob 17. uri, bo v okviru koncertne

praznikov pa samo dopoldne, ob torkih je muzej zaprt. Od 6. do 11. oktobra (Barcolana) pa bo muzej odprt od 10. do 13. in od 15. do 22. ure.

Muzej Revoltella: do 12. oktobra bo na ogled razstava umetnika Davida Skerlja.

Muzej Revoltella: do 2. novembra bo na ogled razstava Your action world Davida Byrna. Ob torkih je muzej zaprt.

V Postnem in telegrafskem muzeju so do 8. novembra na ogled znamke, poštna pošiljke in medalje z motivi židovske tradicije. Urnik: od 9. do 13. ure, avgusta je muzej zaprt ob nedeljah in praznikih.

Avditorij, Ul. Roma 23 - Do 6. oktobra je odprta razstava z naslovom »Vertigine all'incrocio«. Urnik: od torka do sobote od 10. do 13. in od 16. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

Gostilna »Stalletta«, Ulica Giuliani, 36: do 10. oktobra, prva razstava »Srečanje umetnikov.«

BARKOVLJE

TPK Sirena, Miramarski drevored 32: ob priliki 30. regate Barcolane je na ogled razstava RIBISTVO SKOZI STOLETJA V TRZASKEM ZALIVU. Urnik: vsak dan od 16. do 20. ure. Razstava, ki jo je pripravil in uredil kap. Bruno Lisjak Volpi, bo odprta do 25. oktobra. Za morebitne informacije poklicite na tel. st. 040-422696.

GORICA

Galerija Kulturni dom v Gorici

Do 17. oktobra, bo odprta razstava goriskega fotografa Silvana Pittoli iz Steverjana. Urnik: ob delavnikih od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 18.00, ter v večernih urah med raznimi kulturnimi prireditvami.

ARS galerija - Katoliška knjigarna na Travniku: razstava trzaskе slikarke Annamariе Ducaton. Razstava bo ob urnikih knjigarne odprta do 31. oktobra.

PASSARIANO

Villa Manin

Do 8. novembra t.l. je na ogled razstava »Kraljevi

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Od 12. do 18. oktobra bo na sporedu predstava Moni Ovadie »Trst, zidje... in okoli«. Igra: Moni Ovadia in TheaterOrchestra. Predstava spada v sklopu prireditve Salom Trst.

Gledališče Cristallo - La Contrada

V petek, 9. oktobra ob 20.30, v soboto, 10. oktobra ob 20.30 in v nedeljo, 11. oktobra ob 16.30, Tullio Kezich »L'americano di San Giacomo«.

Do 4. oktobra je možen vpis za abonmaje za sezono 1998/99 pri: podjetjih, krozkih, raznih organizacijah, sindikatih, solah, pri UTAT in v gledališču Cristallo. Informacije na tel. st. 040/390613.

Dvorana Tripcovich

Gledališče Verdi prireja od 7. do 31. oktobra Mednarodni festival plesa. Od 7. do 10. bo gostovala skupina Les Ballets Trockadero de Monte Carlo.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuz

V ponedeljek, 12. oktobra ob 9.30 in 10.45, F. Lainsček »Bratje, Skratje, Tatje«. Lutkovna skupina Buba s Koroske.

V sredo, 21. oktobra ob 10.30, bo v veliki dvorani, v okviru Goriski vrtiljak za mladino, nastop Primorskega dramskega gledališča z delom Kralj v casopisu.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela

V ponedeljek, 5. oktobra ob 20. uri, »Hura za veljake, mlake kloake«, avtorja in režiserja Bojana Podgorska.

sezone 1998/99 nastop dekliskega zbora Carmina slovenica iz Maribora. Dirigentka Karmina Silec.

V petek, 16. oktobra ob 18.30, bo v komorni dvorani Srečanje in nastop gojencev glasbenih sol.

V četrtek, 22. oktobra ob 19.30, v komorni dvorani, »Metastasio in glasba v Benetkah v 18. stoletju«. Izvaja orkester Alpe Adria.

V četrtek, 29. oktobra ob 19.30, komorna dvorana, Srečanja z glasbo - Carobna pisčal. Tecajniki poletne delavnice v Kopru.

VENETO

TREVISO

PalaVerde Villorba

V soboto, 17. oktobra nastop Carlosa Santana.

SLOVENIJA

DOBROVO

Grad Dobrovo

V petek, 9. oktobra Hitove muzke, v četrtek 15. okto-

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

bra Moskovski simfonični orkester.

LJUBLJANA

SNG Opera in Balet Ljubljana

Abonmaji za sezono 1998/99

Za nove abonente od 5. 10 do 10. 10., za študente pa do konca oktobra.

V četrtek, 8. oktobra, ob 20.00, bo otvoritvena predstava sezone 1998/99. Bedrich Smetana, »Prodana nevesta«, dirigent František Preisler ml., režiser František Preisler.

Cankarjev dom - Gallusova dvorana

V torek, 6. oktobra, ob 16. in ob 18. uri, koncert za mladino, izvaja Orkester slovenske filharmonije.

V sredo, 7. oktobra ob 20. uri, New swing quartet. Slavnostni koncert ob 30-letnici.

V ponedeljek, 12. oktobra ob 19.30, Mednarodni mojstrski cikelus, Klaus Mertens, basovski bariton, Norbert Düchtel, orgle.

gusta Cernigoja je možen ob urah ogleda kobilarne.

SEŽANA

Kosovelova knjižnica - Do 30. oktobra, bo na ogled izbor najboljših ilustracij Marjance Jemec-Božić.

KROMBERK

Grad Kromberk: na ogled so lapidarij, galerija starejše umetnosti, kulturnozgodovinski oddelek in galerija primorskih likovnih umetnikov.

Do aprila 1999 je na ogled etnološka razstava »Spomini naše mladosti« ali »Življenje pod zvezdami«. Urnik: ob delavnikih 8-14, ob torkih 8-18, ob nedeljah in praznikih 14-18, ob sobotah zaprto.

SOLKAN

Vila Bartolomei: na ogled je stalna muzejska zbirka »Primorska 1918-1947«. Urnik: od pon. do pet. 8-16, ob sob. rted. in praznikih 13-17.

DOBROVO

Grad Dobrovo

V galeriji Zorana Mušica sta poleg stalne grafične zbirke tega umetnika na ogled še dve razstavi: »Graj-ska zbirka na Dobrovem - poskus rekonstrukcije« ter pregledna razstava slik, akvarelov, grafik in risb Milene Stepanič. Urnik: ob delavnikih od 11. do 19. ure, ob nedeljah od 13. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto.

LJUBLJANA

Moderne galerija: na ogled je stalna zbirka Moderne galerije.

Spodnji prostori Moderne galerije

Do 11. oktobra, razstava znane ameriske fotografije Annie Leibovitz.

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10. do 18. ure.

Cankarjev dom - Mala galerija: od 5. do 23. oktobra, razstavlja Bojan Sedmak pod naslovom Narava slika strupene akvarele.

VENETO

BENETKE

Palaca Grassi: do 16. maja 1999, bo na ogled razstava o kulturi Majev.

Schola di Sant'Apollonia: do 30. novembra, vsak dan od 10.00 do 19.00 bo razstava »Dali kipar, Dali slikar«.

V beneski galeriji Contini (San Marco 2765, Campo S. Stefano) so na ogled tuši Zorana Mušica. Razstava bo odprta do 16. oktobra, in sicer vsak dan od 10. do 13. in od 15.30 do 19.30.

LOMBARDIJA

MILAN

Knjižnica v Ulici senata 14 - Do 25. oktobra, razstava »Botteghe di editoria, libri, arte e cultura tra Montena-poleone e Borgospesso, Milano 1920 - 1940«. Razstava je odprta vsak dan izključno ob ponedeljkih in sicer od 10. do 18. ure.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Paviljon poslovnega centra HIT

Do 5. oktobra, razstava slik Avgusta Cernigoja. Razstava je na ogled vsak dan od 10. do 19. ure.

LIPICA

Kobilarna Lipica - ogled stalne razstave v Galeriji Av-

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugl) in 64 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Joe Banana - Pot v solo
20.30	TV dnevnik, nato
20.55	Sportna tribuna Alpe Jadran

RAI 1	
6.00	Aktualno: Euronews
6.40	Nan.: Cuori senza età
7.30	Otroski variete: La Banda dello Zecchino - Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Di Buono), vmes risanke
8.00	Variete: Plavo drevo - Mraz
8.30	Variete: La Banda dello Zecchino, vmes risanke in nan. Skrivnostni svet Alexa Macka
9.55	Masa
11.55	Papazev blagoslov iz Splita
12.20	Aktualna odd.: Linea verde - Zelena linija - V živo iz narave (vodi Sandro Vannucci)
13.30	Dnevnik
14.00	Nedeljski variete: Domenica in (vodi Giancarlo Magalli), vmes sportni oddaji (16.20) Cambio di campo, (17.20) Solo per i finali
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
19.30	Vremenska napoved
20.00	Dnevnik
20.35	Sport
20.45	Nan.: Una donna per amico (It., i. Elisabetta Gardini, Enzo Decaro, M. Musy, 3. epizoda)
22.40	Dnevnik
22.45	Dokumentarna odd.: Popoli, viaggi, scoperte - Ljudstva, potovanja, odkritja
23.35	Aktualno: Sottovoce - Potihoma - srečanje z Orietto Berti
0.10	Nocni dnevnik, zapisnik, vremenska napoved
0.30	Nogomet: Roma - Steaua (1984)
2.00	Nanizanka
3.00	Glasb. odd.: Il Jolly

RAI 2	
7.15	Cercando cercando
8.00	9.00, 10.00 Dnevnik
8.10	Film: Ho fatto splash (kom., It. '80)
10.05	Nedeljski Disney, vmes risanke in nan. Blossom, 11.25 Sui gradini di Harlem
11.50	Dnevnik
11.55	Nan.: Un caso per due
13.00	Dnevnik
13.30	TG2 Motori, vreme
13.45	Komicni filmi S. Laurela i O. Hardyja
14.30	Sport: Quelli che la domenica..., 15.25 Quelli che il calcio ...
17.30	Stadio sprint
18.10	Aktualno: Tg2 Dosje
18.55	Vremenska napoved
19.00	Sport: Domenica sprint
20.00	Risanke
20.30	Dnevnik Tg2
20.40	Film: I misteri del college - Klassenziel Mord (thriller, Nem. '97, i. J. Nitsch, B. Eyron)
22.25	Sportna nedelja
23.35	Dnevnik, vreme
23.50	Rubrika o Protestantizmu
0.20	Vremenska napoved
0.25	Sportivamente
1.45	Brezdelje utruja?

RAI 3	
6.55	Motociklizem: VN Avstralije, 500 ccm
8.10	Vabilo na koncerte Rai 3
8.55	IP seniores v kanuju
11.00	VN v motociklizmu
11.55	Nan.: In viaggio nel tempo - Medeni tedni
12.40	Aktualno: Top Secret, 13.30 TeleCamere
14.00	Deželni dnevnik, vreme, 14.15 dnevnik
14.25	Sport: SP v dresuri, 15.30 kolesarstvo
17.00	Film: Quella nostra estate (kom., ZDA '63, r. D. Daves, i. H. Fonda)
18.50	Vreme, dnevnik, deželne vesti, sportne vesti
20.00	Nan.: Superman
20.45	Film: 110 e lode - With Honors (kom., ZDA '94, i. Joe Pesci, B. Fraser)
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Dokumenti: Alfabeto italiano - Narod sportnikov
23.50	Elio e le Storie tese
0.30	Dnevnik
0.45	Fuori orario: L'età difficile (F. Truffaut)
2.00	Nan.: Miami Vice

RETE 4	
6.00	Nan.: Piccolo amore, 6.50 in 8.30 Zingara
8.20	Affare fatto
9.30	Aktualno: La domenica del villaggio
10.00	Masa
11.30	Dnevnik
12.30	Aktualna oddaja o okolju in ekologiji: Melaverde
13.30	Dnevnik Tg4
14.00	Film: Fratello Sole sorella Luna (biog., '71, r. F. Zeffirelli, i. G. Faulkner)
16.00	TV film: Totò ye ye (kom., It. '67, i. Totò)
18.00	Nan.: High Incident (i. David Keith), vmes (18.55) dnevnik
20.35	Variete: Bravo Bravissimo (vodi M. Bongiorno)
22.40	Film: Pret-a-porter (kom., ZDA '94, r. R. Altman, i. M. Mastroianni, S. Loren)
1.20	Pregled tiska
1.40	Nan.: Chicago Hospital (i. Adam Arkin, P. Berg)

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani
8.00	Jutranji dnevnik Tg5
9.00	Nan.: Hisa v preriji (i. Michael Landon, Melissa Gilbert)
9.55	Zanimivosti o TV filmu: Il tesoro di Damasco
10.00	Nan.: Papà Noè (i. Betsy Brantley, Hugh Kelly)
12.00	Nan.: Jaz in mama (i. Delia Scala, Gerry Scotti)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Buona domenica (vodijo Maurizio Costanzo, Claudio Lippi, Massimo Lopez, Paola Barale, Lauca Laurenti)
18.10	Nan.: Hisa Vianello - Igra (i. R. Vianello, S. Mondaini)
18.40	Variete: Buona domenica (2. del)
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	TV film: Il conte di Montecristo (Fr.-It. '98, r. J. Dayan, i. Gérard Depardieu, Ornella Muti, M. Aumont, 3. del)
23.00	Aktualni odd.: Target - Relazioni improprie, 23.30 Nonsolomoda (vodi Afeef Jnifen)
0.05	Nan.: Dream on
0.30	Nocni dnevnik
1.00	Film: In camera mia (kom., It. '91, i. G. Manfredi, N. Kinski)

ITALIA 1	
6.30	Otroski variete, vmes nan. in risanke ter variete Bim Bum Bam
9.35	Risanke: Extreme Dinosaurs, Batman, itd.
11.30	Variete: Mai dire gol
12.00	Sport: Grand Prix (vodi Andrea De Adamich), vmes (12.25) Odperti studio, 13.00 Vodice nogometnega prvenstva, 13.30 Zadnje novice z nogometnih igrišč
13.35	Glasba: Super
14.30	Film: Un ragazzo e una ragazza (kom., It. '83, i. J. Calà, Marina Suma)
16.30	Film: Love Story (dram., ZDA '70, i. E. Mac Graw, R. O'Neal, J. Marley)
18.30	Odperti studio
19.00	Nan.: S.P.Q.R. (i. Elenoire Casalegno, Nino Frassica)
20.00	Variete: Benny Hill Show
20.30	Variete: Mai dire gol
21.00	Risanke: Simpsonovi
22.30	Sportna oddaja: Pressing (vodi Raimondo Vianello)
0.20	Italia 1 sport, Sport studio
1.45	Film: Doppio misto (kom., It. '85, i. Gigi in Andrea, Moana Pozzi)
3.30	TV film: La leggenda della città perduta ('87)

TELE 4	
14.45	Svet je lep
17.00	Film: Venere e il professore
19.30	Svet je lep
20.30	Aktualno: Mozaik
22.00	Poletni Musichiamo
23.00	Ai confini della realtà
23.30	Fiorentina - Udinese
1.30	Film: Cactus

MONTECARLO	
14.25	19.30, 22.45, 0.30 dnevnik, 12.10, 18.15 Sport
10.00	Sport: Nedeljski sport
12.00	Papežev blagoslov
13.00	Aktualno: Cento città
14.00	Film: L'odissea del Neptune ... (pust., ZDA '73)
16.00	Državno tekmovanje v italijanskem jeziku
19.00	Sport: Goleada
22.30	Sport: Planet B
23.25	Film: Buffalo Bill (pust., ZDA '44, i. J. McCrea)

Slovenija 1	
7.55	Napovedniki
8.00	Ziv zav. Skrivno zivljenje igrac, 8.15 Cilkin koticek, 8.25 Cofko cof, 8.50 Srebrnoglavi konjic, 9.10 Telerime, 9.15 Zares divje zivali
9.50	Ozare
9.55	Masa
11.00	Vsi smo ena družina
11.30	Obzorja duha
12.00	Ljudje in zemlja
12.30	Pomagajmo si
13.00	Poročila, vreme, sport
13.10	Vremenska panorama
14.00	Fotomodel «Glamour»
15.00	Novice iz sveta razvedrila
17.00	Obzornik, vreme, sport
17.15	Alpe Jadran
17.45	Po domače
18.40	Dokumentarna oddaja
19.10	Risanka, 19.20 Loto
19.30	TV Dnevnik, vreme, sport
20.00	Zoom
21.35	Večerni gost
22.40	Poročila, vreme, sport
23.00	Nan.: Murhy Brown (ZDA, 5. epizoda), 23.15 Vendetta (4. ep.)
0.15	Dok oddaja (pon.)
0.45	Napovedniki

TV PRIMORKA	
8.00	16.00 Videostrani
16.00	Videospot dneva
16.05	Glasb. odd.: Videostik
17.05	Film: Kraljica Margot
18.35	Videostrani
20.00	Videospot dneva
20.10	Koncert v Hit sport centru v Sempetru: Gianni & Prijatelji
22.00	Film: Kraljica Margot

Slovenija 2	
7.25	Vremenska panorama
9.10	Pravi biznis
10.05	V vrtincu (pon.)
10.45	Film: Pickwickovci (ris.)
12.00	TV prodaja
12.30	Oddaja o slovenski vojski: pripravljeni
13.00	Euronews
16.55	Motociklizem: Vn Avstralije
17.55	Rokomet: Krim Electa Neutro Roberts - Politehnik (1/6 finala lige prvakinj, ženske)
19.30	Videoring: Nedeljske popevke s Sergejo
20.00	Nasa KS - Podnajemina (A. Marodić)
21.00	Dok. serija: Velika vojna in oblikovanje stoletja (VB, 1. del)
21.55	Sport v nedeljo
22.40	Film: Sprejemljivo tveganje (ZDA, r. R. Wallace, B. Dennehy)
0.10	Napovedniki

Koper	
14.30	Euronews
14.50	Risanke
15.10	Film: Megle nad morjem (It. '44, i. V. Lindfors)
16.40	Odmev
17.10	Nan.: Crime Story
18.00	Program v slov. jeziku: Gore in ljudje
19.00	TV dnevnik, sport
19.30	Risanke, 20.00 Vesolje je...
20.30	Istra in...
21.00	TV nad.: Izobčenec (i. M. Carta, S. Fantoni, i. del)
21.55	Vsedanes - TV dnevnik
22.10	Sportni dnevnik
22.25	Koncert: The Soloists of St. Petersburg
0.50	TV Dnevnik-Vsedanes

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Izkazali ste se za pravega borca, zato so vas začeli ljudje bolj ceniti. Imeli boste močan vpliv nad nekom, toda njegovega spostovanja nikar ne izkoristite v sebične namene.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vase skrbri so vecinoma namisljene. Najveckrat si jih naredite zaradi drugih ljudi; tudi tokrat bo temu tako. Do partnerja boste ljubosumni.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Bolj morate paziti na svoje zdravje. Zadnje case je vasa glava polna obremenjujocih misli. V vsem vidite sovraznike, zato ni cudno, da ste neprestano nervozni.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Bolj kot boste prepričani, da se vas drži smola, tezej boste splezali na zeleno vejo. Ne smilite se sami sebi. Delo, ki se vam obeta, vas bo navdajalo s ponosom.

LEV 23. 7. - 23. 8.: V prihodnjem tednu boste se naprej zelo aktivni. Tudi v prostem casu se poskusajte cim bolj pametno zaposlit, sicer se bo v vas kopčila napetost. Srečni boste v ljubezni.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Fizično ste v dobri kondiciji, čustvenega ravnotežja pa vam primanjkuje. Premislite o svoji iskrenosti do drugih ljudi, na katero ponavadi tako sveto prisagate.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: V vsaki družbi se boste odlično znasli. Prijateljem bo vasa prijaznost in uvidevnost ugajala, vam pa njihova naklonjenost. Spretni boste pri denarnih transakcijah.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Sreča je vstopila skozi vasa vrata. Pazite, da ne bo ostala neopazen gost. Bodite hvalezni, ker vam vse tako gladko teče in ne pozabite na višje vrednote.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Bolj malo boste govorili o sobi in svojih težavah, čeprav jih boste imeli neprestano pred očmi. Zaupajte dobremu prijatelju in počutili se boste veliko bolje.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ponudila se vam bo priložnost, da uresničite svoje zamisli. Zanesete se lahko na svoje prijatelje, ki vam bodo zvesto stali ob strani. Njihova pomoč bo dobrodošla.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Zadnje case ste čustveno bolj uravnoteženi. Toda v želji, da bi obdržali notranji mir, ljudem ne pustite, da bi se vam približali. Na delovnem mestu vas bodo pohvalili.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Dobre volje vam tokrat ne bo primanjkovalo. Nekoliko boste zarenicali le, kadar vam bo kdo hotel soliti pamet, saj ste zadnje case bolj samozavestni.

RADIO

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Masa iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Mladinski oder: Skrivnost zlate reke (dram. A. Hrovatin, r. M. Prepeh, 2. del); 10.30 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Soft music; 11.30 Nabožna glasba (I. Florjanc); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Koroški obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Monodrama: Ničesar ne obžalujem (V. Modernorfer, i. B. Bratuž, glasb. sprem. A. Vodopivec, r. J. Povše); 15.00 Z naših prirediteljev, nato Potpuri; 16.30 Sport in glasba; 18.00 Z naših prirediteljev; 18.40 Priljubljene melodije; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v Ital.; 9.30 Zmo v etru (pon., vsakih 14 dni); 10.30 Nedeljska mati-neja ali Jutranji val; 14.00 Radio gol.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 7.15 Otvoritve; 7.30 Kmetijska oddaja: Strženje ovc; 7.45 Glasb. utrinek; 8.00 OKC obveščajo; 8.30 Jutranjik, osmrtnice;

9.30 Pravljica; 10.00-11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?!; 14.30 Sport in glasba; 15.30 DIO; 17.30 Osmrtnice; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večer večnozelenih; 22.00 Zrcalo dneva, nato iz naše diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 7.30 Horoskop; 7.45 Dalle letture...; 9.30 V knjigarnah; 10.00 Kino-Gledališče; 10.30 Modri val; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Sport; 12.55 Pesem tedna; 13.40 Bella Bellissima; 14.00 Ferry sport; 18.00 Lestvica LP; 18.00 Italijanska pripoved; 19.25 Sigla single; 19.28 Vreme, dnevnik, Sport; 20.00 RMI.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 9.35 Kvizi blizi; 10.05 Prizma optimizma; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 DIO; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Reportaža; 17.35 Minute za klasiko; 18.05 Igra; 18.35 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva, Sport; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih;

22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Liferarni nočno; 0.00 Poročila.

Slovenija 2

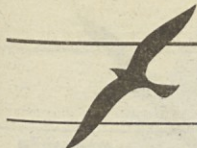
5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Gori, doli; 10.35 Gost; 13.00 Sportno popoldne; Gost izbira glasbo, zimzelene melodije, nogomet; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.45 Črna kronika; 19.30 Top albumov; 20.30 Študentski rock'n roll; 21.30 Na piedestal; 22.00 Zrcalo; 22.30 Drugi val.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 10.00 Maša; 12.00 Koncert; 13.05 Zbori; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO, vreme, Sport; 15.50 Glasb. miniature; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.00 Paisjon po Luku (Slov. filh.); 20.30 Sedmi dan; 20.45 Iz kornih opusov; 22.05 Prevodne strani; 22.30 Vokalno-instrum. glasba; 23.55 Glasba; Poročila.

Radio Koroška

6.08-7.00 Dobro jutro, Koroška!-Guten Morgen, Kärnten; 6.20 Duhovna misel (dr. Jože Marketz); 18.00-18.30 Za vesel konec tedna.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugl) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Pisana delavnica: vodi Breda Bertalanč
 20.30 TV DNEVNIK, nato Sportna tribuna

RAI 1

6.00 Euronews
 6.30 Jutranji dnevnik
 6.45 Jutranja oddaja Unomatina (vodi Paola Saluzzi), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
 9.40 Aktualno: 10 minut z...
 9.50 Film: Nata ieri (kom., ZDA '51, r. G. Cukor, i. B. Crawford, Judy Holiday, William Holden)
 11.30 Dnevnik
 11.35 Aktualna oddaja: La vecchia fattoria (vodita L. Sardella in J. Majello)
 12.25 Vreme in kratke vesti
 12.50 Variete: Centoventitrè (vodi Raffaella Carrà)
 13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
 14.05 Nan.: Komisar Rex - Zadnja postaja Dunaj (i. Tobias Moretti)
 15.50 Mladinski variete: Poletni Solletico, vmes risanke Heidi in nan. Zorro
 17.50 Danes v parlamentu
 18.00 Dnevnik
 18.10 Nan.: Zorro
 18.35 Variete: In bocca al lupo! (vodi Carlo Conti)
 19.30 Vremenska napoved
 20.00 Dnevnik, 20.35 Sport
 20.40 Variete: La Zingara
 20.50 Film: Love affair - Un grande amore (kom., ZDA '95, i. Warren Beatty, Kate Capshaw)
 22.45 Dnevnik
 22.50 Aktualna odd.: Porta aperta (vodi Bruno Vespa)
 0.15 Nočni dnevnik, zapisnik, horoskop, vreme
 0.45 Aktualni oddaji: Il grillo, Aforizmi, 1.20 Potihoma
 1.40 Film: L'argine (kom., It. '38, i. L. Ferida, G. Cervi)

RAI 2

7.00 Jutranji Go cart: Risanke
 9.20 Rubrika o zidovski kulturi: Sorgente di vitau
 9.50 Nad.: Quando si ama, 10.15 Santa Barbara
 11.00 Tg2 - Medicina 33
 11.10 Vreme in dnevnik
 11.30 Prestavitev aktualne odd. I fatti vostri, 12.00 I fatti vostri - Vase zadeve
 13.00 Dnevnik
 13.30 Risanke
 14.00 Nan.: Quel pasticcone di papà
 14.30 Film: Senza alibi (thriller, Fr. '97)
 16.00 Variete: La vita in diretta, vmes (16.30, 17.15) kratka porocila
 18.10 Vremenska napoved, kratka porocila, sport
 18.40 Rubrika o izletih in potovanjih Sereno variabile
 19.05 Nan.: Guardia del corpo - Telesna straza
 20.00 Loto ob 8-ih
 20.30 Vecerni dnevnik
 20.50 Nan.: Inspektor Derrick (i. Horst Tappert)
 23.05 Aktualna odd.: Pinocchio (vodi Gad Lerner)
 23.45 Dnevnik, v parlamentu, vreme, sport

RAI 3

6.00 6.30, 7.00, 7.30 dnevnik
 8.30 Film: Grandi speranze (dram., '46, i. J. Mills)
 10.30 Aktualno: Tempo, 11.00 Tema
 12.00 Dnevnik, 12.05 Sport
 12.15 Nan.: Viaggio nel tempo
 13.00 Aktualno: Infinito futuro, 13.30 Media/Mente
 14.00 Dezelne vesti, dnevnik
 14.50 Tgr - Leonardo
 15.00 Telecamere Zdravje
 15.30 Sport: nogomet B in C lige, 16.10 kotalkanje
 17.00 Dok.: Geo & Geo
 17.50 Vremenska napoved
 18.30 Nad.: Un posto al sole
 19.00 Dnevnik, dezelne vesti, dezelni sport, vreme
 20.00 Nan.: Superman
 20.45 Variete: Cirkus
 22.35 Dnevnik, dezelne vesti
 22.55 Aktualno: Turisti per caso - Naključni turisti - Mehika (vodi S. Blady)
 0.40 Dnevnik, pregled tiska
 1.20 Fuori orario: Pred 20 leti
 2.15 Nan.: Miami Vice, 3.00 Spazio 1999
 3.45 Film: Faccione (kom.)

RETE 4

6.00 Nad.: Piccolo amore, 6.50 Zingara
 8.30 Pregled tiska
 8.50 Nad.: Guadalupe, 9.45 Alen, 10.45 Febbre d'amore
 11.30 Dnevnik
 11.40 Aktualno: Forum
 13.30 Dnevnik
 14.00 Kviz: Kolo sreče
 15.00 Nad.: Sentieri - Steze
 16.00 Film: Il postino suona sempre due volte ('46)
 18.00 Kviz: OK, il prezzo è giusto
 18.55 Dnevnik in vreme
 19.30 Variete: Game Boat
 20.35 Aktualno: Film dosje
 20.40 TV film: Jonathan. il bambino che nessuno voleva (dram., ZDA '92)
 22.40 Film dosje - Pricevanja
 23.10 Film: 1492 - La conquista del paradiso (pust., '92, r. R. Scott, i. G. Depardieu)
 2.15 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme
 8.00 Jutranji dnevnik Tg5
 8.30 Aktualna odd. o dobrem pocutju: Vivere bene benessere
 10.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
 11.30 Kviz: Tira & Molla (vodi Giampiero Ingrassia)
 13.00 Dnevnik TG 5
 13.30 Aktualno: Sgarbi quotidiani
 13.45 Nad.: Beautiful
 14.15 Aktualna oddaja: Uomini e donne - Moski in zenske
 15.45 TV film: Danielle Steel. sladki spomini (dram., ZDA '96, i. Angie Dickinson, James Calvert)
 17.45 Aktualna oddaja: Verissimo (vodi Cristina Parodi)
 18.35 Variete: Superboll (vodi Fiorello)
 20.00 Dnevnik TG 5
 20.30 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iacchetti)
 21.00 Film: Congo (pust., ZDA '95, r. F. Marshall, i. Dylan Walsh, Laura Linney)
 23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
 1.00 Nočni dnevnik
 1.30 Striscia la notizia
 2.00 Nan.: New York Police Department

ITALIA 1

6.10 Nan.: Ultraman
 6.40 Otroški variete, vmes nanizanke in risanke
 9.20 Nan.: Alta marea
 10.15 Film: Il Corsaro Nero (pust., It. '76, i. Kabir Bedi, Carol André)
 12.20 Sport studio, 12.25 Odprti studio, 12.50 Fatti e misfatti
 12.55 Kviz: Caccia alla frase
 13.30 Risanke
 14.00 Risanke: Simpsonovi
 14.20 Aktualno: Colpo di fulmine, 15.00 Fuego!
 15.30 Nan.: Beverly Hills
 16.00 Variete za najmlajše, risanke
 17.30 Nan.: Robin Hood
 18.30 Odprti studio, vreme, 18.55 Sport studio
 19.00 Risanke
 19.30 Nan.: La Tata
 20.00 Variete: Sarabanda (vodi Enrico Papi)
 20.45 Film: Fantozzi alla riscossa (kom., It. '90, i. P. Villaggio, Plinio Fernando, Milena Vukotic)
 22.40 Sport: Controcampo (vodi Sandro Piccinini)
 0.40 Odprti studio, 0.50 Sport studio
 1.55 Film: Pustolovscine A. Lupina (FR. '57)

TELE 4

19.30 16.45, 23.00, 1.30 Dogodki in odmevi
 17.30 Sportna oddaja
 20.05 Konjske dirke
 20.30 Fiorentina - Udinese
 22.30 Ai confini...
 23.30 Sportna oddaja
 0.10 Made in Italy
 2.00 Film: Un week end...

MONTECARLO

12.35 19.25, 22.40, 1.10 Dnevnik
 10.00 Film: Matrimoni a sorpresa (kom., ZDA '52)
 13.10 Nan.: Quincy
 14.05 Film: La ragazza più bella del mondo (kom., '62.)
 16.25 Variete: Tappeto volante
 18.15 Variete: Zap Zap
 19.20 Nan.: SuperVicky
 20.45 Sport: Biscardijski proces
 23.15 Film: Corleone (dram., It. '78, i. C. Cardinale)

Slovenija 1

8.00 Vremenska panorama
 8.55 Napovedniki
 9.00 TV prodaja
 9.30 Tedenski izbor: risana nan. Palček David, 9.55 Sprehodi v naravo, 10.15 Dober večer, 11.10 dok. oddaja Pustolovščina Okavango (Fr., 10. del)
 12.00 Alpe-Donava-Jadran
 12.30 Utrip
 12.45 Zrcalo tedna
 13.00 Porocila, vreme, sport
 13.10 Napovedniki
 13.15 Tedenski izbor: Oddaja TV Maribor -Ljudje in zemlja
 13.50 Vecerni gost
 14.50 Zoom
 16.20 Dober dan, Koroska
 17.00 Obzornik, vreme, sport
 17.10 Po Sloveniji
 17.30 Otroški program: Radovedni Tacek: Svincnik
 17.50 Dok. nanizanka: Zares divje zivali (ZDA, 4. del)
 18.20 Recept za zdravo zivljenje
 19.05 Risanke
 19.10 Zrebanje 3 X 3 plus 6
 19.30 TV dnevnik, vreme, sport
 20.05 Nan.: Komisar Rex (Avstrija, 5. epizoda)
 21.00 Dobro je vedeti
 21.05 Dokumentarec meseca: Strast do letenja - Metod Pevec
 22.00 Odmevi
 22.25 Univerzitetni razgledi
 22.30 Kultura, vreme, sport
 22.50 Pisave
 23.20 Iz slovenskih ateljejev: Peter Cerne
 23.40 Film: Zlomljeni cvetovi (ZDA, 1919, i. L. Gish)
 1.15 Recept za zdravo zivljenje
 2.00 Napovedniki

TV PRIMORKA

8.00 16.00 Videostrani
 16.00 Videospot dneva
 16.05 Koncert v Hit sport centru v Sempetru: Gianni s prijatelji
 17.20 Film: Kraljica Margot
 18.50 Risanke: Skratek in princeska (1. del)
 19.30 Videostrani
 20.00 Dnevnik, vreme
 20.25 Iz tiska
 20.40 Sportni ponedeljek
 21.40 Nogomet: Primorje - Rudar Velenje
 23.20 Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2

8.45 2.40 Teletekst
 9.00 Vremenska panorama
 10.00 Matineja.
 Nanizanka: Trdno v sedlu (Nova Zelandija, 13. epizoda), 10.25 nan.: Pacific Drive (Avstral., 69. epizoda)
 10.50 Tedenski izbor: Nanizanka: Pasje zivljenje (zadnja ep.), 11.15 Cu-dezni otrok (15. epizoda), 11.40 Sport v nedeljo, 12.25 Dokumentarna serija: Vinska popotovanja (VB, 12. del)
 12.50 Film: Letijo ob zori (ZDA)
 14.30 Euronews
 15.25 TV prodaja
 15.55 Film: Skorpion (Spanija)
 17.30 Oddaja o slovenski vojski: Pripravljeni
 18.05 Nad.: Okus po zločinu (VB, 7. epizoda)
 18.55 Oglesi
 19.00 TV igrice: Lingo
 19.30 Videoring
 Nikolajevske videoakrobacije
 20.00 Studio City
 21.00 10000 obratov
 21.55 Pomp
 23.00 Brane Roncel izza odra
 0.25 Nočni pridih. Nan.: Vprašanje zakonitosti (VB, i. I. Staunton, P. Barlow, J. Clyde, 1. ep.)
 0.55 Nan.: Lazar (ZDA, i. R. Urich, N. Nogulich, 1.)
 1.40 Studio City
 2.35 Napovedniki

Koper

15.00 Euronews, 15.30 Risanke
 16.00 KOncert: The Solists of St. Peterburg
 17.00 Vesolje je ...
 17.30 Istra in...
 18.00 Program v slovenskem jeziku: Sportna mreza
 18.45 Primorska kronika
 19.00 Tv Dnevnik, vreme, sport
 19.30 Risanke: Mal Nell
 20.00 Slovenski magazin
 20.30 Kulturni magazin: 2000 besed
 21.00 Na naslovni strani
 22.00 Vsedanes - TV dnevnik
 22.15 Euronews
 22.30 Program v slov. jeziku: Sportel
 23.30 Primorska kronika
 23.45 Sportna mreza

R A D I O**Radio Trst A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Sprehodi po tržaskih predmestjih; 8.50 Soft music; 9.15 Pdrta knjiga: Pot v Trento (bere Aleš Valič, r. M. Sosič); 9.30 Glasba; 10.00 Pregled tiska nato koncert s slavnimi izvajalci; 11.00 Aktualnosti na pladnju (prir. V. Valenčič); 12.40 MPZ M. Filaj; 13.20 Slov. lahka glasba; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Na otroškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Vsi ljudje vse vedo (v studiu I. Peterlin); 17.00 Kulturna kronika, nato Mi in glasba; 18.00 Znanstveno raziskovanje. Poslednji veliki punt: Tolmin 1713; 18.15 Made in Slo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

8.30, 12.30, 18.30 Porocila v ital.; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila v slov.; 10.30 Matineja; 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi - Un palco all' opera.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.15 Primorska poje; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.15 Aktualno; 8.50 Kulturni koledar; 9.45 Na rešet; 10.45 Pesem tedna; 11.00 Pregled sport-

nih dogodkov; 13.00 Daj, pove, vmes avtomobilska odd.; 15.00 Ob robu igrišča; 15.30 DIO; 16.10 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla bla radio; 19.00 Jingle; 19.30 Primorska poje; 21.00 Modri abonma; 22.00 Zrcalo dneva; do 0.00 Iz diskoteke

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.15 3X3; 9.15 Govorimo o; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Sigla single; 11.00 Lantinskobameriški Ola; 11.15 Dialogi; 11.45 Mi in vi; 12.55 pesem tedna; 13.07 Čestitke; 13.00 L'una blu; 13.55 Moj dom tvoj dom; 14.10 Živeti danes; 14.45 Vse o šoli; 18.00 Magic bus; 18.45 Na sceno; 19.25 Sigla single; RMI.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.45 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 9.45 Ringaraja; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 15.00 Radio danes; 15.30 DIO; 17.05 Ob 17-ih; 18.20 Plezanje v Andih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Odrske luči; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturmo; 0.00 Porocila.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.10 Poslovne zanimivosti; 8.40 Koledar prireditelj; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Strokovnjak svetuje; 13.45 Gost izbira glasbo, kulturne drobtinice; 14.45 Na visokih petah; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 17.00 Hip hop galerija; 18.00 Vroči stol; 18.45 Črna kronika; 19.30 Popularnih 40; 21.00 Telstar; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, sport; 22.30 V soju zarometov; 23.15 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Repriza; 13.30 Zbori; 14.05 Izobraževalni pr.; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 DIO, sport, vreme; 16.15 Nove glasbene generacije; 17.15 Enciklopedija Slovenije; 17.30 Slov. glasb. ustvarjalnost; 18.45 Kulturni globus; 19.30 Operni koncert; 20.00 Dvignjena zavesa; 20.30 Koncertna sezona EBU; 22.30 Komorni koncert; 23.55 Glasba in napoved.

Radio Koroska

18.10-19.00 Kratek stik,

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik s o.z. - Trst
 Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.o.z. — Družba za založniške pobude
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7796699, fax 040 773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
 Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
 Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
 Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
 e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
 Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 20%

Cena: 1.500 LIT - 80 SIT
 Naročnina za Italijo 480.000 LIT
 Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

Letna naročnina za Slovenijo 20.000 SIT plačljiva preko
 DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-32147
 ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
 Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je še vedno območje nizkega zračnega pritiska. Ob šibkih vetrovih se zadržuje nad našimi kraji hladen in precej vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.07 in
zatone ob 18.40.
Dolžina dneva 11.33.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 18.14 in
zatone ob 5.00.

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.11 najnižje -49 cm, ob 9.32 najvišje 53 cm,
ob 15.44 najnižje -45 cm, ob 21.42 najvišje 42 cm.
Jutri: ob 3.44 najnižje -50 cm, ob 10.00 najvišje 57 cm,
ob 16.17 najnižje -52 cm, ob 22.19 najvišje 44 cm.

MORJE

Morje skoraj mirno, temperatura morja 20,5 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH

	°C	°C
500 m.....	15	2000 m.....3
1000 m.....	10	2500 m.....0
1500 m.....	5	2864 m.....-2

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

Zmerno do pretežno oblačno bo, le občasno bo delno jasno. Predvsem v zahodnih in južnih krajih se bodo pojavljale padavine. SOSEDNJE POKRAJINE: V glavnem bo oblačno, le ponekod delno jasno. Ob severnem Jadranu bodo krajevne padavine, deloma plohe.

JUTRI

V ponedeljek bo v severovzhodni Sloveniji delno jasno, drugod pa zmerno do pretežno oblačno. Predvsem v zahodnih krajih se bodo pojavljale padavine. Pihal bo jugozahodnik, ob morju jugo. V torek bo oblačno s padavinami.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Znanstveniki v nosu človeka odkrili čutilo za ljubezen

BERLIN - Znanstveniki v Berlinu so v nosu človeka odkrili čutilo za vonj ljubezni, ki po besedah predstavnice berlinske klinike Charite, Silvie Schattenfrohe, "deluje povsem podzavestno". Ljudje zaznajo spolne vonjave ne glede na to, ali ti močno dišijo ali smrdijo. Od dva do osem milimetrov dolg in do dva milimetra debel organ leži med nosom in nosnico. Doslej so znanstveniki tak organ odkrili le pri sesalcih, medtem ko pri ljudeh po besedah Schattenfroheve tega do sedaj niso upoštevali. Lubadarje pri zatiranju škodljivcev privabijo npr. z njegovim lastnim spolnim vonjem. Pri človeku je to vseeno malo drugače, saj obstajajo različne vonjave, ki pri vsakem posamezniku učinkujejo drugače. (STA)

Ozonska luknja največja doslej

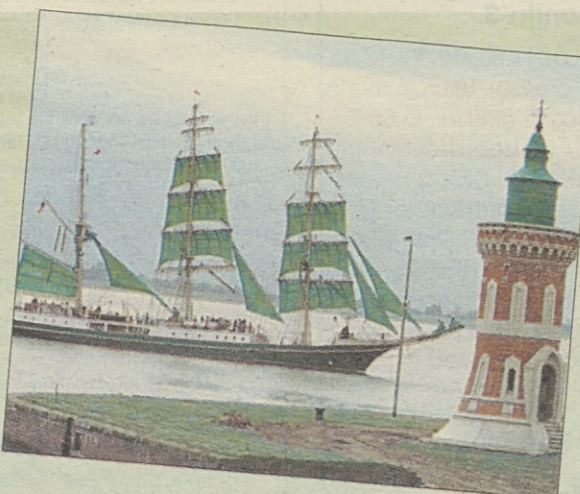
ZENEVA - Ozonska luknja je v mesecu decembru dosegla rekordno velikost in se poslej prvič razteza tudi nad večjim delom Tihega oceana in Atlantika. Dokazano je, da ozonska luknja povzroča negativne učinke na življenje v vodi. Zaradi tanjšje plasti ozona vedno več nevarnih ultravijoličnih zarkov doseže Zemljo. Alge ter druge vodne rastline zaradi močnega ultravijoličnega zarcenja rastejo počasneje. Ker te rastline predstavljajo hrano za ribe in druge morske živali, znanstveniki napovedujejo negativne učinke za zdravje teh živali. Ozonska luknja sicer že meri 25 milijonov kvadratnih metrov, kar je dvainpolkrat več kot celotna Evropa.

Sodnika kaznoval najstnika s celibatom na pogojnem izpustu

CAMBRIDGE (Illinois) - Ameriški najstnik Brandon Stevens, ki je bil obtožen kraje pistole, se mora za kazen leto in pol vzdržati spolnih odnosov, razen če se poroči, je sporočil sodnik okrožnega sodišča Clarke Barnes. Zaradi kraje je bil obsojen na 30 mesecev pogojnega izpusta, 180 dni zaporu in denarno kazen 2000 dolarjev. Zaporni kazni se lahko izogne v primeru, da se v času bivanja v prehodnem domu zaveže leto in pol trajajočemu celibatu. Tožilec Ted Hammer je povedal, da se je sodnik za to odločil potem, ko je na sojenju ugotovil, da je Stevens spolno aktiven in ne zaradi kakšnih s spolnostjo povezanih obtožb. Gre za nekakšno samovoljno kazen, je še dodal tožilec, saj za zdaj se ni jasno, kako bodo ta nadzor izvajali. Nihče namreč ne namerava vohuniti in gledati skozi okno.

Jadrnica proti Južni Ameriki po sledih von Humboldta

Jadrnica, ki nosi ime po Alexandru von Humboldt, je izplula iz nemškega pristanišča Bremenhaven proti obalam Južne Amerike, ki jih je na prehodu iz 18. v 19. stoletje preučeval veliki nemški geograf.

V Milanu v ospredju predvsem domislice

MILAN - Večje zanimanje od oblek so zaenkrat pozele razne bolj ali manj posrečene domislice: najprej je vesoljno znana Claudia Schiffer (ponovno) napovedala, da nepreklicno zapusca svet mode, nato se je znani avtor tekstov za popevke Mogol tudi na valu zalovanja za nekdanjim partnerjem, glasbenikom Battistijem, odločil, da uporabi golo oprsje temnopolte manekenke za podlago verzov (zbira denar za svojo solo). Dan kasneje je na tokratnih milanskih prikazih zenske pripravljene mode za naslednjo spomladansko-poletno sezono pozornost pritegnila nova televizijska zvezdica Alessia Merz, ki se je za modno hiso Coveri okopala v mleku (na spodnji sliki). Zadeva bi se z reklamnega vidika skorajda izjalovila, saj je med gretjem mleka pregorela zarnica, tako da je začelo močno in neprijetno dišati.

Med domisljicami posamezne modne hiše predstavljajo tudi modele, ki naj bi jih mladenke oblekle, ko bo spet topleje. Zaenkrat so namreč pretežno prisle na vrsto kolekcije za mlade. Kot navadno so motivi, ki označujejo kolekcije, zelo različni. Med etničnimi navdihi je po zaslugi Martinija spet prisla do izraza Afrika (na prvi sliki desno), dvojica Dolce&Gabbana pa je v kolekciji D&G predlagala crtaste oblekice (na skrajni desni, f. AP).

